דבר

יום חמישי, ט"ז בחשון תשמ"ט, 27 באוקטובר 1988 ● גליון 19554

היום 12 עמודים ● המחיר 1.30 ש"ח (כולל מע"מ), באילת 1.13 ש"ח

יום בדבר

● דיוקנו של אחד לא אמין/סדי פרדיס
● הדמוקראטיה כחוויה יום־יומית/יעל פישביין
● בלי רמה/ דניאל בן־סימון
● הצעות יש/ נתן רועי
● כשהמצלמות חושבות/ שמואל תגר
● בורסה וכלכלה (עמ' 4־5), עכשיו (עמ' 10), ספורט (עמ' 11)

מזג האויר

תל אביב, 26 (עתי"ם)– תחזית מזג האויר ליום ה': מעונן חלקית וטמפרטורות יורדות.

הטמפרטורות: ירושלים 11 עד 22, תל אביב 16 עד 25, חיפה 14 עד 25, רמת הגולן 11 עד 23, צפת 10 עד 22, טבריה 15 עד 28, עפולה 12 עד 28, השומרון 13 עד 24, נתב"ג 14 עד 26, יריחו 17 עד 28, עזה 17 עד 26, באר שבע 14 עד 27 ואילת 21 עד 32 מעלות.

מגעים למנוע שביתת האקדמאים הבוקר; שיבושים בבנקים; הרופאים חזרו לעבודה

פלשתינים מכוחות הפליטים מלקטים מפנים הריסות בדרך למחנה לאחר הפקצת חיל האוויר (צילום: א.פ.)

מאת חיים באור, דנקה הריש ואלי גולדברג, סופרי "דבר"

מגעים קדחתניים שמטרתם למנוע את השביתה של 120,000 המהנדסים, ההנדסאים, הטכנאים, והאקדמאים במדעי החברה והרוח, החלו אמש בלשכתו של יו"ר האגף לאיגוד מקצועי בהסתדרות, חיים הברפלד.

בבתי־החולים הממשלתיים והעירוניים בכל הארץ עובדים היום כרגיל בעקבות החלטת בית הדין האזורי לעבודה בירושלים, שאסר על רופאי המדינה לפתוח בשביתת־מחאה, שנועדה לבוקר. בית הדין נענה לפניית המדינה שביקשה להוציא צווי מניעה זמניים נגד 5,000 רופאי המדינה.

שיבושים יהיו היום בקבלת קהל בבנקים "דיסקונט", בל"ל ו"המזרחי".

אתמול בשעות הבוקר, החליטו המזכירויות של שלושת האיגודים המקצועיים האקדמאים להכריז על שביתה כללית, לנוכח פערי העמדות במו"מ על הצטרפותם של איגודים אלה להסכם השכר שנחתם בשירות הציבורי.

שביתת האקדמאים פירושה שיבושים במשרדי ממשלה, רשויות מקומיות, מוסדות ציבוריים ולאומיים מוסדות להשכלה גבוהה, נמלי ים וכן במגזר התעשייתי, במיוחד במפעלים טכנולוגיים.

אתמול בבוקר, בטרם כונסו המזכירויות של האיגודים, נפגשו מזכ"ל ההסתדרות ישראל קיסר ויו"ר האגף לאיגוד מקצועי חיים הברפלד עם ראשי האיגודים האקדמאים והטילו את מלא כובד משקלם כדי לשכנע את ראשי האיגודים שלא ליזום את השביתה.

מזכיר הסתדרות המהנדסים יצחק רז, לא הכחיש כי העיתוי של הבחירות ושל הכרזת השביתה "אינו מקרי", לאחר שכבר חודשים רבים מתנהלים דיונים על תנאי ההצטרפות של האיגודים האקדמאים להסכם השכר – ללא התקדמות משמעותית.

העיצומים וההשבתות החלקיות בבנקים המסחריים יימשכו גם היום: כל סניפי בנק לאומי ובנק דיסקונט יהיו סגורים אחר־הצהריים. סניפי בנק המזרחי, העובדים בשיטת הפיצול, יהיו גם הם סגורים, ואילו סניפי הבנק הפתוחים בדרך כלל רק בבוקר ישארו פתוחים.

אתמול הצטרפו עובדי בנק המזרחי לעיצומיהם של עובדי בנק לאומי ובנק דיסקונט. עובדי המזרחי השביתו את הסניפים הגדולים בחולון, פתח־תקווה, בני ברק ונתניה. כמו כן היה סגור הסניף המרכזי בתל אביב. היום יהיו סגורים כל סניפי בנק המזרחי העובדים בפיצול, ועובדי ההנהלה המרכזית של הבנק יסיימו את עבודתם בשעה 12.00 במקום 4.00 אחר־הצהריים.

בשבוע הבא יושבתו בימים א' עד ד' כל סניפי בנק לאומי, דיסקונט ומזרחי. גם סניפי בנק עליה ואיגוד, השייכים לבנק לאומי, יהיו סגורים. היום תתכנס מועצת העובדים של הבנק הבינלאומי כדי להכריע אם להצטרף ליתר הבנקים בשביתתם בשבוע הבא. לעומת זאת יפעל בנק הפועלים כרגיל.

העובדים בבנקים תובעים תוספת שכר, שאותן לא מוכנות ההנהלות לשלם. לטענת אנשי ההנהלה, אין בסמכותם לאשר העלאות אלה, גם אם רצו, שכן ידיהם כבולות על ידי בנק ישראל.

הבורסה עשויה לשבות

היום תשב הנהלת הבורסה, כדי להחליט אם להשבית אותה בימים א' עד ד'. בעבר קיימה הבורסה את המסחר כרגיל כאשר בנק אחד בלבד היה מושבת, אך מצב שבו שלושה או ארבעה בנקים שובתים, הוא חסר תקדים.

יש לזכור שמדיניות הבורסה מאז ומתמיד היתה להשתדל ולקיים מסחר תקין, כל עוד ניתן הדבר. למרות ההשבתות, עדיין יעבוד כרגיל בנק הפועלים וכל הברוקרים הפרטיים, וייתכן שבעלי קרנות הנאמנות של בל"ל, דיסקונט ומזרחי יבואו לאולמות המסחר, למרות ההשבתה בסניפים.

לקראת שביתת הבנקים: עצות

מאת אלי גולדברג

השביתה הכללית, המתוכננת בשבוע הבא ברוב הבנקים, תגרום אי־נוחות ותקלות ללקוחותיהם. הנהלות הבנקים מתכוננות להקים צוותי חירום, שיציעו פתרונות חלופיים ללקוחות. עם זאת מומלץ ללקוחות לבצע את כל ההכנות הדרושות כדי שלא להיפגע מההשבתה.

★ כדאי להצטייד מראש בכל כמות המזומנים שתידרש בשבוע הבא למטרות של צריכה שוטפת. זאת מכיוון שהבנקומטים למיניהם עלולים "להתייבש" ממזומנים תוך יום־יומיים.

★ היוצאים לחו"ל יצטיידו מראש בכל כמות מטבע החוץ הדרושה להם.

★ יבואנים ויצואנים יכינו מראש את המסמכים הדרושים.

★ מי שצריך לשחרר סחורה מהמכס, או לקבל שירותים ממוסדות המקבלים רק מזומנים או צ'קים בנקאיים, יכינו אותם מראש.

★ כדאי להקדים תשלומים הדרושים לקיום חוזים, ואשר מועד התשלום נופל במהלך השביתה. זאת במטרה שלא להיקלע למצב של אי־קיום חוזה.

עיקרן תחילה

● 6 שעות היה רייסר על שולחן הניתוחים – היום ייקבע מצבו/עמ' 2
● צה"ל שוקל חלוקת ערכות התגוננות אזרחית גם בכתובות נמוכה/עמ' 3
● מועצה לפתרון בעיות כלכליות חברתיות בראשות רה"מ – מציע פרס לתעשיינים/עמ' 3
● דרא"ם – השחורים נענו לחרם על הבחירות המוניציפליות/עמ' 3
● הממשלה מיחזרה 100% מהמניות הבנקאיות/עמ' 6

במצב קשה

ח"כ מיכה רייסר, יו"ר אגף הארגון במטה הבחירות של הליכוד, מקבל טיפול ראשוני על כביש ירושלים־ת"א, שם נפצע קשה בהתנגש מכוניתו במכוניתה של דליה איציק, מנכ"ת המערך בוועד המנהל של רשות השידור. רק הבוקר יוכלו הרופאים להעריך את מצבו (צילום: יצחק הררי) ראה בעמ' 2

נעצר אדם שהשליך על פרס כרזת ליכוד בעצרת ברמת־גן

מאת נתן רועי, סופר "דבר" לעניני משטרה

משטרת רמת־גן עצרה אתמול אדם שזרק לעבר ממלא ראש הממשלה שמעון פרס כרזה של הליכוד בזמן עצרת של המערך.

שמעון פרס הופיע אתמול בככר אורדע ברמת גן. בסיום הופעתו הוא נגש לעבר מכוניתו ואז הניח אדם מן הצד הרוק לעברו מודעה של הליכוד. המשטרה עצרה אותו לחקירה.

המשטרה עצרה אתמול חשוד חרדי בן 43, שהכה אתמול ילד אשר הסיר מודעה של אגודת ישראל ברחוב רבי עקיבא בבני ברק. הילד נזקק לטיפול רפואי.

הגשם הקדים התחזיות

מאת אורית אזר, סופר "דבר"

גשם החל לרדת אתמול באילת, בערבה ועד באר־שבע ודימונה, והגשם שהיה אמור להתחיל מחר בצפון, עשוי להתחיל כבר היום" אמרה אמש החזאית חיה, בדבר להנותן "דבר".

הגשמים יימשכו כל סוף השבוע, אולם אמש נראה, כי ייפסק ביום א'. קיימת סכנת שטפונות. גם הטמפרטורות יירדו במידה ניכרת כבר היום.

"סופת שלג"

ברה"מ תשגר בשבת בפעם הראשונה מעבורת חלל (בתצלום) המסוגלת לנחות חזרה על פני כדור הארץ ובכך תשבור את ההגמוניה האמריקאית בתחום זה. המעבורת הסובייטית ששמה 'בוראן' (סופת שלגים) תמריא מבסיס החלל בייקונור (צילום: אי.פי.)

בכירים ב'פתח' נפגעו בהפצצת צה"ל – 'הקשה מאז המלחמה'

לפחות 16 נהרגו, בידיהם משפחה שלמה ● המסר למחבלים: לא נסבול פיגועים סמוך לבחירות

מאת דן אבידן, סופר "דבר" לעניני ערבים

לפחות 16 איש נהרגו ויותר מ־48 נפצעו בהפצצות חיל האוויר אתמול על בסיסי המחבלים בדרום לבנון. בין ההרוגים מפקד בכיר בפתח בדרגת סגן אלוף בשם מוסטפא דאוד. בין הנפגעים סגן אלוף מחוסין הלאם מפקד גדוד 'נבות אל־לימקוס' של הפתח המעורב באיזור צור, שלחמאר בו הצעה את רב הפיגוענים תמינות החדירה לישראל בשנים האחרונות. הלאם משמש גם כמפקד של כל הכוחות המיליציוניים של הפתח באיזור צידון.

בהפצצות נפגעו גם קציני פתח נוספים מ'כוח 17' – לדברי מקורות לבנוניים. כמו כן נגרם נזק למבנים רבים ששימשו את המחבלים, או תושבים אזרחיים. ערפאת שיגר אתמול שדרים דחופים למנהיגי מדינות ערב שבהם התריע מפני כוונה ישראלית לבצע בקרוב מתקפה קרקעית רחבה נגד בסיסיו בדרום לבנון. מזכיר האו"ם גינה אמש את פעולת חיל האוויר בלבנון.

(המשך בעמוד 2)

מאת טלי ליפקין, המתורגמת הצבאית של "דבר"

תקיפות חיל־האוויר אתמול לוד מחנה מיה־מיה ולוד דאמור נועדו להעביר מסר ברור למחבלים, לאחר שבימים האחרונים סוכלו לפחות שלושה נסיונות חדירה של חוליות פלשתיניות למטרות פיגועים בישראל.

יצויין, כי חיל־האוויר תקף ריכוזי מחבלים הן של החזית הדמוקראטית בסמוך לכוח הסורי שמורדים לביירות והן כוח מחבלים פלשתינים מארגון 'פתח' בשולי צידון, שהיא מאחז ערפאת מובהק.

בשבוע האחרון נראה, כי ישראל מעבירה מסרים לכל הגורמים המשתפים פעולה עם המחבלים ישירות או בעקיפין הן בתקיפות האוויריות בסמוך לבקעת הלבנון, והן בתקיפות האוויריות בגזרה המרכזית על מאחזי החזבאללה והן בגזרה המערבית. מותר להניח, כי ישראל לוקחת בחשבון את הקרבה לסורים. נראה שישראל רוצה להבהיר, שלא תאפשר את הגברת פעילות הפיגועים סביב תאריכי הבחירות ואזכורי חודש נובמבר, מחשש מהסלמה מול הסורים.

„סיכויי דוקאקיס לנצח – כמו סיכוייו להיפגע במכת ברק"

אמר אתמול אחד מיועציו, לאחר שמתחרהו של בוש החמיץ הזדמנות טלוויזיונית נוספת לשנות תדמיתו. פער של 13% בסקרים לטובת בוש

מאת סופר "דבר" בארה"ב

וושינגטון (מיוחד ל"דבר"). – "אם יש צדק בפוליטיקה, ואם מיכל דוקאקיס הוא עץ – כי אז מי יודע, אולי עוד יכה אותו הברק", אמר אתמול יועץ לעניני הדין במטה הבחירות של המועמד הדמוקרטי לנשיאות. ואמנם, הנעלמים במערכת הבחירות בארה"ב מתמעטים והולכים, וביטוי הסטטיסטיקאים של דוקאקיס לנצח אינם גדולים הרבה מסיכוייו להיפגע במכת ברק.

שני סקרי דעת הקהל האחרונים העניקו לג'ורג' בוש יתרון של 13 עד 14 אחוז. ביטוי דרמטי לשקיעתו של דוקאקיס בא ממדינת מרילנד, סמוך לעיר הבירה וושינגטון. מרילנד הצביעה לעתים קרובות בעד מועמדים דמוקרטיים, גם כאשר הם נחלו תבוסות מוחצות בזירה הארצית. אבל אתמול בבוקר הראה סקר של העתון "וושינגטון פוסט", כי אפילו במרילנד מוביל סגן הנשיא בהפרש של תשעה אחוזים.

המועמד הדמוקרטי קיבל אתמול לפנות בוקר (שעון ישראל) הזדמנות נדירה להילחם בדימוי הציבורי שלו: הוא הוזמן לראיון של 90 דקות בתכנית הטלוויזיה 'נאייטלאיין', הממלאת לאחרונה תפקידים אלקטוראליים לא רק בארה"ב. דוקאקיס לא נכשל, אבל גם לא הצליח. הרגע הדרמטי ביותר בשידור בא כאשר המראיין, טד קופל, אישר "בתשובה לשאלות" שבמטה הבחירות של דוקאקיס, אבל "זאת בחירתו... היא אינה אומרת לי אילו שאלות לשאול, ואני אינני אומר לה איך לנהל את מסע הבחירות של המושל".

זו היתה עוד דוגמה אחת לעירבוב התחומים המהולם בארה"ב. הדומיננטיות של הטלוויזיה במערכת הבחירות היא כל כך טוטאלית, עד שלא תמיד ברור מדוע

(המשך בעמוד 2)

פעוטה מתה בעזה; המשפחה: מגאז דגלים ובקבוקי תבערה בשפרעם

מאת דני רובינשטיין, דני צדקוני, יורם לוי, מחמד חלילה ויוסי לימבריק, סופרי "דבר"

שביתה כללית התקיימה אתמול ברצועת עזה, למרות הודעת מפקדת ההתקוממות כי היא דוחה את השביתה לשבת. בגדה המערבית יצאו רוב התושבים לעבודה, אך למרות זאת נקט צה"ל פעולה יזומה בעשרות כפרים. שישה תושבים נפצעו בהתנגשויות בגדה המערבית.

נסרין ג'יהד פעוטה בת 3, הובאה אמש במצב קשה לביה"ח נאסר בחאן־יונס ושם נפטרה. לטענת משפחתה – משאיפת גאז. גופתה הועברה לבדיקה במכון הפאתלוגי באבו־כביר.

בשפרעם שבישראל עלתה אתמול המתיחות לאחר ששני בקבוקי תבערה הושלכו על משאית דלק בכביש נצרת־שפרעם, ועשרות דגלי אש"ף נתלו במקומות שונים בכפר. עיריית שפרעם גינתה בחריפות את תליית הדגלים.

בגדה נרשמו אתמול התנגשויות מעטות, והעיקרית שבהן היתה בשכם, שם ידו צעירים אבנים לעבר חיילים אחר הצהריים. לפי דיווחים ערבים, נפצעו בתקרית ארבעה צעירים מקומיים מירי, אולם צה"ל דיווח על שלושה פצועים בלבד.

המינהל האזרחי הרס אתמול חמישה בתים באיזור ג'נין שנבנו ללא רשיון. מחנה הפליטים אל־עזה שליד בית לחם והכפר בדוקין שרויים עדיין בעוצר.

ברצועת עזה היתה אתמול כאמור שביתה כללית, ועל כמה מחנות פליטים ושכונות בעזה ובחאן יונס הוטל עוצר. ההתנגשות החמורה ביותר ברצועה היתה במחנה ג'בליה, שם הושלכו שלושה בקבוקי תבערה על סיור צה"ל. החיילים ירו לעבר המפגינים ופצעו את זיאד סעיד בן ה־22 בחזה ובכתף. בבית החולים בעזה אושפז פארס סלימאן חטיב בן ה־61 שנפצע מכדור גומי בעינו.

אתמול לפנות בוקר נהרס בחאן

מדינות ערב: לדון באו"ם

מאת דן אבידן

מדינות ערב דרשו אתמול רשמית מהאו"ם לכנס מושב מיוחד של העצרת הכללית כדי לדון בהתקוממות הפלשתינית בשטחים. מקורות דיפלומטיים באו"ם אמרו כי המושב המיוחד של העצרת יכונס בחודש הבא. הפניה של המדינות הערביות לאו"ם נעשתה על פי בקשת אש"ף.

שר האוצר הציע לאייזנברג להתחרות על רכישת אי.די.בי.

גורם כלכלי בכיר: שערוריה, אייזנברג סולק מהבעלות על הבינלאומי

מאת דרור שרביט

שר האוצר משה נסים הציע לשאול אייזנברג להשתתף במכרז על רכישת השליטה בקבוצת אי.די.בי. גורם כלכלי בכיר הגדיר אתמול את ההצעה כשערוריה. קבוצת אייזנברג סולקה על ידי בנק ישראל מהשליטה על הבנק הבינלאומי הראשון בתחילת שנות השמונים ולאחרונה גם איבדה את השליטה בבנק המספנות.

ראשי האוצר עושים מאמצים רבים כדי לעניין אילי הון להשתתף במכרזים על רכישת הבנקים העוברים לבעלות הממשלה. הכנסתו של אייזנברג למירוץ על רכישת אי. די. בי., שבשליטתה נמצא גם בנק דיסקונט הובאה לידיעת משפ' רקנאטי. שאול אייזנברג אישר לפניית בני המשפחה כי הוצע לו להשתתף ברכישת השליטה באי. די. בי וכי מי שפנה אליו היה שר האוצר משה נסים.

קבוצת אייזנברג אולצה בראשית שנות השמונים למכור את מניות השליטה בבנק הבינלאומי הראשון, לאחר שהובאו לידיעת בנק ישראל, על ידי מי שהיה אז כמנכ"ל הבנק צדיק בינו, נסיונות שעשתה לקבלת אשראי חו"ל לעיסקי הקבוצה. בנק ישראל אילץ את קבוצת אייזנברג למכור את מניותיה בבינלאומי והן הגיעו לקבוצת ההשקעות "רננת". קבוצת אייזנברג נחלה גם כשלון עיסקי בבעלותה על בנק המספנות, שלאחרונה נמכר לקבוצת משקיעים בראשות הקבלן זאבי.

גורם כלכלי בכיר הגדיר אתמול כשערוריה את יוזמת שר האוצר. צויין כי ראשי האוצר עושים מאמצים דומים גם בקרב אילי הון בחו"ל על מנת שישתתפו במירוץ לרכישת הבנקים בישראל. מרבית המתעניינים בוחנים הצעות אלה, בעיקר בהקשר של האפשרות לממן את ההשקעה באמצעות רווחי הבנקים עצמם – מה שנהוג לכנות לבלון ביי האוט – בשיעור גבוה מההשקעה הנדרשת, בעוד שאת המימון להשקעה הם מבקשים לבצע באשראי.

מבוקש: מועמד ספרדי לדירקטוריון בל"ל החדש

נדחתה ההכרעה על ההרכב עד לאחר הבחירות

מאת דרור שרביט

ההכרעה על הרכב הדירקטוריון החדש של בנק לאומי נדחתה ליום רביעי בשבוע הבא, ביום שלאחר הבחירות. מועצת אוצר התיישבות היהודים לא התכנסה אתמול כמתוכנן כדי לבחור בדירקטוריון החדש, לאחר שהועלו השגות לגבי כמה מהדירקטורים שהוצעו לדירקטוריון החדש.

דחיית ההכרעה נעשתה בעצה אחת עם נגיד בנק ישראל. הנגיד עדיין מתנגד לצירופו של ח"כ כהן־אורגד לדירקטוריון, התנגדות המפרה את האיזון הפוליטי שהושג בראשות הדירקטוריון בין המפלגות הגדולות. הנגיד מתנגד גם לצירופו של משה שניצר, נשיא בורסת היהלומים, משיקולים של ניגוד אינטרסים.

אתמול נודע, שגם שר האוצר משה נסים מערער עדיין על מינויו הצפוי של משה זנבר, לשעבר נגיד בנק ישראל, לראשות הדירקטוריון החדש ומבקש למנות אישיות כלכלית אחרת במקומו.

בינתיים התברר, כי בין 12 המועמדים שהוצעו לדירקטוריון החדש בבל"ל אין אף ספרדי אחד, דבר שגרם להתרגשות מחודשת של ועדת הארבעה לאתר כמה מועמדים ספרדיים. היו פניות לכמה אישים מרכזיים במשק שימליצו על מועמדים ספרדיים לדירקטוריון החדש.

במועצת 'אוצר התיישבות היהודים,' המונה 26 חברים, נוצרו כמה קבוצות המבקשות להבטיח את מינוי מקורביהם לדירקטוריון. אתמול הוליכו כמה מהם דברים קשים עם חברי ועדת הארבעה, שהרכיבה את רשימת 12 המומלצים, וטענו כי לא יהיו חותמת גומי.

„לוב בונה ביח"ר לנשק כימי בהיקף הייצור שיש לארה"ב"

ראש הסי.איי.איי, וויליאם ובסטר: התפשטות הנשק הכימי בעולם הערבי עשויה להשפיע במידה חמורה על מאזן הכוחות האזורי

וואשינגטון (מיוחד ל"דבר"). – מבכל מקבעות הביון האמריקאית של ארה"ב אומר, כי התפשטות הנשק הכימי במדינות ערב עשויה להשפיע במידה חמורה על מאזן הכוחות האזוריים, ויהיו לה השלכות מכריעות על הסיכויים לשלום באזורי המזרח התיכון.

הדובר, ויליאם ובסטר, אמר, כי לוב בונה עכשיו את בית החרושת הגדול ביותר שראה אי פעם לייצור נשק כימי. כאשר התבקש להבהיר את התיאור, הוא אמר וובסטר, כי הוא משווה את גודל המפעל הלובי ליכולת הייצור של נשק כימי בארה"ב.

וובסטר השמיע את הדברים בנאום לפני המועצה לעניינים עולמיים בוואשינגטון. הוא הזכיר את עיראק, לוב וסוריה כמדינות הערביות העיקריות המצוידות בנשק כימי, והוסיף, כי "למעשה כל עיר במזרח התיכון חשופה עכשיו להתקפה", אם יותקף בנשק כימי על טילים באליסטיים.

ובסטר הוסיף, כי "נראה שהסכר המעכב המוסרי לשימוש בלוחמה כימית, לפחות בעשר ארצות עוסקות עכשיו בייצור נשק ביולוגי", הוא לא נקב בשמותיהן, ולא היה ברור אם יש בהן מדינות ערביות.

דובר מחלקת המדינה, שנשאל אתמול על דברי ובסטר, התמקד בתשובה "כבר דיברנו על זה". אבל הוא הוסיף, מבלי להישאל, כי בניגוד לידיעות בעיתונות, אין לממשלת ארה"ב הוכחות, שחברות ישראליות ממלאות תפקיד בתעשיית הנשק הכימי של לוב. "ממשלת יפאן", אמר הדובר בוואשינגטון, "אישרה באוזנינו, שאיש מנתיניה אינו עובד עכשיו במפעל הלובי. גם נמסר לנו, שהחברות היפאניות אינן מתכוונות להשתתף בעינוי בפרוייקט התעשייתי".

מצבו של ח"כ מיכה רייסר יתברר רק הבוקר

לאחר 6 שעות על שולחן הניתוחים הועבר רייסר לניתוח נוסף – בראשו

המשטרה מחפשת משאית שכנראה גרמה למכוניתו של הח"כ לסטות מן המסלול ולהתנגש

ה"סובארו" נחתכה לשניים

מכונית ה"סובארו" בה נסע רייסר, חצויה לשניים מעוצמת ההתנגשות, אתמול (צילום: יעקב סער)

מאת יורם לוי
סופר "דבר" בירושלים

רק היום יוכלו רופאי בית החולים הדסה עין־כרם בירושלים להעריך את מצבו של חה"כ מיכה רייסר, שנפגע אתמול, קשה ביותר בתאונת דרכים. רייסר נפגע בראשו ובאברים פנימיים ונותח במשך יותר משש שעות. המשטרה מחפשת אחר משאית, שלפי עדי ראייה גרמה למכוניתו של רייסר לסטות לשמאל ולהתנגש במכונית שבאה ממול.

התאונה אירעה קצת אחרי השעה 10 בבוקר בק"מ ה־31 בכביש ירושלים־ת"א, לא הרחק ממחלף לטרון. ח"כ רייסר והנהג מנשה שאולי נסעו במכונית 'סובארו' שכורה לירושלים. לפי עדותו ועדויות נהגים אחרים עולה, כי שאולי עקף משאית ולפתע זו החלה לסטות לשמאל. "היא לא נתנה לי שום אפשרות לעקוף. נזרקתי בין שני הכבישים החלקתי והועפתי לנתיב ממול", שחזר שאולי את התאונה.

הרכב של השניים פגע במכונית 'סובארו', שנסעה מירושלים ובה ישבו דליה איציק, חברת הוועד המנהל של רשות השידור מטעם המערך, ורמי זילברשטיין. ה'סובארו' מירושלים פגעה בחלק האחורי של מכוניתו של רייסר וזו ממש נבקעה לשניים. כל חלקה האחורי של המכונית ניתק ועף מעבר לגדר הבטחון למרחק של כ־400 מטר.

ראשון הגיע לנפגעים שלמה ממן, נהגו של שאול עמיר, ראש עיריית מגדל העמק, שנסע גם הוא לירושלים. ממן, חובש קרבי, חילץ את שאולי שנפגע קל ומיהר להתיר את רייסר מחגורת הבטיחות. "הבנתי לפי הפגיעות שהיו לו בגב שהוא נפגע בעמוד השדרה, לא הזזתי אותו עד שעזרו לי כמה אנשים. בינתיים הזעיק שאול עמיר בפלאפון את הטיפול נמרץ, הנשמתי אותו כמה פעמים ונתתי לו גם קצת עיסויים. אחרי כמה שניות הוא התחיל להגיב וצעק 'כואב לי הגב'. הוא איבד את ההכרה והערתי אותו וכך שמרנו עליו עד שהגיע אמבולנס".

ההודעה הגיעה למוקד מד"א באמצעות עמדת מצוקה, שניצבה בסמוך למקום. מבית שמש הוזעקו שלושה אמבולנסים. הצוותים נתנו לרייסר עירויים וחמצן והשכיבו אותו על לוח עץ למנוע זעזועים בגב. הוא נלקח באמבולנס רגיל ובשער הגיא הועבר לניידת טיפול נמרץ, שהגיעה מירושלים.

שלושת האחרים נפצעו בגם רק באורח קל. הפצועים הגיעו לחדר המיון של הדסה עין־כרם ורייסר שסבל מדימומים קשים בבטן הובהל לחדר הניתוחים.

הניתוח נמשך יותר משש שעות, ובמהלכו נכרת הטחול וטופל הכבד שנפגע בצורה קשה. מנהל בית החולים ד"ר אבי ישראלי מסר, כי גם הפגיעה בראש טופלה, אך ניתן יהיה לדעת אם נגרם נזק למוח רק לאחר שתפוג השפעת ההרדמה. לדברי ד"ר ישראלי לא נשקפת סכנה מיידית לחייו, אך רק במשך היום ניתן יהיה להעריך במדוייק את סיכויי ההחלמה.

ח"כ רן כהן פונה לנציב רבינוביץ'

האם דיווח אולמרט למס ההכנסה על ההלוואה המסובסדת מהבנק?

אולמרט במסיבת עיתונאים: דיווחתי לכל מי שצריך, רן כהן – מעלילן מקצועי

מאת טובה צימוקי, סופרת "דבר" בירושלים

חה"כ רן כהן פנה אתמול לנציב מס הכנסה יאיר רבינוביץ' בבקשה לבדוק האם דיווח חה"כ אהוד אולמרט על ההלוואה המסובסדת שקיבל באמצעות בנק צפון־אמריקה, והאם שילם עליה מס הכנסה כמתחייב על־פי החוק.

בפנייתו מציין ח"כ כהן (ר"צ) כי ברור שהלוואה כספית, שהרווח הנובע ממנה הוא כ־15,000 אלף דולר, אינה ניתנת כמחווה של ידידות. "ההלוואה ניתנת על־ידי בנק, והבנק אינו ידיד," כתב כהן. הוא מוסיף, כי לפי סעיף שלוש לפקודת מס הכנסה, הלוואה שניתנה ללא ריבית בקשר למשלח ידו של אדם, גוררת אחריה חיוב במס. אי־דיווח על ההכנסה ואי־תשלום המס מהווים עבירה פלילית חמורה.

ח"כ אהוד אולמרט כינס אתמול מסיבת עיתונאים בירושלים, ובה מסר את גירסתו בנושא. אולמרט מסר, כי ההלוואה ניתנה לו על־ידי מקור זר ולא על־ידי בנק 'צפון־אמריקה', אלא רק באמצעותו. בקשת ההלוואה הוגשה לבנק ישראל תוך ציון העובדה שמדובר בהלוואה לחמש שנים. לדבריו, הוא קיבל תשובה מבנק ישראל תוך ציון כמה תנאים, שהבנק קבע כתנאים להחזר ההלוואה.

אולמרט טען, כי דיווח על ההלוואה ותנאיה לכל הרשויות שלהן היה צורך לדווח. הוא ציין, כי בנתונים ובתנאים שבהם ניתנה ההלוואה היא לא היתה חייבת בתשלום מס. אולמרט סבור, כי בהקשר של עסקות העברות כספים שבהן הוא עסק כעורך דין, אין הלוואה זו יוצאת דופן.

אולמרט טען, כי לא היה שום דבר יוצא דופן בפנייתו לתנ"צ גונן כדי לאפשר את יציאתו של הלפרין לחו"ל והוא חזר והדגיש, כי לא ידע שבנק 'צפון אמריקה' עמד להתמוטט, ולכן הפקיד סך 1.7 מיליון דולר מכספי לקוחו.

אולמרט תקף קשות את ח"כ רן כהן. "כהן לא טרח לפנות אלי, לא בירר עמי שום דבר." אמר אולמרט. "הוא שלף את האשמות בעיתון שאי אפשר היה לטעות בו, שבועיים לפני הבחירות, מבלי שקרא את עדותי בבית המשפט. הוא הפך למעלילן מקצועי, העוסק באופן כמעט אובססיבי בפעולות נגד אישי ציבור, מבלי שכשעה אחת שלו הוכחה כנכונה." אולמרט האשים גם את העיתונאים שטיפלו בפרשה ואמר כי זוהי "תבוסה מופקרת של עיתונאים, שהפרה כללי מוסר ואתיקה תוך הצטרפות למסע שיסוי לצייד מכשפות תוך בידוי ידיעות והפצת כזבים ביודעין".

בתגובה לדברי אולמרט אמר ח"כ רן כהן, כי אין בדעתו לרדת לשפל המעשים, הקללות וההיסטריה של אולמרט וכי רק פליאה היא בעיניו איך זה שח"כים בליכוד, שמוצאים מדי פעם בחשבונותיהם כמה עשרות אלפי דולארים, יוצאים תמיד נקיים מתחת לידיו של היועץ המשפטי לממשלה.

השבועון "פלייט":

תע"א מחפשת שותף לפיתוח מטוס נוסעים

מאת דליה שורק, סופרת "דבר" בבריטניה

לונדון (מיוחד ל"דבר"). – התעשייה האווירית מחפשת שותף לפיתוח מטוס נוסעים חדש – כך מדווח השבועון הבריטי לענייני תעופה "פלייט".

מדובר במטוס, המיועד ל־20 עד 30 נוסעים, שייכנס לשירות תוך חמש שנים ושיהיו לו יתרונות על פני המטוסים הקיימים היום.

מנכ"ל התעשייה משה קרת אמר לכתב השבועון, כי המפתח להצלחה הם המנועים וכי יש לשקול את ביסוס המטוס על מנועי המדחף החשוף, היוצאים עתה לשוק.

הוא מסר, כי החברה מתכוונת לשתף פעולה עם יצרן נוסף וכי היא תהיה גמישה באשר לצורת ההסכם עמו וזאת נוכח העלות הגבוהה הכרוכה בפיתוח דגם חדש.

העתון מוסר מארה"ב, כי חברת 'אסטרה' חברה־הבת של התעשייה האווירית בארה"ב, דיווחה על תור של שישה חודשים לאספקת מטוסי ה'וסטווינד'. החברה מצפה למכירות נוספות בארה"ב, ונעשים מאמצי מכירות גם באירופה ובאוסטרליה, כאשר קצב הייצור עתה הוא מטוס אחד לחודש. לדברי החברה ניתן להכפיל קצב זה פי שלושה.

סוריה מרכזת כוחות מול המובלעת הנוצרית

מאת דן אבידן, כתב "דבר" לענייני ערבים

הצבא הסורי החונה בלבנון מרכז בהדרגה כוחות מול המובלעת הנוצרית בשלושת המגזרים – כך דיווחו כתבים לבנוניים.

הסורים מותחים לאחרונה ביקורת נוקבת על הפלנגות, על שהכשילו את בחירת המנהיג המארוני הפרו־סורי מיכאל דאהר לנשיאות במקום אמין ג'מייל, ועל כך שהפלנגות באו בברית עם העיראקים המחמשים אותן בנשק, לרבות בטנקים.

בינתיים מסרו מקורות ערביים, שסוריה אינה מתנגדת לכנס בקרוב מושב מיוחד של שרי החוץ הערביים – או ועידת פיסגה ערבית – כדי לדון במשבר בלבנון, בתנאי שסדר היום של הכינוס ייקבע מראש בצורה ברורה ושבמסקנותיו לא יגנו את המדיניות שסוריה מנהלת בלבנון.

הרוסים מחלצים מהקרח את הלוויתנים הלכודים

מאת מרים פוקס, כותבת "דבר" בארה"ב

ניו־יורק (מיוחד ל"דבר"). – שתי ספינות סובייטיות הגיעו אמש לאלסקה כדי לעזור לצוות האמריקאי, הנאבק זה שלושה שבועות לשחרר שני לוויתנים אפורים, שנלכדו בים הצפוני הקפוא.

שוברת־הקרח הסובייטית "מקרוב" והספינה "ארטיניה" המלווה אותה הגיעו אמש לעיירה בארואו. שוברת־הקרח לא בזבזה זמן ומשך הלילה שברה את מעטה הקרח ופינתה את השברים. עתה נשארו רק קילומטר וחצי קפואים, בין הלוויתנים לבין הים הפתוח.

לדברי קברניט הספינה פרגי רציסב, מבצע ההצלה מעורר עניין רב במוסקווה לא רק בגלל הצלת הלוויתנים הלכודים, אלא משום "שזה טוב ששני העמים עובדים ביחד למען מטרה חיובית."

ירידה לדולר באירופה

בשל הירידה בתל"ג האמריקאי

וואשינגטון (עיר). – הדולר האמריקאי ירד אתמול בשוקי הכספים באירופה, לאחר שנודע ששיעור הצמיחה במשק האמריקאי האט והסתכם ב־2.2 אחוז ברבע השלישי של השנה לעומת 3.0 אחוז ברבע השני.

הדולר ירד ביותר מפני המארק הגרמני מייד לאחר מסירת הידיעה ממשרד הסחר האמריקאי והגיע ל־1.777 מארק לעומת 1.791 מארק עם תחילת המסחר. הדולר ירד גם ביחס לשטרלינג הבריטי ולין היפאני.

משרד הסחר האמריקאי הודיע כי ההאטה בגידול בתוצר הלאומי הגולמי האמריקאי נבעה מהבצורת הקשה בתחילת הקיץ, שפגעה בייצור החקלאי. כלכלנים צפו ששיעור הגידול יהיה לפחות 3 אחוז ברבע זה של השנה. הם אמרו כי רק גידול של 3.4 אחוז ברבע האחרון של השנה יביא לכך שתחזית הממשל על 3 אחוז צמיחה במשך כל השנה.

תלונה למשטרה נגד "רויטר"

מאת יורם לוי, סופר "דבר" בירושלים

למשטרת ירושלים הוגשה אתמול תלונת הצנזור הראשי נגד ראש סוכנות "רויטר" בישראל, פול טיילור, הכתב סטיב וייצמן וכתב ה"פיננשל טיימס" אנדרו ויטלי, על פרסום הידיעה על פעילות יחידות "דובדבן" ו"שמשון" בשטחים מבלי שהעבירו זאת לעיון הצנזורה.

★ בית המשפט המחוזי בתל אביב הורה אתמול לעצור עד לתום ההליכים את אלכס סריאנו, איש עסקים מארה"ב, ומריה די סוקרו לופס מברזיל, המואשמים בהברחת קילוגרם וחצי קוקאין לישראל.

★ אלמוני ניפץ אתמול בצהריים חלון ראווה של חנות תכשיטים במרכז רמת גן, נטל מגש שהכיל תכשיטים יקרי ערך ונמלט במכונית. בעל החנות הספיק לרשום את מספרה והמשטרה מנסה לאתרה.

★ מרדכי ברינק (40) מואשם בתקיפת ילדה בת 8 כדי לאלץ את אמה לבטל תלונה על אונס שהגישה נגדו למשטרה.

דבר DAVAR دافار
מאוחד עם למרחב
העורכת: חנה זמר
משנה לעורך: דוד פדהצור
מזכיר המערכת: ד"ר יורם פרי
המו"ל – "דבר" בע"מ
נדפס בדפוס "דבר" בע"מ
המערכת והמנהלה תל־אביב רח' שינקין 45, ת.ד. 199
מיקוד 61001
טלפון 286141 (6 קווים)
מחלקת המודעות
טלפונים ישירים
286156, 281860, 298032
סניפים:
ת"א, בית "דבר" רח' שינקין 45 טלפון 286141, מיקוד 65233
ירושלים: המערכת: רח' המלך ג'ורג' 16 בית מאזיה קומה ג' טלפון 242203, ת.ד. 94229
חיפה: רח' הנביאים 27 טלפונים 3־2־642111, ת.ד. 33104

ביוב גולמי זורם בנחל רפאים

מאת יורם לוי, סופר "דבר" בירושלים

ביוב גולמי בכמויות גדולות זורם בנחל רפאים וגורם למפגע תברואתי קשה באיזור שכונת קריית־יובל בירושלים.

החברה להגנת הטבע בעיר דיווחה על המפגע לעיריית ירושלים לאחר שמטיילים של החברה התקשו לחצות את הנחל ברגלית בשל כמות השפכים ונאלצו לחזור. גם באיזור מנחת המסוק נקוו מי ביוב רבים, שהיוו מפגע תברואתי ובטיחותי.

מאגף הביוב במחלקת אספקת המים בעיריית ירושלים נמסר כי בשל סתימה בקטע ביוב שעובר בבית־צפפא, שנגרם כתוצאה משפיכת פסולת בניין באחד מתאי הביקורת, נאלצו אנשי האגף להטות את זרימת הביוב לעמק רפאים. התיקונים יימשכו עוד כמה שבועות.

הודח המפקד שיחידתו נתקלה במחבלים בהר דב

מאת מלי זלינגר, המתכתבת הצבאית של "דבר"

אלוף פיקוד הצפון האלוף יוסי פלד, הדיח קצין מילואים, מפקד יחידה שתיפקד שלא בהתאם לפקודות הצבא במהלך היתקלות עם מחבלים.

בראשית השבוע נתקל כוח מילואים של צה"ל בחוליית מחבלים בהר דב. בתיפקוד הכוח, כפי שעלה מתחקיר מאוחר יותר, היו ליקויים. במסגרת ההיתקלות, נמלט אחד המחבלים ושניים נלכדו, אחד מהם פצוע. אלוף פיקוד הצפון רואה בחומרה את אי־מילויין המלא של פקודות הצבא הנוגעות לנוהל ההסתערות והצעד שנקט נחשב חריף במיוחד בשל כך.

תמיכה בקבינט בתוספת משאבים למשטרה בשטחים

מאת יקיר צור, סופר המדיני של "דבר"

הקבינט דן אתמול בתביעתה של משטרת ישראל לתוספת אמצעים וכוח אדם, בעלות של כ־40 מיליון שקל, הדרושים לה על מנת לחזור לפעילות מלאה בשטחים, שנפגעה קשות בעקבות התפטרותם של מרבית השוטרים המקומיים.

שר המשטרה, חיים בר־לב ומנכ"ל המשטרה, דוד קראוס, דיווחו אתמול לקבינט על קשיי התפקוד של המשטרה בשטחים מאז תחילת ההתקוממות והתפטרותם של השוטרים המקומיים. בעבר שירתו במשטרה בשטחים כ־900 שוטרים מקומיים, אך בעקבות דרישת הנהגת ההתקוממות והאיומים שהושמעו, התפטרו כ־600 שוטרים וגם אלו שנשארו, מתפקדים בצורה מוגבלת. שר המשטרה והמנכ"ל הציגו בפני הקבינט תוכנית לשיפור השירות המשטרתי בשטחים לאוכלוסיה המקומית ולכוחות הבטחון.

שרי הקבינט תמכו בדרישה לתוספת אמצעים וכוח אדם למשטרה בשטחים, אך בהעדרו של שר האוצר נדחתה ההחלטה בדבר הקצאת המשאבים הדרושים למועד אחר.

צרפת עצרה שיווק הגלולה להפסקת הריון

מאת [illegible], סופר "דבר" בצרפת

פאריס (מיוחד ל"דבר"). – חודש לאחר שאישר שר הבריאות הצרפתי את השימוש בגלולה המהפכנית לביצוע הפלות מלאכותיות נכנעה החברה המשווקת את הגלולה ללחצים ולאיומים והחליטה להוציא אותה מן השוק.

חברת התרופות "רוסל־אוקלאף" שפיתחה את הגלולה "ר־או 486" הודיעה כי קיבלה את ההחלטה "בגלל ההתרגשות של חלק מדעת הקהל הצרפתית והבינלאומית". למעשה, איימו גורמים קאתוליים שונים להטיל חרם על כל מוצרי החברה. ראש הכנסיה הקתולית הקרדינל לוסטיז'ר גינה עוד אתמול את "הבבליזציה של ההפלות" בגלל הגלולה – ואין ספק שגורלם המר של בתי הקולנוע שהעזו להקרין את הסרט "הניסיון האחרון של ישו" תרם לקבלת ההחלטה.

אבן דן בפראג על היחסים עם ישראל

מאת יקיר צור, סופר המדיני של "דבר"

ח"כ אבן סיים אתמול ביקור בן שלושה ימים בצ'כוסלובקיה, במהלכו נפגש עם יו"ר המפלגה הסוציאליסטית השלטת הסבך נשיא הפרלמנט, בהומיר קוצאורה, ואישי ממשל בכירים. אבן הוא האישיות הישראלית הרשמית הראשונה, המבקרת בצ'כוסלובקיה מאז נותקו היחסים בין שתי המדינות בשנת 1967.

בפגישותיו של אבן דובר על המשלחות הצ'כיות, הקונסולריות והכלכליות, העשויות להגיע לישראל. אבן העלה את שאלת היחסים הבילאטראליים בין שתי המדינות ואת הנושא המזרח תיכוני לקראת כינוס המועצה הלאומית הפלשתינאית. הדוברים הצ'כים הכירו את התפקיד המרכזי, שמילאה צ'כיה בסיוע לישראל במלחמת העצמאות וחזרו על עמדתם המבוססת על החלטת האו"ם, 242 עקרון של שטחים תמורת שלום הועידה בינלאומית.

במהלך ביקורו נפגש אבן עם הרב של קהילת פראג, דניאל מאיר, וביקר בבית הקברות היהודי ובבניין הקהילה היהודית. מצ'כיה יצא אבן ללונדון והיום הוא אמור להמשיך ליוגוסלאוויה, שם יפגש עם אישי ממשל בהתאם לסיכום שהושג בניו־יורק בין שר החוץ שמעון פרס לשר החוץ היוגוסלאווי.

בתחילת השבוע הבא יחזור אבן ארצה להשתתף בבחירות, ואחר־כך יצא שנית למזרח אירופה ויבקר בבולגריה, הונגריה ופולין.

פרס היצירה לראשונה לשלושה סופרים ערבים

(ע). – שר החינוך והתרבות יצחק נבון העניק אתמול פרסים לעידוד היצירה בשפה הערבית, לשלושה סופרים ערבים – ישראלים. זו הפעם הראשונה שניתנו פרסים בתחום זה.

נבון עמד על הקושי לקדם את התרבות הערבית בארץ נוכח הסכסוך הערבי – ישראלי וההתרחשויות בשטחים, וציין את קיומם של פערים והקצאת משאבים למערכת החינוך במגזר הערבי.

הקצבת פרסים לעידוד היצירה הישראלית, מונהגת זה עשר שנים, אבל רק עתה הוחל בהענקתם גם לסופרים הכותבים בערבית. הפרסים ממומנים מתקציב משרד החינוך והתרבות, ומטרתם להבטיח את פרנסתם של הכותבים במשך שנה, כדי שיוכלו להתפנות מכל עיסוקיהם האחרים ליצירה.

אחד מזוכי הפרס – [illegible] אליאס קהואג'ה בן 48, יליד חיפה – זכה כבר בפרס על [illegible] 'הקדושה'. הוא פרסם ארבעה קבצי שירה ושישה ספרי [illegible], ובאחרונה יצא לאור [illegible] ספרו "[illegible] אל בירזית". קהואג'ה נמנה עם המייסדים והפעילים של אגודת הסופרים והעורכים בישראל.

זוכה שני הוא [illegible] יוסף בן 48, יליד ותושב הכפר [illegible], מורה, [illegible] הערבית בארץ. הזוכה השלישי הוא [illegible], בן 60 [illegible], פרסם 10 ספרים.

קוהל קיבל הבטחה מהסובייטים

ברה"מ תשחרר כל האסירים הפוליטיים תוך עשרה שבועות

מוסקווה (רויטר, א.פ.). – ברה"מ הבטיחה לשחרר תוך 10 שבועות את כל האנשים הנחשבים על ידי המערב כאסירים פוליטיים – כך אמר אתמול קאנצלר מערב גרמניה הלמוט קוהל בתום שיחות עם המנהיגות הסובייטית במוסקווה.

במסיבת עיתונאים שנערכה בסיום שלושת ימי ביקורו בבירה הסובייטית אמר קוהל, כי ההבטחה נמסרה לו במהלך 10 שעות שיחותיו עם הנשיא מיכאיל גורבצ'וב ועם מנהיגים בכירים אחרים. "הצד הסובייטי הביע את נכונותו לשחרר עד סוף השנה את כל האנשים, שהמערב מחשיבים כאסירים פוליטיים", אמר הקאנצלר הגרמני.

קוהל לא מסר בכמה אסירים מדובר וגם סירב למסור הערכות לגבי מספר "אסירי המצפון" בבתי הכלא ובמחנות העבודה הסובייטים. דובר במשרד החוץ הסובייטי אמר לאחרונה, כי כתריסר בני אדם כלואים בשל מה שכינה "עבירות נגד המדינה הסובייטית". פעילי זכויות האדם במערב מעריכים לעומת זאת כי מספר האסירים הפוליטיים בברה"מ נע בין 250 ל־300, וזאת לעומת כ־10,000 לפני תחילת שלטונו של גורבצ'וב.

ההבטחה הסובייטית באה כנראה כתמורה להודעתו של קוהל, כי ארצו תתמוך בקיום ועידה לזכויות האדם במוסקווה ב־1991. שר החוץ הגרמני הנס דיטריך גנשר אמר כי גרמניה תתמוך בקיום ועידה כזאת "לאחר שהתנאים המתאימים לכך יתמלאו". צרפת כבר הביעה את תמיכתה בעריכת ועידה כזו, אולם מדינות אחרות במערב אירופה מתנגדות לה בטענה כי היא תשמש מכשיר תעמולה לקרמלין.

הקאנצלר הגרמני נפגש אתמול גם עם רוסים ממוצא גרמני החיים בברה"מ כדי לדון אתם על תביעותיהם לתת להם זכות יציאה חופשית מהמדינה ולהעניק להם זכויות תרבותיות ולאומיות בתוך ברה"מ. קוהל, שהתנגש שלשום עם גורבצ'וב בפומבי בשאלת איחוד גרמניה, אמר לרוסים ממוצא גרמני כי הוא מודע למצוקתם. עם זאת אמר כי הביקור בברה"מ השיג תוצאות טובות, "הרבה יותר ממה שקיווינו".

מכירת "טורנאדו" לירדן מסעירה גרמניה המערבית

(עיר). – חבר בכיר בקואליציה של הקאנצלר הלמוט קוהל הכריז אתמול כי הוא יאבק נגד התוכניות למכור לירדן מטוסי קרב מסוג "טורנאדו", בנימוק כי הדבר נוגד את חוקי מערב גרמניה האוסרים מכירות נשק לאזורי סיכסוך.

מקורות ממשלתיים אמרו כי האופוזיציה בתוך הקואליציה השולטת, בת שלוש המפלגות, תסכל את המימון למכירת המטוסים. מטוסים אלה מיוצרים על־ידי קונסורציום בריטי – מערב־גרמני – איטלקי.

אוטו לאמבסדורף, מנהיג המפלגה הדמוקרטית החופשית, שהיא שותפה זוטרה בממשלה של קוהל, מסר כי מפלגתו מתנגדת לתוכנית הממשלה להטיל על סוכנות האשראי הפדראלית מתן ערובה לעיסקת המטוסים.

"סיוע כלכלי לעיסקה כזו עם מדינה הנמצאת במלחמה עם ישראל, אינו יכול להתקבל על דעתה של המפלגה הדמוקרטית החופשית," הבהיר לאמבסדורף באוזני כתבים.

יצויין כי בריטניה, גרמניה המערבית ואיטליה מתחלקות ברווחים של כל מכירה של מטוסי טורנאדו.

בריטניה הודיעה במארס, כי היא תספק לירדן מטוסי טורנאדו בסכום של 675 מיליון דולר. מספר המטוסים לא צויין, אך סבורים כי מדובר ב־8 מטוסים. לאמבסדורף אמר, כי הממשלה הודיעה לבריטניה כי לא תוכל לאשר אשראי־ייצוא ממשלתי ישיר לעיסקת המטוסים.

במקום זה ביקשה בון להשביע את רצון הבריטים, על ידי מתן ערובה מצד סוכנות האשראי הפדראלית לגבי הריבית, על אשראי בנקאי בסך 195 מיליון דולר. סוכנות האשראי גם אמורה היתה לתרום לירדן 27 מיליון דולר, כדי לעזור לה לממן את הקניה.

לאמבסדורף ציין, כי בון אינה יכולה למנוע את מכירת המטוסים, אך אין היא יכולה להסכים למכירת נשק לירדן. מפלגתו קראה, לכן, לשר החוץ גנשר ולשר הכלכלה באנגמאן, שניהם חברי מפלגתו, לסכל את העיסקה.

עיסקות נשק קודמות עם מדינות ערביות הוקעו על ידי ישראל, שציינה כי למערב גרמניה מחוייבות מיוחדת לתמוך בישראל.

ברה"מ תיתן לחוקרים יהודים גישה לארכיונים על השואה

מאת נתן רועי, סופר "דבר"

המועצה האמריקאית לזכרון השואה הגיעה בימים האחרונים להסדר עם שלטונות ברה"מ שיאפשר חשיפתו של חומר ארכיוני הקשור לשואה והעדויות והחומר הנוגע לפושעים נאציים.

ניל שר, מנהל המשרד לחקירות מיוחדות במשרד המשפטים האמריקאי, גילה קורת רוח ממהלך זה שכן מדובר בכמות גדולה של מסמכים ותעודות הנוגעות לפשעי מלחמה, שבוצעו על אדמת ברה"מ ובהם פרטים שטרם נודע עליהם במערב.

ההסכם נחתם במוסקווה בין מיילס לרמן, יו"ר הוועדה לקשרים בינלאומיים של המועצה לזכרון השואה, לבין יבגני קוזיקוב, סמנכ"ל הארכיב הסובייטי המרכזי. לרמן ציין, כי מסמכים רבים הנמצאים במצב של התפוררות יצולמו על מיקרופילם כדי לשמרם.

משלחת מיוחדת של המועצה [illegible] במוסקווה וברפובליקות סובייטיות אחרות. אנשי המשלחת חשפו מידע על יחס תושבי לטביה ליהודים ועל המשטרה החשאית של ליטא, על התכתבות של קצינים נאציים, על נתונים סטאטיסטיים על השמדת יהודי גליציה ועל הכנות למרד בגיטו קובנו בשנת 1944.

באמצעות ההסכם, נמסר מוסמכים היהודיים השלמי תהיה גם למוסד "יד ושם" בישראל גישה [illegible] הרב שיאסר, יש בכוונת המועצה להגיע להסכמים דומים גם עם הונגריה וצ'כוסלובקיה.

סיכויי דוקאקיס

(המשך בעמוד 2)

אין מייקל דוקאקיס מראיין את טד קופל, ומדוע נשללת מן האמריקאים הזכות הדמוקרטית לבחור את מגישי החדשות שלהם.

דוקאקיס מכין עכשיו את בליץ הטלוויזיה הסופי שלו. הוא מתכוון לשטוף את אמריקה בתשדירי בחירות במהלך 96 השעות האחרונות של המערכה. אנשיו מאמינים, כי באמונתם של הרבה מן המצביעים היא "רכה", והשיפה אינטנסיבית ברגע האחרון יכולה להטות אותם.

לדוקאקיס מתוכננות עוד הופעות טלוויזיה מרכזיות. היום (יום ה') הוא יראיין במשך 14 דקות במהדורת החדשות המרכזית של רשת 'סי־בי־אס'. זה עניין נדיר באמריקה: המהדורה כולה, להוציא פירסומות, נמשכת פחות מעשרים דקות, ותלונתם המסורתית של פוליטיקאים היא שהם נאלצים להתמודד על הנשיאות באמצעות "90 השניות", שמקציבות להן מהדורות החדשות הליליות בטלוויזיה.

ג'ורג' בוש דוחה עד כה את הפניות להופעות טלוויזיה משותפות עם דוקאקיס. זה עניין טבעי בשביל מועמד מוביל: שום תועלת לא תוכל לו מחלוקת אור הזרקורים עם המועמד המפגר.

בראיון אתו, בתוכנית הטלוויזיה 'נייטליין', דיבר אתמול לפנות בוקר מייקל דוקאקיס על המזרח התיכון בארוכות גדולה יותר ממה שעשה אי פעם ב־28 החודשים האחרונים. הוא אמר, כי אין לו התנגדות לועידת שלום בין לאומית, "ובלבד שהיא תוביל למשא ומתן ישיר". הוא גם חושב, כי "בנסיבות מסוימות יכול האו"ם למלא תפקיד" ביישוב סכסוכים. האם במזרח התיכון מתקיימות הנסיבות האלה "יותר ויותר", השיב המועמד הדמוקרטי לנשיאות. כאשר נשאל על דברי המלך חוסין, בשבוע שעבר, שנצחון הליכוד עשוי להיות "אסון מוסאלי" למזרח התיכון, השיב דוקאקיס "אינני חושב שזה בהכרח יהיה אסון. אין אני עומד לנסות ולהתערב בעצמי, או להביע דעות על הבחירות בישראל". המראיין, טד קופל, העיר: "בזהירה מסויימת כבר התערבת... כפי שאתה יודע, שמיר מתנגד לועידה בין לאומית". אבל דוקאקיס נחלץ בשלום. הוא אמר, כי הישראלים צריכים לבחור לעצמם ממשלה, הדרך מה "שמיר אומר, כי הכול מונח על השולחן" – ואם מנהיגים ערביים יקומו, ויעשו מה שעשה סאדאת, הוא "שמיר" מוכן לשבת ולשאת ולתת". על השאלה איזה תפקיד יישול מימשל דוקאקיס במזרח התיכון, השיב דוקאקיס באותה נימה כוללנית ומתחמקת, שאפיינה כמעט את כל תשובותיו, במשך 90 דקות של ראיון. "אני חושב", ענה, "שאנסה לבנות על יסוד מה שנעשה מקודם. אני חושב שהבעיה היא, שלא התקדמנו כלל במהלך שמונה השנים האחרונות –" מזכיר המדינה שלי, והשליח המיוחד שאשגר למזרח התיכון, ישתדלו הרבה ליצור אווירה שבתוכה יוכל המשא ומתן הישיר להתנהל". עתון יהודי בוואשינגטון פירסם סקר, ובו נראה כי רק 15 אחוז מיהודי ארה"ב נוטים להצביע לטובת ג'ורג' בוש. לדוקאקיס מובטחים 60 אחוז מן הקולות היהודיים, ו־22 אחוז עדיין לא החליטו. אחוז התומכים היהודיים בדוקאקיס אינו שונה מאחוז התומכים בוולטר מונדייל לפני ארבע שנים, אבל הוא חוזר ומבליט עד כמה רחוקים יהודי אמריקה מן הממוצע הפוליטי הכללי בארה"ב.

פעוטה מתה

(המשך בעמוד 2)

יוגס שלושה בתים של חברי חוליה מקומית שאיימה ופגעה בעובדי המינהל האזרחי. בית רביעי נאטם. ברפיח הרסו כוחות הבטחון את ביתו של יאסר עוזגה, שבידי השנה ניסה לדקור סוהרים ישראלים בכלא עזה.

שר הבטחון יצחק רבין שביקר אתמול ברצועה אמר כי התקופה האחרונה באיזור היתה רגועה וכי אין כוונה לשנות את ההוראות בקשר לפעילות צה"ל בשטחים.

5 אוטובוסים

בירושלים נרגמו אתמול אחה"צ חמישה אוטובוסים ונוסעת אחת נפצעה קל מרסיסי זכוכית שפגעו בה לאחר ששמשת אוטובוס בכביש פת גילה התנפצה מפגיעת אבן. בארבעה מקרים אחרים נופצו שמשות של אוטובוסים ריקים.

[illegible]

מפקד המחוז הצפוני של המשטרה הודיע אתמול כי הוא מתייחס בחומרה רבה לזריקת שני בקבוקי התבערה בכביש שפרעם־נצרת, אבל אמר שאפשר להגדיר את המעשה כחריג. הבקבוקים החטיאו אך במעט את המשאית שהיתה עמוסה במיכלי גאז והם התנפצו על הכביש. עד כה לא נעצר איש כחשוד במעשה.

ברחובה הראשי של שפרעם נתלו אתמול עשרות דגלים של אש"ף ו[illegible] סיסמאות לאומניות. התושבים נקראו בסיסמאות אלה להחרים את הבחירות לכנסת. מועצת עיריית שפרעם התכנסה לישיבת חירום וגינתה [illegible] את תליית הדגלים. "דגל אש"ף יתנוסס בגדה וברצועה, אבל לא בשום ישוב ערבי בישראל", נאמר בהחלטת העיריה.

כ־150 שתילי־עצים בני שלוש שנים נעקרו אתמול ביער של הקק"ל הנמצא בין קרית טבעון למאהל השבט הבדואי ערב אל־זוביה. במשטרה סבורים כי הרקע למעשה הוא לאומני.

★ האוניברסיטה הפתוחה יוצאת בימים אלה בתוכנית חדשה ללימודי העשרה באמנויות התיאטרון. [illegible]

בכירים ב'פתח'

(המשך בעמוד 2)

מקורות לבנוניים מסרו, כי [illegible] בבסיסי המחבלים באיזורי צידון וצור, [illegible] שלושה מבנים של [illegible] מפקדה של 'כוח 17' [illegible]. בתקיפה זו נהרגו כ־10 מחבלים ונפצעו יותר מ־40. כמו כן נגרם נזק כבד [illegible].

[illegible]

פרס לתעשיינים: להקים מועצה לפתרון בעיות כלכליות־חברתיות בראשות רה"מ

אלי גולדברג,
סופר הכלכלי של "דבר"

יו"ר מפלגת העבודה, שמעון פרס, אמר אתמול שמיד אחרי הבחירות יש לתת עדיפות עליונה לפתרון בעיותיה הכלכליות של המדינה. לשם כך יש להקים מועצה כלכלית־חברתית, אשר תבלול את המעסיקים, ההסתדרות והממשלה.

בראש המועצה יעמוד ראש הממשלה, שישמש כ"מפנה מוקשים", ויטפל בכל הבעיות הקשות, הדורשות התערבותו.

שמעון פרס דיבר במפגש עם כלכלנים ואנשי תעשיה, שנערך אתמול בתל־אביב. לדבריו, יש לבצע כמה פעולות הכרחיות להבראת המשק. ביניהן, הורדה נוספת בקצב האינפלציה, על־ידי תקציב מרוסן המרצת היצוא בקביעת שער חליפין ריאלי והורדת הריבית.

לדברי פרס, יש קשר הדוק בין המצב הבטחוני והמצב המשקי. עליית הליכוד לשלטון תגרום, לדבריו, להדרדרות. וביצוע תוכניותיו של הליכוד תעורר התנגדות חריפה בעולם, שתגרום לרוח רעה לנשב נגד המדינה. כתוצאה מכך, עלולים להיפגע גם האינטרסים הכלכליים של המדינה.

במפגש אתמול השתתפו כמה מבכירי התעשיינים במדינה. ביניהם עמוס מר־חיים, מנהל 'כלל תעשיות' ואלי הורביץ מנכ"ל 'טבע' ולשעבר יו"ר התאחדות התעשיינים. הם יוצגו את 'העמותה למנהיגות כלכלית', הכוללת כ־550 תעשיינים ואנשי משק וכלכלה, המייצגים כ־95,000 עובדים ומחזור מכירות של יותר מ־5 מיליארד דולאר.

אנשי העמותה רגילים בריעין שרק המערך, ופרס בראשותו, יוכלו לשקם את המשק. לטענתם, הליכוד הרס את הכלכלה בזמן שלטונו, והדרדר את המשק ל־800 אחוזי אינפלציה, ולחוב חיצוני של 23 מיליארד דולאר.

ממשלת האחדות הלאומית שקמה בשנת 1985, הצליחה בהנהגתו של שמעון פרס, להעלות את המשק על פסי הבראה. התאוששותו של המשק נבעה מהיציאה מלבנון, עצירת האינפלציה, ומדיניות חוץ נבונה. כל אלה לא היו מתבצעים לדבריהם, אלמלא המערך.

שבעה מהמתפרעים בביקור פרס בפ"ת – יועמדו לדין

(ע). – המשטרה ממליצה להעמיד לדין חלק מהמעורבים בהתפרעות בפתח־תקווה, בעת ביקורו של שר החוץ שמעון פרס בעיר.

אתמול הוחלט להעמיד לדין שבעה מהמתפרעים, באשמת השתתפות בהפגנה בלתי־חוקית ובהתפרעות במקום ציבורי.

החשוד ביידוי אבן לא אחראי למעשיו

(ע). – תושב קריית־גת, שנעצר לפני כשבועיים כחשוד בהשלכת האבן לעבר רכבו של שמעון פרס, לא יישפט. בית המשפט בקריית־גת מצא אותו כלתי־אחראי למעשיו.

עם זאת, ביקש השופט להמשיך ולהחזיק אותו תחת הסתכלות רפואית לתקופה נוספת.

שמיר 'חנך' את 'נעלה' שקיים כבר כמה שנים...

מאת אוריאל בן־עמי
סופר דבר

ראש הממשלה יצחק שמיר ביקר אתמול בישוב 'נעלה' שבאיזור מודיעין, והבטיח להקים ישובים נוספים ביהודה שומרון ועזה אחרי הבחירות.

לשכת ראש הממשלה מסרה, כי ראש הממשלה השתתף בטקס חנוכת הישוב 'נעלה' ואולם ישוב זה, הסמוך ל'נילי', קיים כבר כמה שנים.

ראש הממשלה אמר שהקמת ישובים ברחבי ארץ־ישראל הוא עניין לאומי ולא מפלגתי־שוליסי.

בפגישה עם נציגי מועצת יש"ע אמר שמיר כי אי־אפשר לומר, שדבר לא נעשה בתחום ההתיישבות בימי ממשלת האחדות. שמיר טען, כי נעשו דברים "אם כי פחות ממה שהיינו רוצים."

5 ימים לבחירות

שמיר: הכנסת תוסיף למערכת הבחירות – חוסר גאווה לאומית

מאת גדעון קוץ,
סופר "דבר" בצרפת

פאריס. (מיוחד ל"דבר"). – ראש הממשלה יצחק שמיר אמר בראיון לעתון "להומניטה", כי אלה, העומדים מאחורי ההזמנה להתערבותו של המלך חוסיין במערכת הבחירות בישראל, "יישאו במלוא האחריות הפוליטית על מעלתם."

"אני מגנה נסיון חסר־תקדים זה, לערב מנהיג זר בעניניה הפנימיים של ישראל. זהו אות להיעדר גאווה לאומית", אמר שמיר. "חשוב לזכור, כי חוסיין יהיה בעתיד בן־שיח של ישראל במו"מ לשלום. הכנסתו למערכת הבחירות היא הרסנית ומזיקה."

בנושא ועידת השלום הבינלאומית אמר שמיר, כי "לישראלים אין כל סיבה לעמוד בפני בית־דין שגזר־דינו ידוע מראש. מדינות, שנחלו מפלה צבאית, אפשר להכריח להשתתף בועידה בינלאומית. ישראל אינה נמצאת במצב זה".

"אחרי נצחון הליכוד בבחירות", אמר שמיר, "כל אחר בעולם הערבי והשטחים יבין, כי אין עוד כל סיכוי לארגן ועידה בין־לאומית ולהקים מדינה פלשתינית." שמיר לא הוציא מכלל אפשרות קואליציה עם 'התחיה', ש"אינה דורשת את סיפוח השטחים בתור תנאי להצטרפות."

יום הבחירות בליכוד:

חצי מיליון מנות מזון כשר; 100,000 פעילים, חלקם בשכר

מאת יקיר צור, סופר "דבר"

הליכוד בוחן את האפשרות לקבל ממשטרת הגבולות את רשימת הישראלים השוהים בחו"ל ולהעביים לפעיליו בקלפיות, כדי למנוע אפשרות של הצבעה בלתי־חוקית, באמצעות שימוש בתעודות זהות של בעלי זכות בחירה השוהים בחו"ל. כך אמר אתמול יו"ר מטה ההסברה של הליכוד, השר חיים קורפו, במסיבת עתונאים לקראת יום הבחירות.

ביום הבחירות יפעיל הליכוד 100,000 פעילים, חלקם בשכר וחלקם מתנדבים, 10,000 כלי־רכב מתנדבים, 1500 מוניות שכורות וכ־200 מיניבוסים וכלי־רכב אחרים. כ־10,000 איש יאיישו 3587 קלפיות עירוניות ־815 קלפיות בהתיישבות ו־459 קלפיות במגזר הלא־יהודי. לשירות המצביעים, שיבקשו להצביע בע אחות, יופעלו מרכזי הסעות בין־עירוניות בתל־אביב ובשמונה ישובים נוספים.

בערים הגדולות יפעיל הליכוד יועצים משפטיים, על־מנת להבטיח בחירות שקטות והגונות. השר קורפו אמר שלאור נסיון העבר, יושם דגש מיוחד למנוע זיופים בישובים קטנים ומרוחקים. במקרים שבהם יתגלו זיופים בקלפיות מסוימות ידרוש הליכוד את פסילת הקלפי כולה, באמצעי הרתעה.

תקציב יום הבחירות של הליכוד הוא כשלושה מיליון ש"ח והוא כולל גם כחצי מליון מנות מזון כשר, חלבי ובשרי. במוצאי יום הבחירות יופעלו במטה הליכוד שלושה מסופים גראפיים צבעוניים, שיקלטו אינפורמציה שוטפת של תוצאות לפי ישובים, שתושווה עם נתוני שתי מערכות הבחירות הקודמות. לדברי קורפו, שיעור הצבעה גבוה, של יותר מ־75 אחוז, יפעל לטובת הליכוד, בעוד ששיעור הצבעה נמוך – 57 אחוז ומטה, יפעל לטובת המערך.

גידול במספר הבוחרים בכפרי הדרוזים בכרמל

גידול במספר בעלי זכות הבחירה לכנסת הי"ב נרשם בארבע השנים האחרונות בכפרי הדרוזים בכרמל.

בכפרי הדרוזים על הכרמל, עוספייה ודלית אל־כרמל, יש 9,488 בעלי זכות בחירה לכנסת הי"ב, לעומת 8.053 בעלי זכות בחירה, שהיו בכפרים אלה בבחירות לכנסת הי"א.

'אגד' אסר על נהגיו להדביק מדבקות תעמולה

מהבחירות, 'אגד' החליטה אתמול להורות לכל הנהגים והעובדים בקואופרטיב, לא להדביק מדבקות פוליטיות מכל סוג שהוא באוטובוסים.

ההחלטה נועדה למנוע את הפיכת האוטובוסים של אגד ל'בימות' פוליסיות. במערכות בחירות קודמות שמרו חברי הקואופרטיב על הוראה זו, להוציא חריגים בודדים.

דובר 'אגד' אומר, כי הקואופרטיב אוסר להפוך את האוטובוסים שלו למוקד של תעמולת בחירות. לדברי גולן, אם יתגלו חריגים, ונהגים או עובדים אחרים ידביקו מודעות בחירות, יינקטו נגדם צעדים ויוגשו דו"חות על הדינה מנהלים.

אנשי 'כך' משובצים עדיין ב־6 קלפיות בישובים בצפון

מאת יוסי ליבוביץ, סופר "דבר"

במחוז הצפוני של המשטרה עדיין מאמינים כי יצליחו לשכנע את יו"ר ועדת הבחירות המרכזית, השופט אליעזר גולדברג, שלא ואפשר להיכנס לקלפיות בהם מאיר כהנא ולאנשי תנועתו להיכנס לשפרעם, או לכפרים ערביים אחרים בגליל ביום הבחירות.

נודע, כי משפטנים, המייצגים את המשטרה וגורמי בטחון נוספים, מנסים כעת לשכנע את יו"ר ועדת הבחירות שבתוקף תפקידו עליו להיות ער לסכנה הקיימת בבואם של אנשי 'כך' לשפרעם, ובהיותו הממונה על הסדר התוק ביום הבחירות, הוא יכול למנוע את בואם לעיר, משום שקיימת סכנה לשפיכות דמים.

קצין בכיר במחוז הצפוני של המשטרה הדגיש אתמול, כי עדיין לא נאמרה המלה האחרונה בנושא.

בבדיקה, שערך אתמול סופר 'דבר', מתברר, כי באיזור הגליל המערבי משובצים אנשי תנועת 'כך' בשש קלפיות: שניים בנהריה ואחד בכל אחד מהישובים הבאים: עכו, גורן, ערבה ושפרעם. עד כה הרב כהנא לא משובץ אף באחת מהקלפיות.

אתמול שיגר ראש המועצה המקומית תמרה מבוק ליו"ר ועדת הבחירות בגליל המערבי, השופט פאלה פארס, בקשה למנוע את ייצוגם של אנשי 'כך' בקלפי, שתוצב בתמרה, כדי למנוע מהומות. זאת, בהסתמך על שמועות שהגיעו לראש המועצה.

השופט פארס, נשיא בית משפט השלום בעכו, המשמש יו"ר ועדת הבחירות המחוזית בצפון, אמר, כי נציגי עיריית שפרעם עדיין לא פנו אליו בבקשה לאסור את כניסת אנשי 'כך' לעיר. לדבריו, על־פי החוק יש ליו"ר ועדת הבחירות סמכות לקבוע נוהלים, גם במקרה של חשש להפרת הסדר הציבורי ביום הבחירות.

גרנות: מפ"ם אינה מועמדת לממשלה שהליכוד ישב בה

מאת עליזה ולך, סופרת "דבר" לעניני מפלגות

"המצביע בעד מפ"ם מצביע נגד בעד ממשלה בלי הליכוד, בעוד שיש אפשרות שהמצביע למערך יתן קולו לממשלת אחדות לאומית", אמר אתמול ח"כ אלעזר גרנות, מזכיל מפ"ם, שסמך את דבריו על דברי שמעון פרס בעימות עם שמיר.

במסיבת עתונאים עם ראשי מפ"ם, לקראת סיום מערכת הבחירות, הדגיש גרנות ש"מפ"ם אינה מועמדת לממשלה שהליכוד יישב בה". בהקשר זה ציין גם את עמדתה הייחודית של מפ"ם כלפי המחנה הדתי: "אין לנו מלחמה בדת ישראל, יש לנו מאבק בכפייה. אנחנו מוכנים לשמר את הסטאטוס־קוו, ובלבד שתתקיים ממשלה רחבה ככל האפשר סביב תוכנית של שלום". ח"כ יאיר צבן, העומד בראש רשימת מפ"ם לכנסת הי"ב, סיפר על מודעה העומדת להתפרסם, ובה קריאה של אישים דתיים אורתודוקסים, בססמה: "הפעם דתיים למען מפ"ם".

יאיר צבן ציין, כי מפ"ם התחילה את מערכת הבחירות בנסיבות קשות ומורכבות ביותר והוכיחה במהלכה את נאמנותה ליעדים שהציבה לעצמה: לתרום להגדלת הגוש השמאלי, שמצדו האחד של קו פרשת המים, ו"בתוך הגוש השמאלי, לייצג את חצי המואר של הירח, את השמאל הציוני, הסוציאליסטי, היוני". עוד אמר ח"כ צבן, כי "מערכת הבחירות הזאת היא הנחת בסיס איתן לתנופה חדשה של מפ"ם, לא רק ריכוז מאמץ לקראת הקלפי".

בתשובה לשאלות אמרו ראשי מפ"ם, כי פעילותה של 'דצ' לא נתפסה בקיבוץ הארצי, מה עוד שיש לה פעילים מקרב חברי הקיבוץ הארצי. עם זאת, דחתה מפ"ם בקשה של 'דצ' להשתמש במנגנונים של הקיבוץ הארצי לשירותה של 'דצ'.

אצל חזן על הדשא

פיני גרוב ומישל אלמליח, מראשי מפ"ם, התקבלו אתמול בחמימות על־ידי יעקב חזן, מנהיג מפ"ם, שאותו עימו בחדרו בקיבוץ משמר העמק.

קצר:

"להגיב באיפוק כלפי אלימות"

"אם הליכוד ימשיך להדרדר את מערכת הבחירות למלחמות רחוב אלימות, לשלהוב יצרים היסטריים ולהסתה פרועה נגד המערך, יהיה עליו לתת את הדין על טרגדיה נוספת בנוסח רצח אמיל גרינצוויג, שעלולה להתרחש" – כך אמר אתמול השר יעקב צור באספה מיוחדת של מטה הבחירות המרחבי של המערך ברחובות.

השר צור הוציא הנחיות לפעילי הסניפים במרחב, הקוראות להימנע מעימותים פיזיים עם בריונים מתומכי מפלגות ימיניות, ולהגיב באיפוק על גילויי אלימות כלפיהם וכלפי סניפי המפלגה.

(עשית)

קשיים בביטול רשימת יש"י

קשיים התעוררו בביטול רשימת יש"י, שבראשה עומד ח"כ שמעון בן־שלמה, שפרש מש"ס והקים את הרשימה הנפרדת לכנסת.

בהתערבותו וביוזמתו של הרב שך, נפגשו בביתו ראשי יש"י וניסחו הסכם בין ש"ס לבין ח"כ שמעון בן־שלמה, לפיו יפרוש מן המירוץ לכנסת, ובתמורה יקבל את משרת מנכ"ל 'אל המעיין', התנועה החינוכית והכלכלית של ש"ס. אולם כאמור, אנשי ש"ס, ובראשם הרב עובדיה יוסף, הביעו התנגדות לשבץ את ח"כ שמעון בן־שלמה ב'אל המעיין', בטענה שגרם כבר נזק רב לתנועת ש"ס בדבריו בתשדירי התעמולה בטלוויזיה וברדיו והשתמש בביטויים שאינם מתאימים, בלשון המעטה, לתנועת ש"ס.

בת זבלוני

הסכסוך – צורך למפלגות הימין

בכינוס מורי־דרך, שנערך אתמול בתל־אביב, אמר חבר הוועדה המרכזת גדעון שגיא, כי מדיניות 'ארץ־ישראל', ששותפות לה כל מפלגות הימין, יותר משהיא סיסמה פטריוטית לקידום הבטחון, ויותר משהיא מתבססת על 'זכויות היסטוריות', היא למען הקיום והערובה להמשך קיומן.

"הסדר שלום בתנאים כאלה או אחרים, בין מדינות האיזור לבין ישראל, משאיר את הרשימות הללו ללא עילה או זכות לקיומן", אמר שגיא.

העברית אינה תקנית

ארבעה פרופסורים ללשון התבקשו על ידים המכון הישראלי לתרבות הדיבור לתת ציונים בעברית למפלגות על תשדירי התעמולה לבחירות.

הפרופסורים בדקו את המבטא, הדקדוק, התחביר ואת אוצר המלים של התשדירים ונתנו למפלגות את הציונים הבאים: במקום הראשון ר"צ בציון 7.41 ומפ"ם עם הציון 7.4; במקום השני – המפד"ל ובציון 7.38 והליכוד בציון 7.1; במקום השלישי 'התחיה' בציון 7.01 ובמקום הרביעי המערך, בציון 6.6.

המכון לתרבות הדיבור ניסה ליזום הכנסת תשדירי שירות למען שמירה על נקיון השפה בבחירות הנוכחיות, אך יו"ר ועדת הבחירות, השופט אליעזר גולדברג, טען, כי הדבר אינו אפשרי בבחירות הנוכחיות. מתברר, כי נציגי כל הרשימות הסכימו לחתום על התחייבות לשמירה על נקיון השפה, חוץ מ'הרשימה המתקדמת', שטענה כי העניין אינו מקובל עליה.

(יעלפישביין)

הושבעו לאגו"י

השר יצחק פרץ נתקל, בעת סיור שקיים אתמול בשוק הפתוח באשדוד, בתופעה שעד היום רק שמע עליה בסיפורים. הוא הבחין באנשי חב"ד ואוגדת ישראל עוברים בין הרוכלים מחתימים ומשביעים את הרוכלים התמימים להצביע בבעד מפלגתם.

כאשר הבחין פרץ בכך שניסו להשביע את אנשי פמלייתו, מיהרו להמלט מהמקום ושבו לפעול, לאחר שהשר עזב את השוק.

אנשי ש"ס הסבירו לרוכלים, כי לשבועות אלה אין כל תוקף, על־פי פסיקתו של הרב עובדיה יוסף.

יקיר צור

מחאה ברדיו

ועד עתונאי הרדיו הגיב בחריפות נגד השעייתם של דוד גרוסמן ושלום אורן מהגשת יומני החדשות של קול ישראל.

כזכור, השעה מנכ"ל רשות השידור אורי פורת את השניים בתחילת השבוע, משום שפגעו, לדבריו, בחוק הבחירות, האוסר לראיין מועמדים לכנסת 30 יום לפני הבחירות.

עיתונאי הרדיו מוחים על כך, שפורת נוטל לעצמו סמכויות, שלא ניתנו לו על־פי החוק וטוענים שהוא משמש עורך־על, במטרה לצמצם את החופש המקצועי של העתונות ברשות השידור.

(דניאל בן־סימון)

2,894,267

מספר בעלי זכות הבחירה לכנסת הי"ב הוא 2,894,267. הם יצביעו בכ־5,000 קלפיות שיוצבו ברחבי הארץ, שחולקה לשם כך ל־17 ועדות בחירות אזוריות.

תל־אביב היא איזור הבחירות הגדול, עם 283,592 בעלי זכות בחירה, כנרת הוא איזור הבחירה הקטן ביותר, ובו 45.935 בעלי זכות בחירה.

(ע)

צה"ל שוקל חלוקת ערכות התגוננות אזרחית גם במצב של כוננות נמוכה

מפקד הג"א: במקרה של התרעה מתקדמת על התקפת טילים כימיים – יספיקו שלושה ימים ולחלוקת ערכות ההתגוננות • מאמצים בצה"ל להגברת המודעות כלפי סכנת הטילים ארוכי הטווח

מאת מלי ולינגר,
הכתבת הצבאית של "דבר"

מפקד הג"א, תא"ל אהרון וורדי, סבור כי שלושה־ארבעה ימים יספיקו לחלוקת ערכות ההתגוננות האזרחית מפני התקפת טילים נושאי ראשי־נפץ כימיים, בהנחה שתהיה התרעה מוקדמת על מלחמה צפויה.

בפגישה עם כתבים צבאיים הודה מפקד הג"א, כי אין הוא מרוצה מקצב החלוקה כפי שעולה מהחישובים בנתונים הקיימים, אך יעשה לשיפורו. נשקלת גם האפשרות לחלק ערכות גם בטרם יוכרז גיוס כללי במקרה של מלחמה. בכל מקרה, נמצאים בהקמה מוסכים במרכזי אוכלוסיה, שיקצרו תהליכי חלוקה של הערכות לאוכלוסיה.

הג"א עושה לשכלול הערכות והשנה ייוצרו אלפי ברדסים, שאמורים לתת הגנה מפני גאזים לילדים בגיל שנתיים עד שמונה, ויצורפו לערכות גלולות פירודוסטיגמין, שיש לבלוע לפני התקפה כימית, כדי שירככו את תוצאות הפגיעה.

תא"ל וורדי הסביר את עמדת הצבא, לפיה לאור נסיון העבר אין לחלק את ערכות ההצלה לאזרחי העורף, בשל הצורך לתחזק אותן בהתמדה ובשל הצורך להישמר מיצירת בהלה בציבור. עם זאת, ניסוי שיזול בחודש דצמבר ובו יחולקו ערכות התגוננות ברמת השרון ובשלומי, עשוי לשנות את המדיניות הזאת.

הניסוי נערך במסגרת המאמץ לגבש תורת התגוננות העורף מפני איומים אפשריים במלחמה הבאה על רקע מלחמת הטילים בין איראן ועיראק והידיעות בדבר יכולת דומה של סוריה. לדבריו, במשך שנים היתה בעיה של מודעות הציבור והדרגים הממלכתיים לסכנת טילי הקרקע־קרקע ארוכי הטווח, ואלה הנושאים ראשי־נפץ כימיים, אך עתה ערים כל הגופים הנוגעים בדבר לכורח שבעיסוק מתמשך ומעמיק בעניין זה.

במסגרת העמקת המודעות, הופץ בימים אלה ספר הדרכה למצבי חירום, בהוצאת מפקדת הג"א וגורמים אחרים. הספר, שיתורגם לערבית ולאנגלית, מפרט דרכים להצלת חיי אדם, עד שיגעו סיוע מקצועי, במצבי חירום, ברעידה ובמלחמה.

בהקשר זה בכוונת מערך ההגנה האזרחית של צה"ל להרחיב את היקף ההדרכה לתלמידי בתי הספר התיכוניים, העומד עתה על 470 בתי־ספר תיכוניים בלבד. בנובמבר יתקיים יום הג"א בבתי הספר התיכוניים ב־35 בתי־ספר, גם במגזר הערבי, ישתתפו בתרגול מצבי חירום.

במהדורה החדשה של "דפי זהב" יוקצו ארבעה עמודים למידע בנושאי הגנה אזרחית מטעם מפקדת הג"א. במידע, שיופץ באמצעות "דפי זהב", יכונסו עיקרי הנושאים החשובים להדרכת האוכלוסיה להתנהגות בעת התקפת טילים קונבנציונאליים או כימיים. עוד נמסר, כי הוקם מערך של 'קציני התנהגות אוכלוסיה', בו משתתפים חלק עשרות פסיכולוגים ועובדים סוציאליים, שיעזרו בשעות חירום במגע עם האוכלוסיה. בהג"א חיבר גם ספר לתורת הטיפול באסון המוני, כחלק ממאמץ הכנת העורף למלחמה הבאה ולמצבי חירום.

אחת הסוגיות, שמעסיקה את מערך הג"א, היא נושא הבריחה וההדרכה בחירום לאוכלוסיה. בימים אלה מתקיימים דיונים עם רשות השידור על הקצאת ערוץ תקשורת מיוחד לשידור הנחיות לאוכלוסיה והודעות. בטלוויזיה מוכנים כמתנה סרטי הדרכה להקרנה בשעת חירום. דיונים לקראת חתימה קרובה של חוזים עם חברת 'מוטורולה' נערכים גם הם באחרונה, כדי לספר אה מערכת הצפירה.

השחורים בדרא"פ שעו ל'קונגרס'; מספר המצביעים קטן מהציפיות

אל תצביעו

ממראות קייפטאון: כתובת הקיר קוראת לשחורים לא להצביע. (צילום: אי.פי.)

יוהנסבורג (רויטר, א"פ). – הקונגרס הלאומי האפריקאי הודיע אתמול, כי קריאתו להחרים את הבחירות המקומיות בדרום־אפריקה נחלה הצלחה, וכי מספר השחורים שהשתתפו בבחירות נמוך מזה שקיוותה הממשלה.

הבחירות המקומיות בדרום־אפריקה נערכו תחת שמירה כבדה, וכמה מתחנות הקלפי נראו כמו מחנות צבא, כשחיילים ושוטרים שומרים על פתחיהם, מחשש להתקפת גרילה. היתה זו הפעם הראשונה שכל ארבע הקבוצות האתניות במדינה – הלבנים, השחורים, ההודים והצבעונים – הצביעו באותו יום לרשויות המקומיות הנפרדות שלהם.

הבחירות מהוות אתגר כפול לממשלתו של הנשיא בותה. מצד אחד מאיימים עליו השמרנים הקיצונים מימין, המתנגדים להקלות שהנהיג בותה במשטר האפארטהייד. משקיפים צופים, כי כוחם של השמרנים הקיצוניים יעלה, והם ישיגו שליטה בכמה עשרות מועצות מקומיות. מהצד השני קראו מתנגדי האפארטהייד, ובראשם הקונגרס הלאומי האפריקאי, להחרמת הבחירות.

דובר הקונגרס תום סבינה אמר, כי הממשלה קיוותה ששיעור ההשתתפות של השחורים יגיע ל־30 אחוז. "אני סבור שהם ישיגו הרבה פחות", אמר סבינה. רק 2.4 מיליון מבין 26 מיליון בדרום־אפריקה רשאים להשתתף בבחירות אלה. ממשלתו של בותה ציפתה, כי השתתפות רחבה של השחורים בבחירות תוכיח, שהרפורמות שלו זוכות לאהדה גם בקרב השחורים.

הבחירות נערכות על רקע של מסע גרילה רחב של הקונגרס הלאומי האפריקאי. אתמול לפנות בוקר הושלכו שלוש פצצות תבערה לבתיהם של מועמדים שחורים בסווטו, עיר השחורים הגדולה ביותר בדרום־אפריקה, ומוקש נעל התפוצץ במסעדה בעיירה הסמוכה ליוהנסבורג. רוב בתי הספר בסווטו היו סגורים אתמול בגלל נוכחות מצומצמת, ואבנים הושלכו על אוטובוסים ורכבות בעיירת שחורים אחרת ליד דרבן. שני מועמדים שחורים נרצחו עד כה במהלך מסע הבחירות.

אתמול נלחמת למען המדינה היום אתה נלחם למען השלום

המערך

לפני קום המדינה,
בזמן מלחמת הקוממיות
ובמשך השנים שלאחריה,
את ואתה הייתם מכבירי
היסוד למדינת ישראל. ללא לאות נלחמתם ותרמתם רבות להקמת המדינה.
היום עוד לא תמה המלאכה ואנו כולנו שואפים לשלום.
את ואתה שואפים להבטיח לכם, לילדיכם ולנכדיכם עתיד טוב יותר ובטוח יותר, עתיד של שלום ובטחון.
רק המערך בראשותו של שמעון פרס הוא זה שיביא את השלום.
אתם שנלחמתם במערכות ישראל נקראים למערכה החשובה מכל - המערכה על השלום.

ירוחם משל ח"כ נאוה ארד אליהו רייף
יו"ר ותיקי ההסתדרות יו"ר שדולת הגימלאים בכנסת יו"ר המתאחדות הגימלאים

אזרח ותיק
אתה חשוב באמת

مكتب الاجل

[illegible]

משק וכספים

עובדי הבורסה יוגבלו בעיסוקם בניירות ערך

מאת מופיד הכלכלי של „דבר"

הבורסה לניירות ערך הוציאה הנחיות המגבילות את אפשרויותיהם של עובדי הבורסה והדירקטורים שלה, ואת בני זוגם, לעסוק בצורה ישירה במסחר בניירות ערך. הנחיות הבורסה הן פועל יוצא מכניסתו לתוקף של תיקון מס' 9 לחוק ניירות ערך החל בתחילת נובמבר.

על־פי התיקון יהיה דינם של עובדי הבורסה והדירקטורים שלה, בכל הקשור בפעילות בניירות ערך, כדין חברי הרשות לניירות ערך. לפיכך לא יוכלו לרכוש אלא בהיתר האוצר, היתר היכול להיות כללי, או לגבי סוגי ניירות ערך מסוימים.

לפי ההיתר שנתן האוצר, מותר לעובד הבורסה להשקיע ישירות באגרות חוב ממשלתיות ובתעודות השתתפות של קרנות נאמנות. את שאר ניירות הערך מותר יהיה לחבר הבורסה לרכוש רק בדרך של „נאמנות עיוורת".

על פי שיטת נאמנות זו, תתבצע רכישת ניירות הערך, החזקתם ומכירתם באמצעות ברוקר, אשר עובד הבורסה אינו בעל עניין בו. עובד כזה לא יתן הוראות או הנחיות לחבר הבורסה אילו ניירות לרכוש, להחזיק או למכור. מותר יהיה לעובד הבורסה לתת רק הוראה חד־פעמית, לא ניתנת לשינוי, בקשר לאופי ההשקעות ורמת הסיכון.

הברוקר לא יוכל למסור לעובד מידע על העסקות שנעשו בתיק ניירות הערך שלו ועל הרכב התיק. המידע היחיד שיוכל למסור יהיה על ערך התיק של עובד הבורסה. כן יוכל העובד להורות לברוקר למכור את כל תיק ניירות הערך, או רק את חלקו.

המסמכים הנוגעים ל„נאמנות עיוורת" יישמרו על־ידי הברוקר לתקופה של שבע שנים. שר האוצר, או מי שיוסמך על־ידו, יוכלו לקבל מסמכים אלה לצרכי ביקורת.

ההנחיות החדשות יכנסו לתוקף ב־1.11.88. תוך שבוע מתאריך זה יחויבו כל עובדי הבורסה למסור בכתב הודעה ליו"ר הרשות לניירות ערך וליו"ר דירקטוריון הבורסה על ניירות הערך שהם, או בני זוגם, מחזיקים בהם. כן יחויבו עובדי הבורסה למסור הודעה דומה על כל רכישה או מכירה של ניירות ערך על ידם, פרט לאלה המנוהלים ב„נאמנות עיוורת".

המשנה למנכ"ל „פולגת" פורש לעסקים פרטיים

מאת אבי שוברט

המשנה למנכ"ל תשלובת „פולגת", אהרון אורנשטיין, יפרוש מתפקידו בסוף השנה הנוכחית ויפנה לעסקים פרטיים.

אורנשטיין היה האיש מספר שניים בקונצרן אחרי ישראל פולק שעמד בראשו. פרישתו מהווה את סיום כהונתה של ההנהלה הקודמת של התשלובת, שהחלה עם רכישת התשלובת על־ידי קונצרן „כלל".

כניסתם של המנהלים מטעם „כלל" להנהלת התשלובת הביאה להצרת צעדיו של אורנשטיין, המחזיק בחלק ממניות התשלובת, ויתכן כי זו הסיבה לפרישתו.

מהנהלת התשלובת נמסר, כי אורנשטיין הביע עוד לפני כשנה את רצונו לפרוש, אך על רקע העברת השליטה ב„פולגת" ל„כלל", הוא התבקש להמשיך בתפקידו ולסייע בהעברה.

מועדון הים התיכון מוזיל ב־50־100 דולר

מאת אריה אריד

מועדון הים התיכון מוזיל השנה את חבילות־הנופש לישראלים ב־10 אחוזים. ההוזלה מסתכמת ב־50־100 דולר למבוגר לשבוע.

מעתה ישלמו נופשים ישראלים את המחיר הבינלאומי, בעוד שעד כה נגבה מהם מחיר גבוה יותר. השוואת המחיר לישראלים הושגה בלחץ הסניף המקומי על מרכז החברה בפאריס. החברה מתכננת עתה דרכי נסיעה נוחות וזולות מנמל בן־גוריון לכפרי הנופש שלה.

מועדון הים התיכון פתח החורף כפר נופש ראשון בהרי יפאן, שם יהיה אפשר גם להחליק על סקי. רוב כפרי הסקי של החברה מצויים בצרפת, בשווייץ ובאיטליה ואחד מהם בארה"ב.

סקר ציפיות בתעשיה של התאחדות התעשיינים

נמשכת פעילות מצומצמת יחסית

מאת אבי שוברט

רמת הפעילות הנמוכה יחסית בתעשיה, שהחלה מסתמנת באפריל, נמשכת ומאז אין בה שינוי של ממש. זו מסקנתו של סקר הציפיות בתעשיה, שהציג אתמול ראש אגף כלכלה וסחר חוץ בהתאחדות התעשיינים, חזי גוטמן, במסיבת עיתונאים שנערכה בבית סוקולוב בתל־אביב.

להערכת עורכי הסקר נמשכת ההרעה במפעלי התעשיה, והייצור התעשייתי השנה יהיה קטן יותר מזה שהיה בשנה שעברה. בחודשים האחרונים היתה עליה קלה במכירות לשוק המקומי, אך לעומת זאת חלה ירידה בייצוא. מפעלים רבים, מבין 107 מפעלים בענפי התעשיה השונים שעליהם מתבסס הסקר, דיווחו שאין להם תוכניות השקעה לחודשים הקרובים וכן ממשיך להיות גבוה אחוז המפעלים המדווחים על ירידה במספר המועסקים.

בחודשים האחרונים חלה ירידה במשלוחי הייצוא. לראשונה מזה זמן רב שאחוז המפעלים המדווחים על ירידה בייצוא גדול באחוז המפעלים המדווחים על עליה בו. גורם רווחיות הייצוא ממשיך להיות הגורם המרכזי בהגבלת גידול הייצוא.

בענף הטקסטיל מורגש שיפור מסויים באווירה הכללית כתוצאה בשיפור במכירות לשוק המקומי, לעומת השפל העמוק ששרר בענף בשנה שעברה. עם זאת, מורגשת האטה במשלוחי הייצוא והמגמה רבה ברווחיות הייצוא.

בענף המזון מורגשת האטה בשוק המקומי לעומת גידול בייצוא.

בענפי המתכת והאלקטרוניקה יש ירידה במשלוחי הייצוא ושיפור במכירות בשוק המקומי.

פרס משרד האנרגיה האמריקאי לתחנת כוח כחול־לבן של „אורמת"

משרד האנרגיה האמריקאי (D.O.E.) העניק ל„אורמת" ציון לשבח על „תרומה מצויינת לייעול משק האנרגיה האמריקאי" על תחנת כוח גיאותרמית שהקימה החברה בארה"ב.

במסגרת „תוכנית הצל"ש הלאומית" לחסכנות בשימוש מסחרי באנרגיה 1988, ניתן הציון לשבח כהכרה באופי החלוצי של תחנת הכוח הגיאותרמית. בהעניקה את התעודה, בחתימת שר האנרגיה ג'ון הרינגטון, אמרה סגנית השר דונה פיטספטריק: „אורמת עשתה זאת טוב".

תחנת הכוח היא תחנה בינארית המספקת 5 מגאוואט (נטו) ופועלת ברציפות מ־1985 בייצור חשמל מסחרי, 24 שעות ביממה, בסטימבוט ספרינגס, נוואדה.

הציון לשבח משקף את האמון שמשרד האנרגיה רוחש לטכנולוגיה ואת שביעות הרצון מביצועי תחנת הכוח הסוללת את הדרך לניצול מסחרי בקנה מידה גדול של מקורות גיאותרמיים בטמפרטורות בינוניות.

★ תחנת הכוח הגיאותרמית אורמסה בדרום־קליפורניה היא הגדולה מסוגה בעולם המנצלת מים חמים גיאותרמיים ללא כל הלק. התחנה פועלת באנרגיית החום של מים חמים, שבעבר לא נוצלו, בזכות טכנולוגיה מתאימה.

אורמסה I פועלת בצורה מסחרית מסוף 1986 והיא כוללת 26 יחידות כוח מודולאריות. אורמסה II, המופעלת מסחרית מסוף 1987, כוללת 20 יחידות כוח ויחד הן מספקות חשמל ל־50,000 משפחות בדרום־קליפורניה.

★ „אורמת" התקינה עד כה שמונה תחנות כוח גיאותרמיות בהספק כולל של 80 מגאוואט, ועסוקה עתה בפרוייקטים נוספים.

בריטניה מנעה ניסיון כוויתי להשתלט על „בריטיש פטרוליום"

מאת [illegible]

[illegible] להשתלט על חברת "בריטיש פטרוליום" כדי להעלות את מחירי הנפט בעולם, [illegible] למכור [illegible] תוך 12 חודש. הכוויתים [illegible] בריטיים בשל כך [illegible] אקספרס".

[illegible]

נטיה לעליות שערים במניות

● המסחר במניות מקמור הפטרוכימיה התחזק אתמול תוך ציפיות להמשך רווחיות נאה וגיוסי הון בחברות בפטרוכימיים ופרוטרום. ● נמשכים ההצעים התמוהים במניות אגן למרות השיפור בחברה. ● ההתמוטטות במניות כור 16.8%־, רשף 27.6%־ ובמניות נוספות. ● המעבר הציבורי לאפיקי השקעה בעלי הגנה מפיחות אפשרי נמשך. ● חבילת המניות במפעלים הפטרוכימיים שתוצע למכירה על ידי בתי הזיקוק עשויה לעורר ענין רב אצל משקיעים שונים. ● הסקר של בנק ישראל בנוגע להאטה במשק ממשיך להשפיע על האווירה בשוק ההון, מומחי קונצרן בכלל מוביל – המיתון עלול להחריף. ● מתגברת זרימת הכספים לקרנות הנאמנות הסולידיות.

מאת שמואל רוזנבלום

לאחר ביומיים של ירידות התהפכה מגמת המסחר במניות המשתנים ונרשמה עליה ממוצעת של 1.57%. הצעים שנרשמו בבוקר לחלק ממניות המשתנים נקלטו במהירות על ידי קופות הגמל שעודדו בעצם פעילותם את סוחרי הבורסה למעבר לרכישות. בשוק ההון רווחת הצעה כי בחודש הקרוב תמשך מגמת מסחר סלקטיבית תוך שינויי שער מאופקים יחסית לשני הכיוונים. רק תוכנית כלכלית חדשה אשר תכלול בתוכה עידוד הייצוא עשויה להשפיע באורח חיובי נמרץ על המסחר במניות.

במסחר במניות המשתנים בלטו עליות בפטרוכימיים 5%+, אלרון 3.25%+, ים המלח 2.5%+, כלל תעשיות 1.5%+, הכשרת הישוב 1.75%+, כלל אלקטרוניקה 3.5%+. התמורה הכספית במסחר במשתנים הסתכמה ב־2.1 מליון שקל המהווים גידול של בהשוואה לימים קודמים. בבנקאיות שבהסדר נרשמה יציבות בנטיה לעליות, התמורה הכספית היתה בינונית למדי. היצע של כ־4,000 ע.נ. נרשם במניות אגוד והוא נלקח במהירות ללא שינוי. היצע באגון התקבל בהפתעה בבורסה לאחר שניתן היה לצפות לעודף ביקוש נאה במניה השייכת לסקטור הפטרוכימיה, הנתנה מגאות. עליות שערים בלטו במניות גני הדר 7.6%+, קריסטל 6.9%+, ניקוב 6.4%+, תאת 6.5%+.

ירידות שערים נרשמו ברפק 10%־, אלרוב 5.8%־, ליפשיץ 9.6%־, שמן 10.2%־, מן 9.8%־, אגריו 6.1%־ ודרינגן 10%־, אלקו מוכרים בלבד, אמבנים 27.3%־. התמורה הכספית במרבית המניות הקלילות היתה נמוכה.

חבילת הפטרוכימיים מעוררת ענין

רשות החברות הממשלתיות הודעה לבתי הזיקוק למכור את חבילת מניות של המפעלים הפטרוכימיים שברשותם. מדובר בכ־12.62% מהון המניות של הפטרוכימיים ועל פי סוחרי הבורסה הנוכחיים שווה החבילה כ־7 מליון דולר. בבורסה העריכו כי במסגרת עיסקה שבה תימכר חבילה מסוג גדול כזה עשוי שוויה לעלות עד כ־10 מליון דולר עקב ביורותה ובשל הרווחים המשתפרת של החברה. בשוק ההון העריכו אתמול כי מספר גורמים עשויים לגלות עניין במניות. הגורם הראשון הוא בעל השליטה בפטרוכימיים יואל אוסטרובקי המסוגל מבחינה כספית לרכוש את המניות. החברה לישראל שמכרה את המניות בשנת 1984 עשויה אף היא להתעניין ברכישת החבילה שכן מדובר בהשקעה מצויינת והנזילות של החברה לישראל מקופחת כיום. בבורסה טענו אתמול כי במידה ובתי הזיקוק יאלצו למכור את המניות מדאר לפרסם מכרז ואז יתכן ויושג מחיר גבוה מסוחרי הבורסה.

רשף מחשבים – כל הדרך בחזרה

מניות חברת רשף מחשבים ירדו אתמול ב־27.6% לאחר שכלשום נרשם שערים מוכרים בלבד בפעם הקודמת. היפגדת של מניות רשף מהווה דוגמא בולטת להפכפכי בורסה חדים. עד תחילת ספטמבר נסחרה המניה ב־80%, עד סוף ספטמבר ותחילת אוקטובר עלה שער המניות ב־120%, לקראת סוף אוקטובר ירדו המניות ב־50% ויותר. הגורמים הספקולטיביים בשערי מניות רשף אינם מגיבים בשום פגע מידה והם מלכודים בבירור על פעילות בגורה בלקון המניה. ראוי לציין כי חברת כלל פיתוח מנהלת מגעים לרכישת השליטה ברשף מה שלא מנע הדרדרות שערים.

כור – ירידה תלולה

מניות כור ירדו אתמול 16.8% לאחר שבימי המסחר הקודמים נרקמו המניות פעמיים במוכרים בלבד. נפח ההיצע למניות הסתכם ב־2801 ע.נ., בעוד שהמחזור הסופי עבר על 808 ע.נ. בלבד. אלמלא נסוגו המוכרים (ברובם) ממגמת המכירות היתה מניית כור יורדת בשיעור חד יותר. מבין בעלי הבורסה מצוי שיעור הגידולה הגדול ביותר במניות כור כבד קרנות בנק לאומי פ"ע המחזיקות כ־5 מיליון שקל במניות הקונצרן.

התשואות השנתיות בבנקאיות שבהסדר

שם המניה	פריון 89 תשואה דולרית	פריון 91 תשואה דולרית
אי.די.בי. רגילות	−1.57	−44.54
אי.די.בי. ב'	−1.42	–
אי.די.בי. א'	−45.64	–
אגוד	8.02	−27.14
דיסקונט ב'	−11.93	−56.12
דיסקונט א'	−9.89	−56.49
מזרחי ע"ש	32.16	31.96
מזרחי מוכ"ז	31.56	31.49
פועלים ע"ש	11.89	−18.86
פועלים מוכ"ז	11.69	−18.51
כללי	−18.07	−67.57
בל"ל סטוק	29.76	26.52

שערי המניות הישראליות בבורסת ארה"ב

אמפטרוק	4⅞	סאייטקס	5¾
אי.אי.ס.	5	עוש"פ	1¾
אינטרפרם	2⅞	עץ לבוד	3⅞
אלסינט	1¼	ראדא	1⅛
אלרון	3	תדר	1
אלקטרוניקה לישראל	3⅝	ארית	1½
תעשיות לייזר	3½	כרמל	4½
מת"ח	1	אלביט	4⅞
נייר חדרה	14¾	טבע	6¼

פיחות – מחשים אמצעי הגנה

שאלת הפיחות כבר אינה קיימת בציבור הרחב, כולם יודעים שיהיה פיחות והשאלה היחידה היא באיזה עיתוי יתבצע הפיחות. בשוק ההון בולטת תופעת המעבר מפיקדונות שקליים לאפיקי השקעה צמודי מדד מחשש להאצת האינפלציה. קרנות הנאמנות הסולידיות זוכות ליצירות כספיות נאות בחודשים האחרונים וכתוצאה מכך מורגשת פעילות ערה באפיקי ההשקעה צמודי הדולר. התלהבות בשוק השחור שככה, לפחות זמנית, הדולר השחור נסחר כיום בכ־1.86 לשקל. בכל הנראה עשויים גם אפיקי ההשקעה הדולריים להנות בעליות שערים למרות חולשת הדולר בשווקים הבינלאומיים. החשש לפיחות עשוי באמור להכתיב התעוררות באפיקים הדולריים, בימים האחרונים זוכים אפיקים אלה לעליות שערים המתבטאות בעיקר בבנקאיות שפרעונם בשנת 1991.

„מחסני קירוב" תגייס הון

חברת „מחסני קירוב" תגייס הון מבעלי המניות שלה בדרך של זכויות. היקף הגיוס יהיה כ־4 מליון ש"ח. החברה תנפיק 155,120 ע.נ. מניות מסוג „1" ו־620,480 ע.נ. מניות מסוג „5".

רווח הון של 110,000 ש"ח ל„בגור"

חברת „מגור־החזקות" הודיעה על מכירת כל החזקותיה ב„כלל־נופש" ותיור בע"מ ל„כלל מפעלי נופש ותיירות בע"מ" המחזיקה ביתרת המניות. תמורת העסקה כ־500,000 ש"ח בתוספת להחזר הלוואותיה של „מגור" ל„כלל־נופש". כתוצאה מהעיסקה ייווצר למגור רווח הון של כ־110,000 ש"ח.

רווח גבוה בבנק איגוד

הרווח של הבנק מפעולות לפני מס ב־9 החודשים שנסתיימו ב־30 בספטמבר 1988, הסתכם ב־58.0 מיליוני ש"ח (35.3 מיליוני דולר), לעומת 55.1 מיליוני ש"ח (35.5 מיליוני דולר) בתקופה המקבילה של 1987 (גידול של 5.3% באותה התקופה המקבילה אשתקד) ולעומת 66.6 מיליוני ש"ח (40.5 מיליוני דולר) בכל שנת 1987.

שערי מטבע חוץ ביום 26.10.88

המטבע	בנקנוטים לאומי קניה	בנקנוטים לאומי מכירה	בנקנוטים הפועלים קניה	בנקנוטים הפועלים מכירה	בנקנוטים דיסקונט קניה	בנקנוטים דיסקונט מכירה	העברות והמחאות לאומי קניה	העברות והמחאות לאומי מכירה	העברות והמחאות הפועלים קניה	העברות והמחאות הפועלים מכירה	העברות והמחאות דיסקונט קניה	העברות והמחאות דיסקונט מכירה	שער יציג
1 דולר ארה"ב	1.57	1.64	1.57	1.65	1.58	1.65	1.6010	1.6210	1.6010	1.6210	1.6030	1.6232	1.6110
1 מארק גרמני	0.88	0.92	0.88	0.92	0.87	0.92	0.8952	0.9063	0.8949	0.9061	0.6925	0.9037	0.6997
1 לישט"ש	2.75	2.87	2.75	2.88	2.75	2.88	2.8090	2.8442	2.8034	2.8383	2.8036	2.8369	2.8234
1 פרנק צרפתי	0.25	0.27	0.25	0.27	0.25	0.27	0.2618	0.2651	0.2619	0.2652	0.2610	0.2643	0.2633
100 ינים יפאניים	1.24	1.29	1.24	1.30	1.24	1.30	1.2636	1.2794	1.2622	1.2779	1.2613	1.2770	1.2700
1 גולדן הולנדי	0.78	0.81	0.78	0.82	0.77	0.81	0.7934	0.8033	0.7922	0.8021	0.7918	0.8017	0.7976
1 פרנק שוויצרי	1.03	1.08	1.04	1.09	1.03	1.08	1.0550	1.0682	1.0550	1.0662	1.0521	1.0654	1.0602
1 כתר שוודי	0.25	0.26	0.25	0.27	0.25	0.26	0.2574	0.2606	0.2575	0.2607	0.2573	0.2606	0.2586
1 כתר נורבגי	0.24	0.25	0.24	0.25	0.23	0.25	0.2402	0.2432	0.2400	0.2430	0.2395	0.2425	0.2415
1 כתר דני	0.23	0.24	0.23	0.24	0.22	0.24	0.2319	0.2348	0.2319	0.2348	0.2309	0.2335	0.2334
1 מארק פיני	0.37	0.39	0.37	0.39	0.36	0.39	0.3764	0.3811	0.3764	0.3811	0.3761	0.3805	0.3787
1 דולר קנדי	1.31	1.37	1.31	1.37	1.31	1.37	1.3347	1.3514	1.3323	1.3489	1.3359	1.3526	1.3419
1 דולר אוסטרלי	1.25	1.38	1.27	1.37	1.27	1.36	1.3152	1.3317	1.3155	1.3319	1.3096	1.3261	1.3235
1 ראנד דרא"פ	0.42	0.50	0.39	0.54	0.41	0.58	0.6474	0.6555	0.6476	0.6557	0.6506	0.6567	0.6515
10 פרנקים בלגיים	0.42	0.43	0.41	0.44	0.41	0.43	0.4228	0.4280	0.4265	0.4319	0.4254	0.4306	0.4294
10 שילינגים אוסטריים	1.25	1.30	1.25	1.31	1.25	1.31	1.2714	1.2873	1.2744	1.2903	1.2651	1.2841	1.2811
1000 לירטות איטלקיות	1.17	1.24	1.18	1.25	1.18	1.27	1.1915	1.2162	1.2017	1.2167	1.1998	1.2149	1.2093
1 „סלי" (ECU)	—	—	—	—	—	—	1.8876	1.9112	1.8513	1.8744	—	—	1.8826
1 דינר ירדני	3.13	3.32	3.11	3.31	—	—	—	—	—	—	—	—	3.4151
10 לירות לבנוניות	—	—	—	—	0.02	—	—	—	—	—	—	—	0.3336
1 לירה מצרית	0.63	0.67	0.61	0.65	0.66	0.72	—	—	—	—	—	—	0.7605

שערי מניות

בנקים מסחריים

שאינם בהסדר ההצמדה

שם המניה	השער	המחזור	השינוי	השינוי ב%	השינוי הריאלי
אהבת ש	31004	50.0	+154	+5	+90.0
אידיבי ב'	— הפסקת מסחר				
אידיבי בכא	— הפסקת מסחר				
דיסקונט ש"ה ב'	— הפסקת מסחר				
ספנות 1	— הפסקת מסחר				
ספנות 5	— הפסקת מסחר				
הפועלים מבכ'	— הפסקת מסחר				
כללי לא בהסדר 1	14538	71.0			−47.0
כללי ש"ה 7	— הפסקת מסחר				
כלל ש"ה 11	— הפסקת מסחר				
ממון ומסר 1	— הפסקת מסחר				
ממון ומסר 5	— הפסקת מסחר				

(בב')בנקים חב' א

שם המניה	השער	המחזור	השינוי	השינוי ב%	השינוי הריאלי
אידיבי מ"ר ל־89	147900	75.0			+197
אידיבי ב' ל־89	— לא נסחר				
אידיבי בכא 89	— לא נסחר				
איגוד 1 ל־89	— הפסקת מסחר				
דיסקונט ב' ל־89	— לא נסחר				
דיסקונט א' ל־89	• 193000	6.0			−2.0
• ביצוע חלקי 75.00%					
מזרחי ש' ל־89	60970	56.0	+170	+3	+354
מזרחי מ' ל־89	— לא נסחר				
הפועלים ש' ל־89	100450	277			+186
הפועלים מ' ל־89	101100	8.0	+100	+1	+23.0
כללי א' ל־89	257600	2.0	+400	+2	+68.0
בל"ל סטוק ל־89	64250	116			−27.0

בהסדר הצמדה ל־89

שם המניה	השער	המחזור	השינוי	השינוי ב%	השינוי הריאלי
אידיבי מ"ר ל־91	118440	662	+140	+1	+761
איגוד 1 ל־91	— הפסקת מסחר				
דיסקונט ב' ל־91	• 150250	19.0	+150	+1	+202
• ביצוע חלקי 89.50%					
דיסקונט א' ל־91	151400	157			−136
מזרחי ש' ל־91	49020	939			−399
מזרחי מ' ל־91	49200				−18.0
הפועלים ש' ל־91	80410	847	+50	+1	+643
הפועלים מ' ל־91	80020	297	+20		+338
כללי א' ל־91	206140	38.0	+2040	+1.0	+80.0
בל"ל סטוק ל־91	51170	1185			+1407

בנקים למשכנתאות

שם המניה	השער	המחזור	השינוי	השינוי ב%	השינוי הריאלי
אדנים 0.1	29197	70.0	−905	−5.0	−182
טפחות משכנתא ש	10150	72.0			+170
טפחות משכנתא מ	10949				
כרמל 1	220	3692	+5	+2.3	+1308
כרמל אופ א	115.0	21217			−7805
כרמל שה ב	100.5	7725			−15650
פיתוח ומסל 1	2500	335			+205
משכן 1	4475	71.0			−71.0
בנק עצמאות 1	15700		−400	−2.5	−70.0
ובנאמים למשכ'	6749	2.0	−170	−2.5	−42.0
טפחות מבכ ש	24200		−500	−2.0	−21.0
טפחות רג ש	23000	219			−185

מוסדות מימון

שם המניה	השער	המחזור	השינוי	השינוי ב%	השינוי הריאלי
החקלאות מבכ א	— לא נסחר				
החקלאות מבכ ג	— לא נסחר				
לאומי תעשיה א ש	17600		−100	−6	−70.0
פתוח תעשיה מבכ	— לא נסחר				
פת תעש בכ ב	— לא נסחר				
פת תעש בכ גג	— לא נסחר				
פת תעש בכ גג1	— לא נסחר				
פת תעש בכ ד	— לא נסחר				
פת תעש בכ דד	— לא נסחר				
מרכז קבלנים 5.0	655 תב	525	+35	+5.6	+2416
כלל ליסינג 0.1א	15211	85.0	+200	+1.3	+42.0
כלל ליסינג 0.5ב	14820	81.0			+54.0

ביטוח

שם המניה	השער	המחזור	השינוי	השינוי ב%	השינוי הריאלי
אילון בטוח 1	90.0				+1315
איתן ביטוח 1	94.0	3908			−2584
אררט 1	905	66.0	−15	−1.6	−1066
בטוח משנה 1	320				
בטוח משנה 5	128.0	2949	−4.5	−3.4	−2949
בטוח משנה אופ 2	202	300	−2	−1.0	−390
בטוח מש. שה־אפ	116.5	8270	−5	−4	−3884
הדר 1	150.5	14000			−216
הדר 5	135.0	3406	+3.0	+2.3	+2594
הדר אופ 2	117.0	10000	+5.0	+4.5	+19054
הסנייס 1	560	502	−3	−5	−502
הסנייס 5	511	800	−4	−8	−800
המסנה־הכאל 1	5600				
המסנה־הכאל 5	5030	60.0	−20	−4	−60.0
כלל ביטוח 1	245	2000	−4	−1.6	−5000
כלל ביטוח אופ א	37.0	7725	−6	−1.6	−8281
כלל ביטוח אג"ח1	107.0	4000	+5	+5	+26000
מנורה 1	718				
מנורה מ"ר 5	656	126	−6	−9	−126
כתר ביטוח 1	146.5	13000	−5	−3	−4000
סהר 1	1065	660	−10	−9	−1088
צור שמיר 1	204	2000			+987
ציון החזקות 1	1521				−62.0
ציון החזקות 5	674		+8	+1.2	+300

מסחר ושרותים

מסחר

[illegible]

שרותים

[illegible]

מלונות ושרותי תיירות

[illegible]

מחשבים ושרותי מחשב

[illegible]

מקרקעין ופיתוח

נדל"ן בינוי ופיתוח

[illegible]

תעשייה

מזון וטבק

[illegible]

טקסטיל והלבשה

[illegible]

מתכת ומוצריה

[illegible]

חשמל, אלקטרוניקה ואופטיקה

[illegible]

מוצרי בניה

[illegible]

כימיה, גומי ופלסטיק

[illegible]

עץ ומוצריו, נייר ודפוס

[illegible]

תעשיות שונות

[illegible]

השקעות תעשיה

[illegible]

חברות להשקעה

השקעה ואחזקות

[illegible]

נסחרות במט"ח

גזית ב	255

דלק ונפט

שם המניה	השער	המחזור	השינוי	השינוי ב%	השינוי הריאלי
דלק חיפושים 0.1	1910	61.0			−61.0
דלק חיפושים 0.5	988	716			−716
נפט חיפושים	23300				−49.0
ישנ.א.ל. אופ 2	109.5	15100			−2645
ג.ב.ב 1.0	• 3599	80.0			−20.0
• ביצוע חלקי 80.00%					
ג.ב.ב 5.0	1990	167	+34	+1.7	+118
נפטא ש	350	6784	+15	+4.5	+3474

רשימה מקבילה

שרותים

[illegible]

מלונאות ושרותי תיירות

[illegible]

מחשב ושרותי מחשב

[illegible]

נדל"ן בינוי ופיתוח

[illegible]

חקלאות

[illegible]

מזון וטבק

[illegible]

טקסטיל והלבשה

[illegible]

מתכת ומוצריה

[illegible]

מוצרי בניה

[illegible]

מוצרים כימיים, גומי ופלסטיק

[illegible]

עץ ומוצריו, נייר ודפוס

[illegible]

תעשיות שונות

[illegible]

השקעה בתעשיה

[illegible]

חברות השקעה

[illegible]

חיפושי נפט

[illegible]

מעותנים

הבינלאומי	9	5254	5208	.50	2817.0
מיבי	6	5963	5953	.31	1757.0
המעה	1	111.00	110.50	.45	23442.0
שלמה	2	688	673	.74	5508.0
כלל פחר	8	191.00	188.00	1.60	35676.0
שופר־כלל ב'	2	966	961	1.26	6748.0
דלק ב'	12	2377	2342	1.49	12933.0
אמריקאי 1	1	27758	27483	1.00	32.0
אחים	2	483	488	−1.02	5013.8
נכסים־בנין	5	2509	2521	1.30	3356.0
הכשר הישוב	8	469	467	1.74	24485.0
[illegible]		264	264	.00	1800.0
[illegible]	1	506	499	1.00	708.0
[illegible]	1	14131	13922	1.50	233.0
[illegible]	15	304	298	2.01	37980.0
[illegible]	1	2019	1999	1.00	1044.0
[illegible]	7	1660	1656	3.49	3473.0
אלרון	16	165103	189906	3.25	77.0
טבע	11	9204	9024	1.99	2276.0
ים תכלת	21	1670	1649	2.52	20932.0
פטרוכימים	31	315	307	5.00	127382.0
נייר חדרה	9	234243	230781	1.50	39.0
כלל תעשיות	12	128.50	126.50	1.38	128068.0
אידיבי פתוח	11	5550	5509	.74	2453.0
אזור	2	744	733	1.30	3155.0
החברה לישראל	17	3531	3490	1.49	6481.0
שרותי השקע	1	636	636	.00	3380.0
דיסקונט השקע	21	2114	2104	1.73	13020.0
כלל ישראל	5	741	735	.82	3397.0
יצאל	1	363	359	1.11	6190.0

„בזק" מבקשת לגייס 110 מ' ש"ח באג"ח

בשבוע הבא: הרשות לניירות ערך דורשת שינויים בתשקיף שישנו גם את התוצאות הכספיות

מאת דויד שרביט

חברת „בזק" מבקשת לגייס בשבוע הבא 110 מיליון שקל בהנפקת אגרות חוב צמודות מדד. העיתוי הסופי של ההנפקה מותנה עדיין בקבלת אישור הרשות לניירות ערך להנפקה. הרשות מבקשת להכניס כמה שינויים בתשקיף ההנפקה, ובכלל זה לערוך מחדש את הדו"חות הכספיים של החברה.

התשואה המינימלית המובטחת על ידי „בזק" באגרות החוב שתנפיק היא בשיעור של 6 אחוזים, בדומה לתשואה שהובטחה באגרות החוב של חברת החשמל. שתי החברות האלה מדורגות ברמת סיכון זהה, ולאחר המדינה אגרות החוב שהן מנפיקות נחשבות לבין הבטוחות ביותר בסקטור העסקי.

ל„בזק" הון עצמי של 1.25 מיליארד שקל (לסוף יוני 1988), אך עיקר מימונה נעשה באמצעות איגרת חוב שהועמדה לה על ידי המדינה בסכום של 2.6 מיליארד שקל. איגרת החוב היא צמודה נושאת ריבית צמודה של 7 אחוזים ופרעונה מתחיל החל מתחילת שנות ה־90. ההנפקה הנוכחית מיועדת, בנוסף על מימון תכניות ההשקעה של החברה, גם להחליף את מקור המימון העיקרי של „בזק", שהועמד לה על ידי המדינה. לבד משני מקורות המימון האלה יש להחברה הלוואות לזמן ארוך מבנקים וספקי ציוד בסך 461 מיליון שקל וההתחייבויות שוטפות (בעיקר בנקים מקומיים) בסך של כ־360 מיליון שקל.

נתונים תוצאתיים של „בזק" למחצית שנת המאזן הראשונה ב־1988 מצביעים על הכנסות בהיקף של 800 מיליון שקל. לאחר ניכוי עלויות נותרו בידי החברה 181 מיליון שקל, מזה 89 מיליון שקל הועברו כתשלום ריבית לממשלה ו־58 מיליון שקל לתמלוגים לממשלה. הרווח נטו לאחר מס הגיע ל־16 מיליון שקל. רווח זה קטן בצורה משמעותית מהתשואה על ההון שדורשת החברה מהממשלה – 7.5 אחוזים – ואשר השגתה תלויה בשינוי מדיניות התעריפים המאושרת לחברה.

תשקיף ההנפקה של „בזק" כולל נתונים רבים על שוק התקשורת בארץ ובעיקר תקשורת הטלפונים. בין השאר נמסר כי במועד שבו החלה החברה בפעולה, פברואר 1984, הסתכם תור הממתינים לטלפונים ב־256,000, מהם 174,000 יותר משנה. בארבע וחצי השנים האחרונות התקינה החברה 582,000 טלפונים, מהם 432,000 חדשים והשאר העתקות. תור הטלפונים הצטמצם בספטמבר השנה ל־87,000, מהם 41,000 ממתינים יותר משנה.

משך זמן ההמתנה הממוצע התקצר באותה תקופה משלוש שנים לתשעה חודשים. מספר קווי הטלפון הפעילים בארץ מגיע כיום לכ־1.440 מיליארד.

40 סניפים לא רווחיים ברשת קר־אופ

„מתוך 180 מרכולי מכירה של רשת קר־אופ יש 40 בלתי רווחיים. בסניפים אלה מסובסדים המחירים בגלל הרכב האוכלוסיה שהם משרתים. זו גם הסיבה להבדלים ברמות המחירים של מוצרים, הנמכרים באיזורים מסויימים לעומת מחיריהם בסניפי הקר־אופ באזורים אחרים.

זאת גילה מנכ"ל קר־אופ יוסי רוזן, בדברו בפורום המשותף לראשי חברת העובדים ומוסדות ההסתדרות בתל אביב בראשותו של מזכיר מועצת פועלי תל אביב חיים קאופמן, שנערך באחרונה בבית לסיקוירה. לנעשה ברשת קר־אופ דו־השיח.

רוזן מסר על תוכנית הרחבה של הקר־אופ לבניית קניונים בדימונה ואחר כך בנתניה, בחדרה ובטבריה. הקר־אופ מתכנן גם פתיחות רשת מסעדות עממיות בשיתוף חברה אמריקאית, הרחבתו של מפעל שקיות פלסטיקה בשיתוף חברת „תיעוש" והפיכתו של בית המלין למרכז הפרסה של ההסתדרות.

מנכ"ל הקר־אופ הוסיף כי בכוונת הרשת להעביר השתלמויות מרוכזות לכל 3200 עובדיה בתחום יחסי עבודה ויחסי אנוש.

גמלאים ל„קציר"

הנהלת „צוות", אגודת גמלאי שירות הקבע בצה"ל, נענתה לפניית מנהל מחלקת ההתיישבות של התאחדות האיכרים, מיכה גולן (בתמונה), והציע לחברי האגודה להצטרף לישוב קציר שבאיזור נחל עירון. בהנהלת „צוות" רואים בהצעה אפשרות להעמיד לרשות חברי האגודה אופציה נוספת להתיישבות מאחר שההרשמה לשכונת „צוות", שתיבנה מזרחית לראש־העין, היתה גדולה בהרבה ממספר היחידות שיוקמו בה – 800. קציר מוגדר כישוב קהילתי ומתוכנן לקליטת 400 משפחות. מחלקת ההתיישבות של התאחדות האיכרים מבטיחה כי בישוב החדש, שאינו שוכן מעבר לקו הירוק, יהיו כל השירותים הקהילתיים וכן איזור לתעשיה קלה ולשירותים עסקיים. ביישוב ייבנו חמישה טיפוסי בתים, כולם חד־משפחתיים וחד־קומתיים, היכולים לגדול על־פי תוכנית קבועה מראש (בית גדל). שטחי הבתים יהיו מ־85 מ"ר ועד 154. מחיר הבית הזול הוא כ־95,000 שקל והיקר ביותר – כ־151,000 שקל. כל בית יוקם על מגרש בן 500 מ"ר. לבעלי דיור מוצעות משכנתאות צמודות בגובה של עד 12,500 שקל, בשיעור ריבית של 6% והחזר חודשי של 90 שקל. המעוניינים יוכלו לקבל הלוואה משלימה בגובה של עד 13,000 שקל, בריבית של 9% ובהחזר חודשי של 117 שקל. כן מוצעת הלוואה צמודה לבניית מקלט בגובה של 2,900 שקל ללא ריבית. את הישוב בונה חברת „דירים"

רמת השכר במגזר הציבורי נמוכה ב־3.4% לעומת 1984/5

מאת סופר כלכלי של „דבר"

רמת השכר במגזר הציבורי נמוכה ב־3.4 אחוזים מהרמה של שנת 1984/85, בעוד שרמת השכר במגזר העסקי עולה על זו של שנת 1984/85 ב־10.4 אחוזים.

ממצא זה בולט בניתוח ההתפתחויות במשק שערך המכון למחקר כלכלי ותכנוני של ההסתדרות.

בניתוח מצויין כי בשנה התקציבית 1985/86 חלה ירידה בשכר הריאלי הממוצע למשרת שכיר בהשוואה לשנה התקציבית הקודמת בשעורים של 13.0% בכל המשק, של 9.7% במגזר העסקי ושל 20.0% במגזר הציבורי וזאת לאחר מספר עליות בשכר הריאלי בשנים הקודמות. רמת השכר הריאלי גבוהה בממוצע לשנה התקציבית 1986/87 בשני המגזרים בכ־11.5% בהשוואה לממוצע שנת 1985/86. במגזר העסקי חזרה איפוא רמת השכר הריאלי בממוצע לשנת 1986/87 לרמה של שנת 1984/85, בעוד שבמגזר הציבורי היא היתה עדיין נמוכה בשנה זו בכ־10.5% מהרמה של 1984/85 ובכ־3.5% מהרמה של 1981/82.

הפרסום האחרון של הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה כולל נתוני שכר עד לחודש יולי 1988. לפי נתונים אלה עלה השכר הממוצע ריאלית בשנה התקציבית 1987/88 לעומת השנה התקציבית הקודמת בשעורים של 9.3% בכל המשק, של 9.8% במגזר העסקי ושל 8.0% במגזר הציבורי.

השכר הממוצע הגיע, איפוא, במגזר הציבורי בשנת 1987/88 לרמה ריאלית הנמוכה ב־3.4% מהרמה בשנת 1984/85 בעוד שבמגזר העסקי הוא הגיע בשנת 1987/88 לרמה ריאלית הגבוהה ב־10.4% מהרמה בשנת 1984/85.

בסוף השנה התקציבית 1987/88 (ממוצע החודשים ינואר־מארס 1988) היתה הרמה הריאלית של השכר הממוצע במגזר העסקי (מנוכה עונתית) גבוהה בכ־12% מהרמה הממוצעת של שנת 1984/85, בשארית ברמה זו גם בחודשים אפריל – יוני 1988, וקרוב לזה גם בחודשים יולי־ספטמבר 1988.

המשטרה סגרה החקירה נגד „דן אנד ברדסטריט"

מבקשת רשיון לניהול משרד חקירות אחרי טענות על פעילות שלא כחוק

מאת נתן רועי

חברת "דן אנד ברדסטריט" לחקירות כלכליות בקשה בימים אלה רשיון לניהול משרד חקירות אחר שבשנים האחרונות אחזיים משרדי החקירות נאבקו בה בטענה היא פועלת שלא כחוק.

ב־14 באוקטובר השנה פורסם בידי המשפטים רשימה של חברות האחרונים המבקשים רשיון לניהול משרד חקירות או תעודת חוקר פרטי. בין המבקשים היתה גם "דן אנד ברדסטריט" מתל־אביב, העוסקת בחקירות כלכליות.

בנימין רון, מחברת החקירות [..]קר" בתל־אביב, שלח בעקבות הודעה זו התנגדות לועדה העוסקת במתן רשיונות במשרד המשפטים, שהגיש ב־20 ביוני 1985 תלונה במשטרת מחוז תל־אביב נגד מנהל החברה רוד בוגר, אשר בהתנגדותו כי החברה פעלה בעשר השנים האחרונות ללא רשיון לניהול עסק חקירות.

דוברת משטרת מחוז תל־אביב דליה גלעד אמרה לי בתגובה כי החקירה נגד "דן אנד ברדסטריט" נסגרה מחוסר ראיות לביצוע עבירה פלילית מאחר שהוברר מעל לכל ספק כי החברה עוסקת בחקירה כלכלית על יסוד חומר גלוי בלבד.

בונדי אישר זאת ואמר לי כי הוגשה בקשה לקבלת רשיון למשרד של חקירות פרטיות משני טעמים עיקריים „להיפטר מכל אותם מתלוננים טורדנים; אולי בחדור לתחום החקירות הפרטיות כדי לנגוס בפלח השוק של אותם משרדי חקירות הנאבקים נגדנו".

כשר למהדרין ב„בריטיש אירווייז" מת"א ללונדון

מאת אריה ארד

"בריטיש אירווייז" תגיש מעתה מזון כשר למהדרין גם בטיסה מתל־אביב ללונדון. עד כה הוגש מזון כזה רק בטיסה מלונדון לנמל בן־גוריון.

בשל השינויים בין הערות השגחות בישראל לא מצאה חברת התעופה הבריטית בישראל ספק מזון כשר למהדרין המקובל על כל נוסעיה העומד גם ברמה קולינרית והברואתית באותה. משום כך היא נאלצת להטיס את הארוחות הללו מלונדון, שם הן נתונות להשגחת ההתאחדות המקומית של קהילות החרדים, "כדתאו", המקובלת על כל הקהילות החרדיות בעולם, בכלל זה על [illegible]

את הארוחות הכשרות יש להזמין לפחות 48 שעות לפני מועד הטיסה.

שרון: לא על בסיס אישי

שר התעשיה והמסחר אריאל שרון סייר אתמול במפעלי הטקסטיל של ת"כ אברהם שפירא ונפגש עם העובדים. בשיחה עמם הוים את הידיעות שפורסמו בתקשורת שבהם כאילו נסיונו לעזור למפעל הוא על בסיס אישי. לדבריו בתוקף תפקידו יש להקים מפעלי תעשיה וגם לסייע למפעלים הנקלעים לקשיים ויש להם בסיס איתן להבריא.

השר שרון אמר כי מפעליו של שפירא מעסיקים כ־1500 עובדים המייצרים ומייצאים במיליוני דולרים. [illegible] מפעלי שפירא מתחת לערכם. זה היה ניסיון להכשיל את המתווך.

להערכתו השוק האירופי המשותף יסכים כי ישראל תמשיך לשמור על ההגבלות ועל המכסים בתחום הטקסטיל לשלוש שנים נוספות.

„פזומט" בתחנות הדלק

(אריה ארד). — מכשירים ממוחשבים לחיוב כרטיסי־האשראי של הנהגים הוכנסו בימים אלה לתחנות הדלק של "פז". המכשירים קוראים את כל כרטיסי־האשראי, בוחנים את תוקפם ומחייבים את חשבון הלקוח בחברת כרטיסי־האשראי ובאמצעותה בבנק. על השובר נרשמים כמות הדלק שקנה הלקוח, מצב הקילומטראז' על מד־האוץ והמספר המכונית. החיובים מוגשים לחברת כרטיסי־האשראי בסופו של כל יום־עסקים. בו בזמן מתעדכן המכשיר בנתוני כרטיסים שנגנבו או בוטלו (צילום: מיכאל פריידין)

„הרץ" תשכיר לצי השישי

מאת אריה ארד

"הרץ" זכתה במכרז של הצי השישי בארץ ותהיה מעתה משכיר הרכב הרשמי של הצי האמריקאי בישראל. היא תספק כלי רכב ייעודיים ומכוניות שירות למפקדים.

"הרץ" החלה בימים אלה בהקמת מרכז שירות בנמל בקרגוריון על שטח של 10 דונם. מעריכים כי הקמתו תעלה 3 מיליון שקל ותסתיים תוך שנה.

★ פיתוח פרוייקט תוכנה – חברת „איכות מחשבים", משלימה פיתוחו של פרוייקט תוכנה ייחודי במאות אלפי דולרים בשביל הבנקים למשכנתאות של קבוצת הבינלאומי. מנכ"ל החברה, שלומי לוטן, מסר כי פיתוח התוכנה הוא מן הגדולים המתבצעים עתה בארץ על המולטי־מחשב החדש, AS־400 של יבם. הוא הדגיש כי הפעלתו של הפרוייקט, ברבעון הראשון של השנה הבאה, תביא להוזלה מיידית של עלות ההוצאות של הבנקים ובמקביל שיפור בשירותים ללקוחות ולעובדי הבנק.

אין עתה סכנה של פיטורים מאסיביים בתעשיה הצבאית

מאת יצחק מירוזי

„איני רואה ברגע זה כל סכנה של פיטורים מאסיביים בתעשיה הצבאית", אמר אתמול מיכאל שור, מנכ"ל תעשיה זו בשיחה עם שתואים בתום הטקס בו הוענקו לו אותות הכבוד של נצרת עלית.

עם זאת הדגיש כי יש לזכור שהתעשיה הצבאית היא גוף העובד באילוצים כלכליים, כשהכל תלויא בהיקף הייצוא שאינו נתון לשליטתנו. לכן שום תעשיה איננה יכולה להבטיח כיום תעסוקה קבועה לאורך ימים, „גם לא אנחנו".

עוד אמר שור שייצוא תע"ש נע בין 70 ל 80 אחוז וכעת הוא עומד בסביבות 75 אחוז. „יש בידינו כיום", אמר, „חוזים לטווח ארוך, לשנתיים־שלוש, ויש הרבה הזמנות לטווח קצר יחסית, של חצי שנה ושלושה רבעי שנה. 80 אחוז מהייצוא מופנה לארצות תעשייתיות מערביות, ואנחנו גאים מאד מפני שזה מוכיח כי התוצרת שלנו עומדת בכל הדרישות. גם של ארצות מפותחות מאד בשטח הטכנולוגיה הצבאית".

שור גילה שתע"ש משווקת בחו"ל תחמושת טנקים, תחמושת ארטילרית, רקטות ארטילריות, נשק קל ולמעשה את כל המגוון שבצבא מודרני זקוק לו, בעיקר בנשק הקונבנציונלי".

מיכאל שור

בתגובה על ידיעה שפורסמה אתמול ב"דבר" על ש„התעשיה הצבאית תהפוך בקרוב לחברה בעירבון מוגבל ותחול להיות מפעל נסמך של משרד הביטחון" אמר שור שהתעשיה הצבאית היא שיזמה זאת. עוד לפני שנים, ההצעה זכתה לברכתו של מנכ"ל משרד הבטחון, דוד עברי, שאף מנצח עתה על מימוש ההצעה. „גם האוצר", אמר שור, „מתייחס לרעיון בצורה חיובית ואנו מקווים שהדבר ייצא אל הפועל בעתיד הקרוב, תוך כמה חודשים. אנו בודקים שלחברה ממשלתית יש יותר גמישות בפעילותה. תע"ש מגלגלת כיום כ־600 מיליון דולר לשנה, ובאופן טבעי גוף כזה מעורב בעולם העסקים, והוא זקוק לחופש פעולה יותר גדול, דוגמת התעשיה האווירית האחות".

מיכאל שור, „אזרח הכבוד" הטרי של נצרת עלית, החל את עבודתו בתע"ש, לפני 43 שנה, עוד בתקופת המחתרת, כמהנדס ניסויים, מילא תפקידים רבים נוספים, ביניהם מנהל החטיבה ייצורית לייצור חומרי נפץ והדף, ששימש את כל מוצרי תע"ש, במסגרתה ייסד חטיבה נוספת לייצור טילים ארטילריים ומנועים רקטיים, פעילות שזיכתה אותו בפרס „בטחון ישראל". מאז 1972 הוא משמש כמנהל התעשיה הצבאית.

תע"ש מעסיקה כיום 13 אלף עובדים, והיקף מכירותיה ב־1988 הגיע ל־630 מיליון דולר, מזה 500 מיליון דולר לייצוא.

לתע"ש מפעל גדול בנצרת עלית, מפעל „יצחק", שמעסיק כ־10 אחוזים מכלל כוח העבודה שבעיר, ביניהם צעירים רבים, בעלי מיומנות טכנית גבוהה, השכלה אקדמית.

סיגריות „דובק" זכו בזהב מטעם „מונד סלקסיון"

מו"מ עם המזרח הרחוק ואפריקה

סיגריות „דובק" זכו השנה בשש מדליות זהב בתחרות הבינלאומית של מוצרי איכות מטעם „מונד סלקסיון". הסיגריות הזוכות הן טיים, טיים 100, ברודווי 80, ברודווי 100, ו[illegible].

הארגון הבינלאומי של „מונד סלקסיון", שמקום מושבו בבריסל, מקיים כל שנה תחרות בתחומי הטבק, המזון, המשקאות ועוד מעניק מדליות למוצרים הנבחרים לאחר בדיקת איכות קפדניות.

סיגריות טיים כבר קיבלה בעבר עיטור הצטיינות מיוחד על זכייתה במדליות זהב במשך 10 שנים ברציפות.

חברת „דובק" מייצאת סיגריות לארצות אפריקה ואירופה. כן מתנהל מו"מ עם גורמים שונים במדינות מזרח־אירופה והמזרח הרחוק.

תאגיד „גלילאו" הזמין מחשבי יבם במיליוני דולר

עסקת ענק נחתמה בתחילת החודש בין חברת יבם ל„גלילאו", תאגיד האירופי שבו 10 חברות תעופה מובילות. מדובר באחת מעסקות הגדולות ביותר בתולדות יבם־אירופה לאספקת מחשבים, תחנות עבודה ותמיכה טכנית.

תאגיד „גלילאו" הזמין את מערכות יבם להקמת מערכת מידע הפצה של נסיעות, שאליה יוכלו להתחבר חברות התעופה המשתתפות בפרוייקט, סוכנויות נסיעות ומשתמשים אחרים בכל אירופה ובשאר חלקי העולם.

בין החברות המאוגדות ב„גלילאו" מצויות אלאיטליה, אוסטריין איירליינס, בריטיש איירווייז, ק.ל.מ., אולימפיק, סבנה, סוויסאייר.

מרכז הנתונים של „גלילאו" באנגליה יהיה אחד המרכזים הגדולים ביותר באירופה. ייכבאו בו שישה מחשבי ענק יבם 3090 חדשים מדגם 280S ועוד שלושה מחשבי יבם 4381 המצויים בו כיום.

הזמנת הענק כוללת גם מספר גדול של תחנות עבודה המבוססות על מערכות אישיות יבם/2. נוסף על כך תספק יבם מומחים לתמיכה טכנית.

ביטוח / דן שלם

★ במשק הביטוח יש חששות כבדים למה שצפוי לאור מגמת המיתון המסתמנת לאחרונה במשק. גידול באי־ביטוח ותשלומי הביטוח הן על ידי פרטים הן על ידי גופים עסקיים. תחרות בין החברות האטה במכירות בביטוחי חיים.

★ בביטוחי בריאות מדווחות החברות על שיפור נמשך במכירות אם כי כמות העסקות הגדולות מצומצמת ביותר.

★ בתחום ביטוחי רכב רכוש נמשכת התחרות ומתגביר שהמפקח על הביטוח מצמצם למעשה את פעולות האכיפה. ועדת משמעת של האיגוד, שעדיין לא קמה, אמורה למלא את החלל החסר כאשר המפקח ישמש כמסגרת ענישה עליונה. כפי שנודע גם התחייבות בתעריפים נמשכות והביקורת אינה נעשית בתבניות הדרושה כדי ליצור מעקב יעיל.

★ בביטוח חיים יש כבר הסכמה בין ארגוני חברות הביטוח על ההשקעות. יש הבמות הצמדה לגבי נספח אובדן כושר עבודה, אך טרם סוכם נושא ההצמדה לגבי תשלומי קרנות הביטוח. המפקח על הביטוח מקווה כי בקרובת תוצע הפוליסה לציבור.

עשור ל„מונולייף"

חברת „מונולייף מנורה", בבעלות משותפת של „מנורה" וחברת הענק הקנדית „מנופקטשורס לייף", שהיא החברה ה־9 בגודלה בעולם, חגגה השבוע עשור לקיומה. החברה הרחיבה את פעילותה בשעור ניכר בשנים האחרונות ועברה לרווחיות התמידית. בשנה זו מצפים כי המכירות יהיו כ־20 מיליון ש"ח וההון העצמי כמיליון ש"ח. ההנהלה ממוקמת במקום ה־12 בענף כולו. עתודות הביטוח שלה 27 מיליון ש"ח ופועלים במסגרתה 100 סוכנים, חלקם מהבכירים בענף.

את החברה מנהל ד"ר משה פרג המשמש גם כמנכ"ל משותף בחברת האם „מנורה". לדבריו לענף הביטוח יש חשיבות עליונה בעולם וגם בארץ. בארה"ב הקצבה תשלומי הציבור לביטוחי חיים גדולים מתשלומי המיסים לרשויות ומסכומי כסף המוצאים על מזון. ב־1987 שולם סכום של טריליון דולר לביטוח חיים. בישראל יש 1.2 מיליון פוליסות וסכום של 3 מיליארד ש"ח בהשקעות בבנק ישראל, 28 מיליארד ש"ח סכומי ביטוח, וחצי מיליון מבוטחים.

למרות מספרים אלה, אומר פרג, עדיין יש עוד מה לעשות בתחום זה.

האם יגברו ההנחות על תוכנית „מוטב"

תוכנית „מוטב" של חברת „מגדל" עוררה ענין רב בקרב מבוטחים, אך גם התנגדות, מטבע הדברים אצל הסוכנים. אין כל ספק שהתוכנית מציעה חידוש בתוכניות וסיכון לקראת העתיד במונחי עלות ההשקעה ברכב ותגמול נאות לנוהג הזהיר. אך סביר להניח שפלוני שוק רלוואנטיים לתוכנית זו יהיו כנראה קטנים יחסית כיוון שעל פי דיווחים הרי הנחות של 40 אחוז ואף יותר שכיחות בביטוחי רכב רכוש ולכן האטרקטיביות של התוכנית קטנה יותר.

עם זאת כדאי לשים לב לעובדה שהתוכנית מציעה אפשרויות רבות לנהגים ואינה קונסת נהג סביר.

חוגים בענף מעריכים כי גם אם יש התנגדות לתוכנית, בסופו של ענין, תוך מספר שנים, איכות תיק ביטוחי הרכב של „מגדל" תהיה טובה מאשר הממוצע מפני שסביר להניח שחלקם של הנהגים

ההחזרים יגדל.

היערכות בלשכה לפוליסות חדשות

בלשכה מתכננים להיערך לקראת החלת פוליסות חדשות בביטוח חיים שמכירתן תחדש מאמצי שכנוע מרוכזים ידע בתחומי שיווקיהן.

[illegible] שביטולן של פוליסות [illegible] לפשל נגד מגמה כזאת אם יוודע על מקרים כאלה.

חוגים בלשכה רואים בחיוב את פניית חברה מסויימת לסוכניה בדרישה להימנע ממחזור פוליסות ומביטול רכישה מחדש.

ועדת המשמעת של לשכת הסוכנים דנה בנושאי חריגות משמעת הן בביטוחי רכוש פרט הן בביטוחי חיים. לא מן הנמנע כי יינקטו צעדים חריפים נגד המפירים.

מחשוב נוסף ב„פניקס"

חברת „הפניקס" עברה תהליך מחשוב נוסף. כיום מותקנת בה תוכנה מיוחדת של דטה ג'נרל המשמשת לניהול המשרד הממוחשב המספקת שירותים ליותר מ־100 מערכות פי. סי. וליותר מ־400 מסופים ומדפסות המפוזרים בסניפי החברה. תוספת המחשוב מאפשרת לעובדי וסוכני החברה לקבל החלטות תוך התבססות על מידע עדכני וזמין. יותר מ־100 מערכות מחשבים אישיים מותקנות במשרדי סוכני החברה על תקשורת למחשב מרכזי.

ירידה בביטוח ימי

בענף הביטוח הימי ניכרת ירידה של כ־30 אחוז בהיקף הפעילות לעומת השנה הקודמת. היקף הירידה בביטוח מטעני יבוא נע בין 25־33 אחוז בעוד שהיקף הירידה ביצוא נע בין 15־20 אחוז בלבד. למרות הירידה במטענים בהיקף הפרמיות, בחוזי הביטוח שומרים על יציבות יחסית סביב 0.1 אחוז.

באחרונה ניכרת מגמה של גידול בתביעות הקטנות יחסית, בעיקר במשלוחים בדואר אויר שם מתגלים חוסרים רבים בעיקר של חלקי חילוף. יש גידול בשעור ניכר בנושא אניות מיושנות ויש נטיה שלא להתמיד בנושא עקב ירידה בפעילות.

„אוויס" מציעה תוכנית חדשה להשכרת רכב ל־18־36 חודש

מאת אריה ארד

"אוויס" מציעה תוכנית חדשה להחכרת רכב לתקופה של 18 עד 36 חודש ונראה כי חבילת ההחכרה שלה מתאימה במיוחד לחברות בעלות צי רכב, אך לא לאנשים פרטיים.

חבילת ההחכרה כוללת את כל שירותי התחזוקה והגרירה ואת האגרות למיניהן. כן היא כוללת רכב חלופי, כאשר המכונית המוחכרה מושבתת. למעשה חוסכת החבילה ללקוח את כל טל־ההוצאות הכרוך בקניית מכונית ובהחזקתה, בכלל זה טיפול שוטף ותיקונים קטנים כגדולים. כן נחסך הצורך בהקצאת סכום גדול חד־פעמי מתוך תזרים המזומנים של החברה. כיוון שהמכונית רשומה על שם המחכיר, נחסך גם צורך בערבויות ובשעבודים.

הלקוח יכול לבחור בכל דגם מכל תוצרת בתוספת אביזרים לפי צרכיו. המחיר ייקבע על־פי המפרט שבוחר הלקוח. הנחה של 10 אחוזים תחול על חבילה שבה בוחר הלקוח במכונית, שהיתה בהשכרה במשך חצי שנה.

החברה מוכנה להחכיר באותם התנאים גם רכב מסחרי לסוגיו.

ההוצאה על חכירת רכב כזה מוכרת לעוסקי מס־ההכנסה ומע"מ.

נראה, כי מבחינת "אוויס" טמון הרווח לא רק בעצם המרווח על העסקה בתוספת ערך השארית של הרכב בתום תקופת ההחכרה, אלא גם באיזון התעסוקה במטכיה נוכח הירידה בעסקי ההשכרה מחמת ירידה בתיירות הנכנסת. כן מאפשרת התוכנית שימוש חלופי בתוך החברה, נוכח העודף במכוניות להשכרה. כיוון ש"אוויס" איננה בעלים של סוכנות ליבוא רכב, אין בה לחץ להעדיף תוצרת זו על אחרת או דגם אחד על פני זולתו.

תחשיבי ההחכרה מבוססים על ההנחה, שהלקוח ישלם בשלוש שנים את שווי המכונית החדשה שקנה, וערך השארית כולו ישאר בידי "אוויס".

★ „סר מערכות תקשורת" – פיתחה מערכת בקרה למרכזיות טלפון אלקטרוניות המצטכת כספי רב לארגונים גדולים בשל היכולת לעקוב אחר שיחות טלפון ובכלל שיפור מערך התקשורת של הארגון באמצעות מספר מצומצם יחסית של עורקים ובלי תיחוכן של מרכזיות. היא תוצג לראשונה בתערוכת „משאבי אנוש 1988", שתיערך בין 17 ל־19 באוקטובר במלון „פאלאס".

בנק ברקליס דיסקונט בע"מ

הודעה לציבור לקוחותינו

הננו להודיע כי החל מיום 01.11.88 יופחת שעור הריבית המירבי שאנו גובים מלקוחותינו בחשבונות חוזר דביטורי ב־1.8% לשנה.

שעור הריבית המירבי של הריבית הבסיסית בתוספת אחוזים מעל הריבית הבסיסית יהיו 31.8% לשנה (36.05% ריבית מתואמת על בסיס רבעוני ו־37.46% ריבית מתואמת על בסיס חודשי).

הריבית הבסיסית תשאר ללא שינוי ותעמוד איפוא על 15% לשנה (16.1% ריבית מתואמת על בסיס רבעוני ו־16.3% ריבית מתואמת על בסיס חודשי).

הודעה זו באה במקום הודעות אישיות ללקוחותינו

מלונאי סין מעוניינים בחילופי משלחות עם ישראל

מאת אריה ארד

מלונאי סין מעוניינים להסדיר חילופי־משלחות עם עמיתיהם בישראל כדי ללמוד ארגון תיירות מאירופה ומארה"ב, מגלה מנכ"ל התאחדות המלונות משה עמיר עם שובו מוועידת הארגון העולמי בניו־דלהי.

את ארגון חילופי המשלחות מבקשים להסדיר עמיתו הסיני של עמיר, צ'ה דוקסים, ומנכ"ל רשת המלונות הסינית "דונג פנג", קסיונה זה. מסתבר, שבסין כולה יש רק 12,000 חדרי מלון לתיירים, חצי ממה שיש בישראל.

בוועידה הבינלאומית של המלונאים נמסר כי במערב גוברת הנטיה להאריך את החופשה השנתית לכדי 7־8 שבועות. המלונאים מקווים שייצאו נשכרים מכך.

עמיר מסר כי הסינים הבהירו כי בכוונתם לפעול בקרב שלטונות פקין לפתוח את סין בפני תיירים ישראלים. הוא הזמין את ראשי ההתאחדות הסינית לביקור בישראל.

התאחדות המלונות הבינלאומית מייצגת כיום 300,000 מלונות ב־142 מדינות. בקונגרס נמסר, כי גוברת כיום המגמה במדינות המערב להרחיב את תקופות החופשה הרשמיות לעובדים. הגדילו לעשות גרמניה והולנד שבהן הגדילו החופשות לעובד ל־7 עד 8 שבועות בשנה. מגמה זו תשפיע, להערכת מלונאי העולם, על היקף תנועת התיירות הבינלאומית בשנים הקרובות.

שערי קרנות נאמנות

הקרן	מחיר היחידה	מחיר הפדיון
אב	5445.64	5406.40
אביקה	364.27	362.56
אגה	298.64	296.51
אגם	115.67	114.85
אדיר	1995.28	1978.72
אדום	148.28	147.18
אופיר	182.70	181.44
אור	455.58	451.90
אורין	125.86	124.89
אורלי	—	—
אורן	901.32	894.71
אייל	5994.12	5876.88
איריס	5975.41	5889.25
איתן	873.54	868.66
אלון	711.87	706.18
אלפנ	712.68	706.35
אנליסט		
אריה	114.78	113.19
אנליסט		
גבישה	106.48	103.94
אנליסט		
מניות	96.06	93.72
מקור	96.24	95.26
ארז	195.45	192.85
אש	134.59	131.42
אשל	194.58	195.09
אתגר	83.43	82.72
אתרוג	288.08	285.97
ברולם	143.50	142.59
ברוש	556.55	552.52
ברק	479.69	476.09
ברקת	356.45	354.71
גביש	1670.55	1659.00
גבע	126.69	124.85

הקרן	מחיר היחידה	מחיר הפדיון
גורן	504.37	500.03
גיא	116.71	114.98
גיל	3315.94	3292.01
גלית	728.12	722.81
דוברבן	367.81	365.15
דוכיפת	534.94	530.21
דולב	278.59	276.32
דורון	161.45	158.50
דותן	308.94	308.32
דליה	625.06	613.71
דרור	331.60	325.72
דקל	346.46	343.96
הדס	419.01	416.12
הילה	—	—
הדר	615.61	604.78
הוד	123.56	121.52
זיו	152.73	150.46
זינוק	104.98	102.74
זיק	81.56	79.61
זמיר	411.40	407.82
חוחית	188.77	187.09
חליפין	161.42	161.00
חלמיש	229.57	228.51
חן	168.11	167.69
טוש	129.59	128.20
טל	6838.33	6735.29
יובל	515.74	511.30
יהלום	164.30	163.22
יערות	368.50	364.69
ישרה	508.71	505.22
כוכב	284.05	281.56
כחל	135.67	134.48
כלנית	681.48	669.18
כספית	299.17	297.80

הקרן	מחיר היחידה	מחיר הפדיון
כרמל	131.79	129.75
כתר	1271.19	1252.61
להב	5064.04	5026.85
למשקיע	139.41	137.69
לפיד	296.25	290.45
לקט	2162.18	2144.95
לשם	438.83	436.81
מבחר	1549.70	1539.22
מבטח	4474.72	4444.05
מגד	296.53	294.44
מגן	4096.88	4068.27
מור	1579.11	1568.22
מורן	907.24	900.58
מטח	27186.68	26727.84
מיטב	1167.73	1159.69
מכלול	91.98	91.50
מנוף	4808.58	4775.52
מעיין	796.02	790.45
מקשה	489.65	487.62
מרווח	141.38	140.85
מרום	1528.24	1517.88
נגה	163.49	161.03
נסיך	269.01	267.89
נטע	452.52	445.66
נילי	127.71	128.82
סביון	661.71	649.50
סגולה	150.62	149.54
סלע	428.60	426.61
סנונית	607.81	602.47
סער	383.55	380.06
ספיר	188.94	180.93
עדיף	366.47	363.38
עדית	783.11	779.42
עידן	558.71	550.48

הקרן	מחיר היחידה	מחיר הפדיון
עבר	120.50	119.47
ענת	2296.08	2279.15
עפרוני	572.13	567.08
ערמון	125.24	124.37
פאר	1664.16	1652.32
צבר	562.06	557.84
צופית	502.72	498.29
צוק	140.58	140.58
צמיד	1275.56	1265.88
צמיחה	548.97	540.95
צמרת	163.42	162.27
צריח	114.32	112.70
קלע	174.94	174.50
קשת	118.26	117.43
רננית	17328.40	17178.76
רימון	151.72	151.44
רקפת	966.15	950.74
רשף	466.42	461.79
שביט	517.68	515.26
שהם	588.09	586.69
שחף	107.51	106.56
שירה	—	—
שמיר	465.28	460.08
שנהב	643.25	658.37
שסק	696.24	691.46
שקד	198.37	196.94
תאנה	252.77	250.95
תדהר	584.22	582.88
תירוש	623.85	619.51
תבואה	112.67	111.78
תמר	290.50	288.43
תמח	225.25	223.65
תרשיש	122.40	121.55
תשרי	594.26	589.30

مكتبة الاتحاد

هكذا من الاصل

הממשלה מחזרה 100% מהבנקאיות

מאת סופרו הכלכלי של „דבר"

הממשלה הצליחה למחזר את כל הפדיון של המניות הבנקאיות בסך של 3.6 מיליארד דולר – על כך דווח אתמול לסגן שר האוצר עדי אמוראי עם סיום תפקידו בראשות צוות שוק ההון המשותף לאוצר ובנק ישראל.

הממונה על שוק ההון באוצר, גד ארבל, מסר כי מכלל 3.6 מיליארד דולר מניות בנקאיות שהגיעו החודש לפדיון, נשארו בתוכניות ההמשך של האוצר 1.15 מיליארד דולר; 820 מיליון דולר, שהיו בנוסטרו של הבנקים, הופקדו באוצר ו־27 מיליון דולר נוספים (מניות בנק איגוד) לא הוגשו לפדיון על ידי בל"ל.

עדי אמוראי

נוסף על סכומים אלה נוצר לאוצר עודף בגיוס הון מאז תחילת שנת התקציב בסך 700 מיליון שקל, נמכרו הנפקות עתידיות ב־1.014 מיליארד שקל והתקבל פיקדון מיוחד מקופות הגמל והפנסיה של 360 מיליון שקל.

החודש צפוי עודף פדיון בסך של 550 מיליון שקל ובסך הכל נוצר איפוא עודף של 1.62 מיליארד דולר בנוסף ל־2 מיליארד דולר שמוחזרו בתוכניות ההמשך והופקדו באוצר.

בישיבת צוות שוק ההון אתמול הובעה הערכה לאמוראי על הצלחת תוכנית המחזור במחירים שהיו נמוכים למדינה. מנכ"ל משרד האוצר ויקטור מדינה, ומרדכי פרנקל, חבר הנהלת בנק ישראל, הביעו הערכה להצלחת תוכנית המחזור ולתפקוד צוות שוק ההון, המשותף לאוצר ובנק ישראל, מאז החל בפעילותו בראשות אמוראי לפני ארבע שנים.

אמוראי מסיים בקרוב את תפקידו ועובר לעמוד בראשות החברה הממשלתית המיוחדת שתטפל במכירת המניות הבנקאיות. לחברה כבר נשכרו משרדים בבית אמריקה בתל־אביב.

עובדי „אגן" חסמו את הכניסה למפעל

מאת דני צדקוני, סופר „דבר" בדרום

עובדי המפעל לחומרי הדברה „אגן־כימקלים" באשדוד מנעו אתמול זה היום השני את הכניסה למפעל מעובדים זרים, פורטוגאלים ואחרים, כ־100 במספר המועסקים בו על פי הסכמים עם חברות כוח אדם.

הם דורשים לחתום לאלתר על הסכם העבודה החדש בעוד ההנהלה מבקשת לדחות את החתימה בכשבוע. הפועלים הזמניים במפעל, שבו מועסקים כ־200 קבועים, חוששים כי העסקת הזרים תמנע מהם קביעות.

עובדי „מנועי בית שאן" אמורים להפגין בת"א

מאת יצחק מרידור, סופר „דבר" בעמק

פועלי מפעל „מנועי בית שאן" מתכוונים להפגין היום לפני משרד הביטחון בתל אביב בגלל התמעטות ההזמנות לשיפוץ מנועים לצה"ל, שהן מקור התעסוקה העיקרי של המפעל.

המפעל (לשעבר „מנועי ליש"), מעסיק כיום כ־40 עובדים. אחד מהם, אמר לי אתמול כי באחרונה שוררת בקרב העובדים דאגה חמורה נוכח חוסר העבודה, הנגרם מאי הזרמת הזמנות על ידי משרד הביטחון, המספק בדרך כלל כ־90 אחוז מכלל העבודות.

מנהל המפעל, חביה לוי, ומזכיר מועצת פועלי בית שאן, פיני קבלו, יצאו אתמול לתל אביב, כדי להשפיע על אנשי משרד הביטחון לחדש את ההזמנות. הבוקר, כאמור, אמורים העובדים לצאת עם משפחותיהם באוטובוסים לקריה בתל אביב כדי להפגין ולהתריע מפני סכנת הסגירה המאיימת על המפעל.

פקידי „צים" חזרו לעבוד מכוח צו בי"ד לעבודה

מאת יוסף מיכלסקי, סופר „דבר"

בית הדין לעבודה הוציא אתמול צו מניעה „חד משמעי בלתי מוגבל בזמן", המחייב את פקידי „צים" לחזור מיד לעבודה תקינה.

הצו הוצא לבקשת הנהלת החברה מאחר שהעובדים יצאו אתמול, בהוראת הוועד, לחופשה מאורגנת של יום אחד. ההנהלה טוענת כי הסכסוך פרץ בשל תביעתה מהעובדים לנצל את יתרת ימי החופשה שלהם. אך העובדים ומועצת פועלי חיפה מכחישים זאת וטוענים שמקור הסכסוך בהפרת הסכם העבודה על ידי ההנהלה.

חבר מזכירות מועצת פועלי חיפה, משה גור, מסר כי ההפרות של הסכם העבודה הן בתחום נוהלים של פרסום מכרזים לתפקידים חדשים, סחבת בהענקת קביעות לעובדים זמניים, הרעת תנאים של עובדים המועסקים בחו"ל ועוד.

צו בית הדין הוצא אתמול בשעות לפני הצהריים ורק לקראת השעה 12 התחילו העובדים לחזור לעבודתם בהתאם להוראת השופט. לא נגרמו שיבושים בהפלגת אניות החברה, אך שובש הטיפול בלקוחות במשרדים, בעיקר בחיפה.

גרעון התיאטרון בחיפה עלול לתפוח ל־2.25 מ' ש"ח

מאת אריאלה ראובני, סופרת „דבר"

דיון במצוקה הכספית שאליה נקלע תיאטרון חיפה, יערך שם ביום א' הקרוב בהשתתפות ראש העיר־יו"ר אריה גוראל, ראש מינהל התרבות במשרד החינוך אבנר שלו, מנהלי התיאטרון ויו"ר מועצת ההנהלה הציבורית.

לסופרת „דבר" נודע כי בבדיקת מצבו הכספי של התיאטרון התברר כי גרעונו מגיע ל־1,700,000 ש"ח ואם לא יוגדל התקציב, עלול הגרעון לתפוח לשניים ורבע מיליון ש"ח בשנת התקציב הבאה.

התקציב השנה יגיע ל־5.5 מיליון ש"ח, מזה כ־50 אחוז יתכסו על ידי העירייה ומשרד החינוך ו־50 האחוז הנותרים אמור היה התיאטרון לכסות מהכנסות עצמיות, מתרומות ומבפעלים מיוחדים. מהנהלתו נמסר אתמול כי הוא מקופח בקבלת תקציבי השתתפות לעומת תיאטראות אחרים אשר תקציביהם גדולים פי שניים עד שלושה משלו.

תדהמה בבורסת היהלומים

הסינדיקט הלונדוני הודיע על קיצוץ של כ־40% במשלוח חומר הגלם ליהלומים באספקה ישירה

מאת סופרו הכלכלי של „דבר"

הסינדיקט הלונדוני הודיע אתמול על קיצוץ של כ־40 אחוז בהיקף משלוח חומר הגלם ליהלומים באספקה ישירה לישראל (ה"סייט"), שיועבר בחודש הבא לתעשייה כאן, לעומת היקף ה"סייט" הקודם.

כל שנה מבוצעים 10 "סייטים" ובשבוע הבא אמורים לצאת ללונדון יהלומנים מישראל בעלי הזכות לקבל חומר גלם ישירות מהסינדיקט. הבורסה ליהלומים ברמת־גן הוכתה בתדהמה משנודע כי הסינדיקט מקצץ את ה"סייט" הבא בכ־40 אחוז, לכ־60 מיליון דולר בלבד.

זה הקיצוץ הראשון בהיקף האספקה הישירה זה זמן רב. בעבר ציפו לגידול בהיקף האספקה הישירה בשנה זו לעומת ההיקף בשנה הקודמת, שעמד על 530 מיליון דולר.

נשיא התאחדות תעשייני היהלומים, אורי שורק, הגיב באומרו כי הקיצוץ המאסיבי מצביע על כך שגם ראשי הסינדיקט, המעורבים היטב במה שקורה במשק הישראלי, הגיעו למסקנה כי נוכח עלויות הייצור בשיעור עשרות אחוזים מזה, הקפאת שער הדולר מזה וכן חוסר סיוע ממשלתי הולם, נקלע ענף היהלומים בישראל למצב קשה ולכן הוחלט לקצץ בהיקף האספקה הישירה.

חברי מצובה מלאו שאלוני הצהרת הון

מאת יוסי ליבוביץ, סופר „דבר"

בשישה קיבוצים לפחות, רובם בצפון הארץ, עוסקים במבצע „הלאמת" הרכוש הפרטי של החברים בעקבות טענות כלפיהם „שיש להם יותר ממקורות חוץ" ומתוך מגמה לשמור על המערכת השוויונית בקיבוץ.

יו"ר ועדת הרכוש בקיבוץ מצובה, אלי גלילי, סיפר אתמול לסופר "דבר" כי בעקבות קבלת ירושות ופיצויים מגרמניה התעוררו שאלות כגון כיצד לשמור על ערך הרכוש מצד אחד וכיצד לא להבריח את החברים מהקיבוץ ולשמור על המערכת השוויונית ביניהם מצד שני.

לאחר התלבטויות הוחלט שבעלי הרכוש לא יוותרו באורח מוחלט על רכושם, אלא ימסרו אותו לקופת הקיבוץ בשיטה המכונה „מסירה מותנית", לפיה אם יעזבו את הקיבוץ, יקבלו את שוויו של רכושם בהצמדה ובריבית. אם יעזבו בזמן – יקבלו חלק מהרכוש, בהתאם להסכם שיתקבל בתוך המשפחה. אולם כל עוד הם מתגוררים בקיבוץ, לא יוכלו ליהנות מרכוש זה.

מתוך כ־80 אחוז מחברי מצובה, שמלאו שאלוני הצהרת ההון ממקורות חוץ, התברר כי 70 חברים זכאים לפיצויים מגרמניה ו־25 נוספים קבלו ירושות ונכסים במשך השנים והם נאותו למסור את רכושם לקופת הקיבוץ.

גלילי הוסיף כי זה תהליך המתבקש מהמצב שנוצר והוא נעשה כדי לא להרתיע אנשים הרוצים להצטרף למסגרת הקיבוצית. לדבריו, הצטרפו לאחרונה למצובה ארבע משפחות והרשות עליהן החוזר החדש. הוא הוסיף כי ככל הידוע לו, נהגים הסדרים דומים בקיבוצים צרעה, כפר רופין ואפיקים. יצויין כי הסדרים אלה אינם חלים על כסף קטן יחסית, כמו מתנות או רהיטים, שמקורם מחוץ לקיבוץ.

תקציב הסוכנות כ־400 מ' דולר

אומצה הצעת הרב אלכסנדר שינדלר להדליק אור בכל בית ומוסד יהודיים ב־9 בנובמבר לזכר ליל הבדולח

מאת שמעון וייס, סופר „דבר"

ישיבת חבר הנאמנים של הסוכנות שהתכנס לדיונים בימים האחרונים בטבריה, הסתיימה בקבלת המלצות הוועדות בנושא קליטת עליה, שיקום השכונות, ההתיישבות והחינוך היהודי.

חבר הנאמנים סמך את ידו על הסכם העברת הקליטה הישירה של העולים לממשלה החל ב־1 לאפריל 1990. בתקופת המעבר תקים מחלקת העליה שני כוחות משימה שיהיו אחראים על העברה מסודרת של הקליטה לאחריות הממשלה ולסגירת מרכזי הקליטה בהתאם להסכם.

ועדת התקציב הגישה המלצותיה לחבר הנאמנים, אשר יקבע את תקציב הסוכנות לשנת התקציב 1989/90 שיתחיל לפעול באפריל 89. סך הכל מסגרת התקציב תסתכם ב־398 מיליון דולר וכן תוספת של 33 מיליון דולר לשיקום שכונות. הצרכים של מחלקות הסוכנות עלו השנה בכ־31 מיליון דולר בעוד שההכנסות מתוכננות עלו רק בכ־13 מיליון דולר. מצב זה יאלץ את הנהלת הסוכנות לערוך קיצוץ בתקציבי המחלקות.

חבר הנאמנים של קרן היסוד בחר אתמול בשמחה דיניץ לכהן כיו"ר עולמי של הקרן בנוסף על תפקידו כיו"ר הסוכנות וההסתדרות הציונית. הוא הסכים לקבל על עצמו תפקיד זה לתקופת ביניים עד שיימצא יו"ר קבוע ומוסכם וקבוע מטעם התנועה הציונית. תפקיד זה לא איש בשנה האחרונה על רקע מחלוקות מפלגתיות ומינהלתיות.

עוד החליט חבר הנאמנים לאמץ את הצעת ההחלטה של הרב אלכסנדר שינדלר לפיה יום הזיכרון לליל הבדולח, החל ב־9 בנובמבר, יצויין בהדלקת אור בכל בית ומוסד יהודיים בעולם כל שעות הלילה של אותו היום.

רופא שיניים מואשם בפרשת סחיטה ואיומים

(ע.) – רופא שיניים מתל־אביב מואשם בכך ששכר את שירותיו של צעיר כדי „לשכנע" את בעלת הדירה בה היתה מרפאתו לבטל את חוזה השכירות [illegible] באיומים. [illegible]

התובעת, עו"ד רות עוזר, טענה בכתב האישום כי ד"ר בוריס מלניק (40) שכר מהמתלוננת דירה ברחוב דיזנגוף כדי לנהל בה מרפאת שיניים. משהבין כי בכוונתו לבטל את המרפאה במקום זה איננו רווחי כפי שחשב וחשש לבטל את החוזה כדי לא לשאת בנזקים הכספיים הנובעים מכך, תכנן תוכנית לפיה יגרום למתלוננת לבטל ביוזמתה את חוזה השכירות.

ד"ר מלניק סיכם עם הנאשם, יהושע רבה (21), כי יתקשר טלפונית למתלוננת ויודיע כי [illegible] את המרפאה [illegible] או שתאלץ לסלק את ד"ר מלניק מן המרפאה ולהשכירה לאחר. השניים סכמו ביניהם כי רבה יאיים על המתלוננת כי הוא [illegible] אם לא תעשה כן, [illegible] את הבניין בו מצויה המרפאה והן תפגע בילדיה.

אוניברסיטת ב.ג. מושבתת ליומיים

במחאה על קיפוח המוסד; כוונה להחרים העליה המסורתית לקבר בן גוריון

מאת אמיר רוזנבליט, סופר „דבר"

בעצרת מחאה סטודנטית על קיפוח אוניברסיטת בן גוריון והנגב, הכריז רקטור המוסד על השבתת הלימודים ליומיים. הוחרמה מקום העליה המסורתית לקברו של בן גוריון בשדה בוקר.

„אני קורא לממשלה לספח את באר שבע והנגב למדינת ישראל, במקום ישוב המרכז, ויבנה את כולנו", במילים אלה סיים נשיא האוניברסיטה, פרופ' חיים אילתה, את דבריו בעצרת מחאה שנערכה אתמול במדרחוב של באר שבע בה השתתפו אלפי סטודנטים, מרצים ותושבי העיר.

לעצרת קדמה תהלוכה סטודנטית ברחובות העיר שבראשה צעדו הנהלת האוניברסיטה והעיר, שנערכה במחאה על קיפוח האוניברסיטה והנגב כולו על ידי הממשלה ובסיומה הודיע רקטור האוניברסיטה, פרופ' אברהם טמיר, על השבתת הלימודים ליומיים כשלב ראשון במאבק למען המוסד האקדמי היחיד בנגב. כמו כן, הכריז הרקטור, החליטה האוניברסיטה להחרים השנה את יום העליה המסורתי לקברו של בן גוריון בשדה בוקר, האמור להתקיים בחודש הבא.

דיקן הפקולטה למדעי הרוח והחברה, פרופ' יהודה גרדוס, שהנחה את העצרת, ציין בדבריו כי האוניברסיטה איננה עוד מוסד להשכלה גבוהה, אלא מוסד אקדמי עם שליחות לאומית שיעודו פיתוח הנגב והמדבר. נשיא האוניברסיטה תקף בחריפות את ההחלטה לקצץ בעיקר בתקציבי המוסד הדרומי והכריז על מאבק כללי נגד המדיניות המפלה את המוסד והנגב כולו.

„נילחם נגד הוועדה לתכנון ותקצוב, המחשבת לנו כל שנה את התקציב על פי מספר הסטודנטים. ניאבק נגד המועצה להשכלה גבוהה, שאינה מתחשבת בתפקידה המיוחד של האוניברסיטה באזור וניאבק נגד האוצר והממשלה שמגיעה מדיניות ושיטתה סדרי עדיפויות", אמר פרופ' אילתה. „לפני שנה סגרו את אתא, או אפשר לייבא בגדים מחו"ל. מפעל 'שטיחי כרמל' נתון במצוקה, או נחיה בלי שטיחים; שמענו שיש בעיות במפעל 'אליאנס', או יובילו את יבוא הצמיגים לישראל. אבל השכלה גבוהה אי אפשר לייבא. מי ילמד אתכם אם לא בוגרי האוניברסיטה הלא הם כולם עדים למצב הקשה. הקימו ועדת שרים לעניני הנגב ומועצת הנגב וועדות שונות ומשונות. כל הנציגים בקרו כאן, אבל איפה הם נציגי הנגב המתמודדים היום על מקום בבנבטחי של נשיא האוניברסיטה.

אחר מכך הופרחו מאות בלונים צבעוניים, בביצועו של יו"ר אגודת הסטודנטים, יוסי שלי, כ„סמל להפרחת אין סוף הבטחות מצד ממשלת ישראל לפיתוח האוניברסיטה והנגב".

חתם את העצרת יו"ר ועד העובדים המינהליים במוסד, צבי רבי, שקבע בפסימיות: „בסופו של דבר, הממשלה תשאיר אותנו (תושבי הנגב) רק עם הקבר של בן גוריון בשדה בוקר".

האיראני שהוסגר לישראל משווייץ מואשם בהונאות במאות אלפי דולרים

(ע). – לבית המשפט המחוזי בתל־אביב הוגש אתמול כתב אישום נגד ג'ורג' סנבדג'יפר (28), האזרח האיראני שהוסגר לישראל משווייץ בראשית החודש, לאחר שהיה מבוקש כשנה בחשד להוצאת מאות אלפי דולרים במרמה מאזרחים תמימים, תוך הבטחה לשתפם בעסקים.

הנאשם נעצר בז'נבה לאחר שהצליח לברוח מהארץ למרות צו עיכוב היציאה שהוצא נגדו בבית המשפט. השוטרים השווייצים תפסו ברשותו שלושה דרכונים איראניים ומזויפים הדרכון ישראלי מזויף. מאז תפיסתו התנהלו נגדו הליכי הסגרה שבסופם הוסגר ב־11 באוקטובר למשטרת ישראל.

נציגת התביעה, עו"ד נאוה שילה, טוענת בכתב האישום כי זאב קליאוס, אחד מבעליה של חברת „אזק", שבבעלותה מיכלית דלק, הפקיד בידי הנאשם 300,000 דולר כדי שהנאשם ישמש כ„איש קש". על הנאשם היה לרכוש בחזרה מכונס הנכסים, שמונה לחברה שנקלעה לקשיים כספיים ופורקה, את חלקו. אולם הנאשם הפר את החוזה בינו לקליאוס ושילשל את הכסף לכיסו.

להבטחת כספו קיבל קליאוס מהנאשם ערבות בנקאית אשר בדיעבד התברר כי היא מזוייפת ובשל כך לא כובדה על ידי הבנק. בכתב האישום נטען עוד, כי הנאשם פנה לעמיקם רם והציע לו להקים במשותף פרוייקט של מבנה המלקה על קרקע בגוש דן. השניים חתמו על זכרון דברים לפיו הם שותפים בהקמת הפרוייקט. במעמד חתימת זכרון הדברים הפקיד רם בידי הנאשם 750,000 דולר, חלקו לביצוע הפרוייקט.

הנאשם, נטען באישום, שלשל את הכסף לכיסו וכעבור חודשיים ברח מהארץ. ב־2 באוגוסט אשתקד קנה עמיקם רם מהנאשם שתי מכוניות, אחת מסוג ב.מ.וו בסך 65,000 ש"ח והשניה פורד פיאסטה בסך 15,000 ש"ח. הנאשם התחייב להעביר את הבעלות על המכוניות בתוך ימים מספר, אולם הוא גרם את עיקולן לטובת המדינה, כערבות לשחרורו בבית המשפט. הוא עצמו הציע ערובה זו תוך שהוא מסתיר מבית המשפט את העובדה שמכר את המכוניות, נטען.

עו"ד שילה טוענת עוד כי הנאשם הציע לאדם בשם דוד רוזמני שותפות בהקמת מלון, אולם החלקה על הקרקע בחולון וקיבל ממנו כמיליון ש"ח, חלקו בשותפות. את הכסף שלשל שוב לכיסו. בדצמבר '87 קיבל הנאשם מאורי גולדמן 78,000 דולר לצורך השקעתם בבורסה כשהוא מבטיח לגולדמן שיקבל מכל חודש 1,500 ש"ח על השקעתו. הנאשם הבטיח לגולדמן ערבות בנקאית אך דחה אותו בכל פעם עד שנמלט מהארץ עם הכסף.

כתב האישום מייחס לנאשם עוד עבירה של זיוף דרכונו שבאמצעותו קיבל במרמה בשגרירות ישראל בתורכיה אשרת כניסה לישראל. ב־18 בפברואר נכנס לארץ באמצעות אשרת הכניסה והדרכון המזויף. לאחר שידע כי המשטרה מחפשת אחריו, עזב את הארץ ולא חזר.

בבקשה לעצרו עד לתום ההליכים טענה התובעת כי נגד הנאשם מתנהלת בימים אלה חקירה בפרשה נוספת שעניינה מרמה בסך 2.5 מיליון ש"ח נגד בנקים. „קיים חשש ממשי שאם ישוחרר מהמעצר, יברח שוב לחו"ל, כפי שעשה בעבר, באמצעות דרכונים מזויפים", טענה התובעת.

בבקשת המעצר מציינת עו"ד שילה, כי הנאשם הודה בחקירתו שבאפשרותו להשיג בכל עת דרכונים מזויפים וכמו כן מוכרים לו אנשים בארץ שבאפשרותם להבריחו לחו"ל באמצעות דרכונים מזויפים כפי שבוצע בעבר. הבקשה תידון היום.

★ דני אלול (34), שהורשע בכך שביצע לפני כשנה שוד מזויין במלון „הכרכר" בירושלים, נידון אתמול לעשר שנות מאסר. שותפו לשוד, יוסי מלכה (27), נידון לשמונה שנים על ידי שופט בית המשפט המחוזי בירושלים ד"ר יעקב צמח.

הסתדרות הגימלאים בישראל

האזינו לדברי החבר
אליהו רייף
יו"ר הסתדרות הגימלאים
הערב, בשעה 7.30 ברשת ב'.

ועדת הבחירות המרכזית לכנסת ה־12
פונה לציבור הבוחרים
בבקשה להגיע לקלפיות ללא תיקים ותבילות, במידת האפשר

אנו משתתפים באבלו הכבד של חברנו לעבודה אלימלך דני במות **אביו** ז"ל
תנחומינו למשפחה האבלה.
תנובה סניף מחוזי תל־אביב
ההנהלה והעובדים

להבר הנהלת אגודתנו
משה גורמן
תנחומינו הכנים על מות
הרעיה־האם
הנהלת קראופ' „צפון"

דבר קרא מחר
דבר השבוע
בחירות 88': הבינייש
חיים גורי / הכל פוליטיקה; חנה זמר / המאבק האמיתי; עמיר פרץ / יומן הבחירות שלי; שלמה גינוסר / עם שמעון פרס; יקיר צור / עם יצחק שמיר; ישראל לנדרס / הקול הערבי; מיכאל קרפין / אבקות כביסה ותדמיות; אמנון דנקנר / תחזית הנצחון; דניאל בן־שמעון, יורם לוי / איך יצביעו בשכונות; דני בלוך / ארתור מילר משקיף מניו־יורק; נסים קלדרון / תוכנית פרסדבין; יצחק אורון / „הבשורה" על־פי בנימין נתניהו; דני רובינשטיין / מה חושבים בשטחים; דני צדקוני / מי רוצה את עזה; יעל פישביין / בין 84' ל־88'; עליזה ולך / סוף המרוץ
„משא" לספרות ולאמנות

אנו משתתפים באבלו הכבד של חברנו לעבודה אבו יחיא במות **אימו** ז"ל
תנחומינו למשפחה האבלה.
תנובה סניף מחוזי תל־אביב
ההנהלה והעובדים

חוק התכנון והבניה התשכ"ה – 1965
מרחב תכנון מקומי „מבואות"
הודעה בדבר הפקדת שינוי תכנית מפורטת
נמסרת בזה הודעה בהתאם לסעיף 89 לחוק התכנון והבניה, תשכ"ה–1965, כי במשרדי הועדה המחוזית לתכנון ולבניה מחוז הדרום, ובמשרדי הועדה המקומית לתכנון ולבניה „מבואות" הופקד שינוי תכנית הנקראת שינוי מס' 7 לתכנית מפורטת 109/03/8.
ביחד עם התשריט המצורף אליה.
עיקרי הוראות השינוי–
הסדרת צומת ודרכים והתאמת התכנון למצב הקיים בשטח ע"י–
א. שינוי קו בנין והתב של דרך מס' 13.
ב. שינוי תוואי בבניה לאזור תעשיה.
ג. שינוי יעוד בדרך לאזור תעשיה לאזור שרותי דרך לאזור חקלאי.
ד. שינוי יעוד מאזור תעשיה לשטח למסילת ברזל ודרך.
ה. שינוי יעוד משפ"צ לאזור תעשיה ולשטח למסילת ברזל.
ואלה הם השטחים הכלולים בתכנית:–
גוש 1491 – 154
מקום: אזור התעשיה עד־הלום.
כל המעוניין בשינוי רשאי לעיין בו ללא תשלום בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל.
כל המעוניין, בקרקע, בבנין או בכל פרט תכנוני אחר, הרואה עצמו נפגע על ידי שינוי התכנית וכן וכל לפי סעיף 100 לחוק, רשאי תוך חדשיים מיום פרסומה של הודעה זו ברשומות להגיש התנגדות לשינוי במשרדי הועדה המקומית האמורה, התנגדות תוגש בכתב בפירוט העובדות בליווי תצהיר המאמת את העובדות עליהן מסתמכת ההתנגדות.
שלום דניאל
יו"ר הועדה המחוזית לתכנון ולבניה מחוז הדרום

ועדת משנה לתכנון ולבניה – חולון
תב"ע 4732/227
הודעה על פי סעיף 149 (1) לחוק התכנון והבניה תשכ"ה – 1965
ניתנת בזה הודעה שהוגשה לועדה בקשה להיתר בניה על חלקה 284 בגוש 6750 רח' מפרץ שלמה בכ' 92 חולון הכוללת מתן הקלה כ.א. אחוזי בניה 2½% עבור תוספת קומה נוספת חמישית + 6% משטח המגרש (1011 מ"ר)
ב. תוספת קומת קומה חמישית
החלקה הנ"ל נמצאת באזור מגורים ג'
את התכנית אפשר לראות במשרדי הועדה בעיריית חולון, רח' ויצמן 58 בשעות וביום של קבלת קהל.
התנגדות לבקשה להקלה לעיל ניתן להגיש תוך 14 יום מתאריך פרסום הודעה זו. התנגדויות שתוגשנה חייבות להיות בכתב ומנומקת.
עו"ד ח. שרון
ראש העיר
יו"ר הועדה המקומית לתכנון ולבניה חולון

להברנו ציון רוקני
איתך באבלך במות
אביך ז"ל
תבריך במרכז מפלגת העבודה

לחוה והמשפחה
משתתפים באבלכם הכבד במות
צבי פלג ז"ל
מחברים ב„אמבר"

ביתנו שרוי באבל
חברנו **יצחק דורה**
איננו
(נפטר באנגליה)
ההלויה תתקיים באילת השחר מחר, יום שישי י"ז בחשון התשמ"ט 28 באוקטובר 1988 בשעה 13.30.
המשפחה
ובית אילת השחר

להבר יחזקאל יחזקאל
משתתפים בצערך במות עליך
אחותך ז"ל
הנהלת קו־אופ' „צפון"

יום השלושים לזכרו של
יהודה (יודל) ציפוק ז"ל
יתקיים ביום ראשון י"ט בחשון תשמ"ט 30.10.88. עליה לבית הקברות בשעה 16.00.
בשעה 17.30 נקיים אזכרה במרחב.
המשפחה
ובית השיטה

במלאות שנתיים לפטירת חברתנו
נורית גולדשטיין ז"ל
נעלה לקברה ונתייחד עם זכרה
מחר יום שישי י"ז מר חשון תשמ"ט 28.10.88
בשעה 16.00 אוהד"ע
ב־20.30 בערב נקיים ערב לזכרה לקטנים ולגדולים בחדר האוכל
המשפחה
ובית נתיב הל"ה

משתתפים בצערה של
חברתנו רחל ביר
במות אמה
דבורה ניצני ז"ל
ההנהלה והעובדים
חב' יכין חקל

משתתפים באבלה של המשפחה
על מותו של
קדיש ז"ל
אחיו של שניאור רצין
בית נבלה

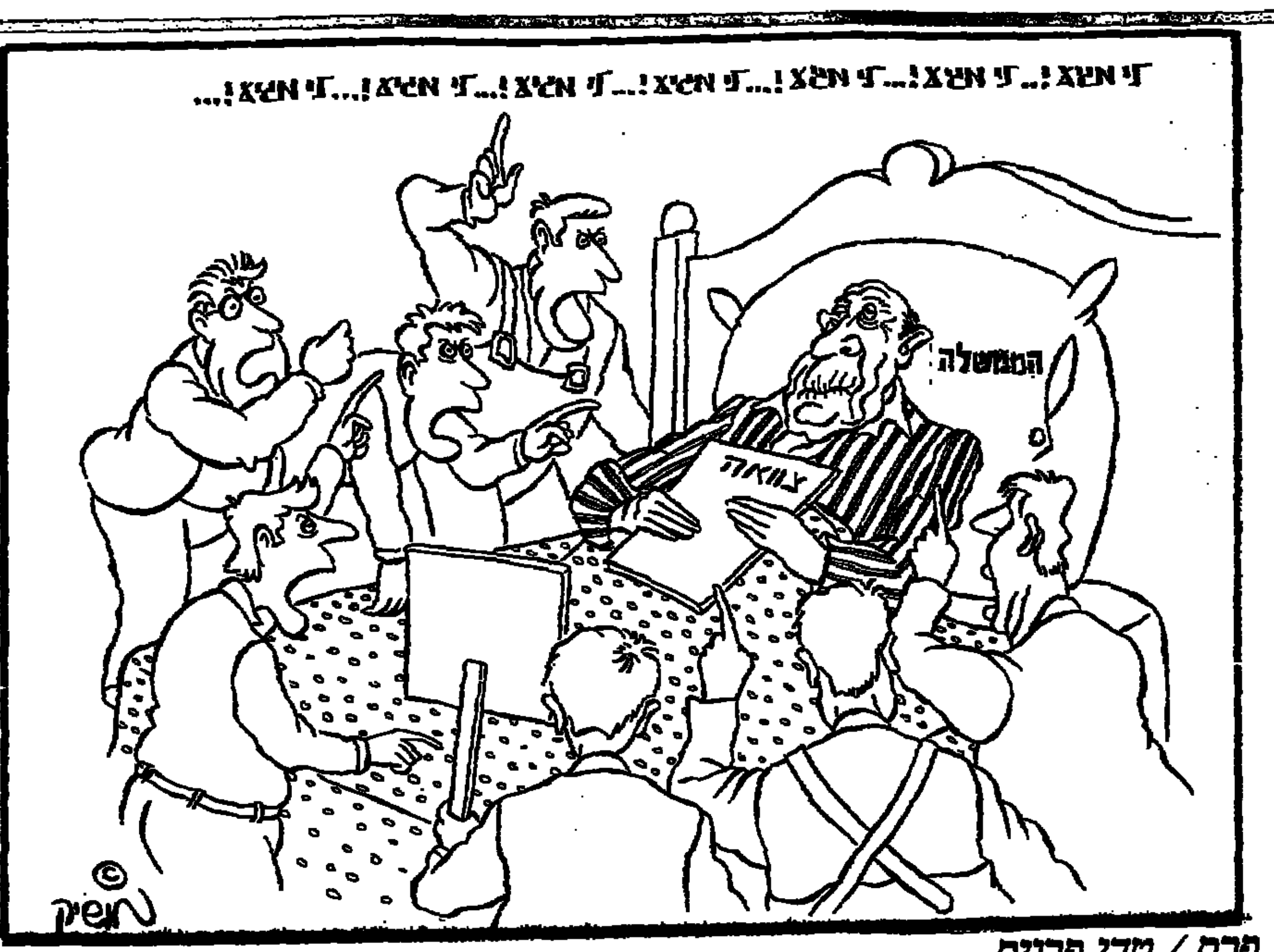

כה אמר ולדימיר

ההידברות האמריקאית־סובייטית בענייני המזרח־התיכון מתנהלת (גם אם לא רק) במפגשים המדווחים רשמית. שרי־החוץ דנים בנושא בפגישותיהם התקופתיות, גם אם לא בהכרח בראש סדר־הקדימויות. עוזריהם לענייני המזרח־התיכון נפגשים פעמיים־שלוש בשנה לדיונים העוסקים בסכסוך הישראלי־ערבי, במפרץ הפרסי ובאפגניסטן.

הנושא האחרון היה בעשור הנוכחי בעייתי במיוחד, וגם דעיכתה ההדרגתית של מעורבות הצבא הסובייטי במלחמת משטר־החסות האפגני במורדים לא שמה קץ להשגחת המעצמות מקרוב על הנעשה בקאבול. אות לכך הוא מינויים של שני פקידים בכירים לכהונות השגריר החשובות לעניין זה – הסגן הראשון לשר־החוץ הסובייטי יולי וורונצוב כשגריר באפגניסטן, ורכז המזרח־התיכון במועצה לבטחון לאומי רוברט אוקלי כשגריר בפקיסטאן.

השבוע צוטט עמיתו של וורונצוב, סגן שר־החוץ ולדימיר פטרובסקי, כמבשר התקרבות אמריקאית־סובייטית בעניין תהליך השלום באיזור בנוהל (ועידה בין־לאומית) אם גם טרם במהות. מקריאה מדוקדקת של הראיון עם פטרובסקי ביומון הבריטי "אינדיפנדנט" מתברר, כי פטרובסקי לא אמר כל מה שיוחס לו בתמצית הידיעה, וכי לא פטרובסקי אמר הכל, אלא דיפלומטים אחרים. בהתחשב במוצאו של העתון ובכך שהידיעה מסתמכת בעיקר על מפגש שרי־החוץ של חמש החברות הקבועות במועצת הבטחון, לפני חודש, קל להקיש כי המקורות בריטיים יותר מסובייטיים או אמריקאים. במפגש האמור, ראוי לזכור, השתתף פטרובסקי כממלא־מקומו של השר שווארדנדזה, שהוזעק לדיוני הפוליטביורו במוסקווה. מכאן שבלאו הכי לא היה מוסמך דיו לחייב את שולחיו – וספק אם היה מגרב לבריטים, לצרפתים ולסינים מידע על מגעי הממונים עליו עם האמריקאים.

דקדוקים אלה אינם צריכים להסתיר את הגלוי מכבר לעין כל: יש התקרבות בין עמדותיהן של מעצמות־העל, המעוניינות ביציבות באזורנו ובמניעת מלחמה ישראלית־סורית העלולה לגרוף גם אותן. הפערים שבין העמדות בשאלת ייצוג הפלשתינאים במשא־ומתן והיקף הישות המדינית שיכוננו בסופו עדיין גדולים, אך ניתנים לגישור.

מאמץ נוסף לבניית גשרים אלה ייעשה לאחר כינון ממשלים חדשים בוושינגטון ובירושלים ולאחר שיובהר אם הנשיא ושר־החוץ האמריקאים החדשים מעוניינים לנהוג כלפי ישראל־ערב ביוזמה פעילה או בהמתנה סבילה. מהחודש הבא ואילך יש לצפות להאצה גם בהפשרה הסובייטית־ישראלית, במיוחד אם הממשלה שתורכב מן הכנסת שתיבחר בשבוע הבא תתמיד להסדרים ולפשרות עם הפלשתינאים, הירדנים והסורים. פזיז מדי, אפוא, להסיק מהדברים שיוחסו לפטרובסקי כי שיתוף־פעולה בין־מעצמתי הדוק, עד כדי הסדר כפוי באיזור, אכן ממשמש ובא. לא מוקדם מדי, לעומת זאת, להבין כי הכיוון הכללי של ההתפתחות העולמית אמנם הולך ומצטייר כך. השאלה איננה אם תהיה ועידה בין־לאומית, אלא כיצד תתארגן הוויית הבין־לאומית – ובאיזו גיזרה שלה, עם איזו הנהגה, תימצא ישראל.

פרס / טדי פרויס

דיוקנו של אחד לא אמין

השבוע תואר פרס בפי ראש־הממשלה „רוצח האמת" ובריוני פתח־תקווה ראו בכך רשיון לקרעו לגזרים

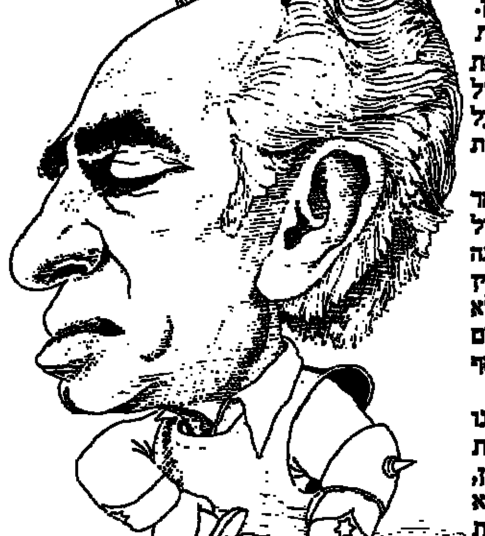

מאז החל שמעון פרס לטפס במעלות הפוליטיקה, הדביקו לו יריביו(תיו) בתוך מפא"י־מפלגת־העבודה תו של התרן בלתי־אמין. עם נטל זה על כתפיו נאלץ סגן־שר הבטחון פרס לעשות את דרכו בנבכי הג'ונגל הישראלי כשגם יריבים ממפלגות אחרות צועקים לעברו „לא־אמין" ומאז השבוע גם „רוצח האמת", כפי שראש הממשלה המנומס והתרבותי קרא לו ונתן בכך אור ירוק לבריוני פתח־תקווה לנסות לקרעו לגזרים. על אות־קין זה שבמצחו נתלו יריביו גם כשכיהן כראש ממשלה. הוכחות? אין צורך בהוכחות, כי הרי מן המוסכמות היא ששמעון איש־קריות הוא, ואת מוריו ימכור לא רק תמורת 30 שקלים אלא גם ב־15 שקלים ואפילו יספק את הסחורה.

מתחריו ב„חירות" העניקו לו תואר נוסף – „שמעון כן ולא" – בלי לגרוע כהוא זה מתאריו השמורים לו מלפני כן. יצחק שמיר פיתם כזאת גם במהלך הוויכוח עמו ביום ראשון השבוע. הוא, שמיר, לא ילך לקואליציה נוספת עם מפלגת העבודה משום שהיא הפרה את ההסכם הקואליציוני „ולא שמרה על כללי המשחק", ועם חבר מסוג כזה מסרבים אבירי „חירות" להיראות ברחוב. כי מה יחשבו עליהם מובארק, חוסיין, מיטראן ויורשי רייגן אם יחוברו לטיפוס מפוקפק כמו פרס?

מסתבר שפרס ידע למה הוא שתק לנוכח מצלמת הטלוויזיה כששמיר הטיח בפניו את כל האמת על מעללי המערך והו"ל שלו. שותפיו של שמיר ידעו כבר בבוקרו של הראשון ביולי 1985 כי מהתוכנית הכלכלית לא ייצא מאומה, ואם ייצא, אז הלוואי ולא היה יוצא. מפת ועד לוי ומנסים ועד שרון יצאה הבשורה שהולכים לקראת שואה רבתי ושעוד נתגעגע ל־600 אחוזי אינפלאציה בחודש, לאבטלה של חמישה אחוזים ולגרעון של חמישה מיליארדים במאזן החיצון. אבל פרס? הוא הפר את התחזיות, הוריד את האינפלאציה ל־20 אחוז לשנה, לא הגדיל את מספר המובטלים, ואפילו את הבטחת הגידול בפער המסחרי לא קיים. אז אני שואל אתכם: על איש כזה, שמפר ללא הרף את ההתחייבויות לציבור, ניתן לסמוך?

הנסיגה מלבנון. שמיר עצמו, שרון, ארנס ושאר החברים, הבטיחו שואה רבתי והתמוטטות הגליל על יושביו אם פרס (ורבין) לא ייעצרו בידי המחנה הלאומי. ושוב התברר מה שהיה ידוע זה כבר: אין לסמוך על התרן הלא־אמין. הגליל ויושביו לא התמוטטו והכשלון היחיד היה שפחות חיילים נהרגו בלבנון. אז על איש כזה, שלא קיים אף אחת מהבטחות „חירות", אפשר לסמוך?

כל השנתיים שישב בראשות הממשלה, טענו ראשי „חירות" ותומכיה כי פרס לא יקיים את הרוטאציה. כזאת התחייבו יצחק מודעי, שרון, קאופמן ובעצם כל הרחוק ראוי מדרגת מילוא ומעלה. למען האמת, ניתנה להם עדות נסיבתית מסייעת. רבים במערך קראו לפרס שלא לקיים את ההסכם בנימוקים מנימוקים שונים, כולל הכשלת אופנסיבת השלום שפרס המשיך לנהל. ושוב היה הצדק עם בוחני הלב והכליות של „חירות". על אף כל ההבטחות, הנבואות והתחזיות, פרס הלא־אמין הפריך את כל התנבאויות הליכוד, ועל אפם ועל חמתם קיים את הרוטאציה על המילימטר.

כדי לחסוך ממנו את הבושה של אי־קיום ההבטחות הודיעו כמה מחבריו לממשלה, כי לא ימשיכו לשבת עם שמיר כראש ממשלה. כך קיוו מוטה גור, עזר וייצמן וכן הפרטנר אמנון רובינשטיין להכריח את פרס להיות אמין ולהפר את הרוטאציה. אך, אף שגור ורובינשטיין היו טובים כדברם (להתפטר), לא יכול פרס להתגבר על הדחפים של התרן בלתי אמין ולא פרש מממשלת שמיר אלא המשיך לשרת בה. התיתכן תתרנות, חוסר־לויאליות ואי־אמינות גדולה יותר מהפרת הבטחותיהם של כל הבוחרים המצויינים ב„חירות" שבשלושה מקרים מתוך שלושה רומו ונבגדו על ידי שמעון איש־קריות?

תודה לאל שעדיין יש עמנו צדיק איש אמונים, הבן־בעל־נסיון בשם יצחק שמיר, שהתחייב קבל עם ועדה כי להבא לא יישב עם מפר־ברית, רוצח אמת, בוגדני, חסר כל אינטגריטי, כפי ששמעון פרס שוב הוכיח שהוא.

חינוך / יעל פישביין

הדמוקראטיה כחוויה

מורה הדוגל בדמוקראטיה חייב לפעול בדרכים דמוקראטיות בכיתתו ולא להסתפק בהוראה עיונית ומנותקת מן המציאות

חסימת הכנסת בפני כהנא לא תביס את הכהניזם כראיית עולם. הדרך היחידה להתמודד עם התופעה, שכבר היכתה שורש בקרב מקצת בני הנוער, אינה לדחוק אותה אל מתחת לשטיח, אלא להתמודד אתה ברצינות ובכבוד. כך סבורה ד"ר אוקי מרושק, מרצה ומנחה למורים בסמינר הקיבוצים, שבימים אלה ראה אור בהוצאת „כנרת" ספרה „בצוותא", מדריך להוראת הדמוקראטיה.

מרושק מציעה למורים להתמודד עם הוראת הדמוקראטיה על ידי יישום עקרונותיה בכיתה וקישורם למציאות הפוליטית. כך היא נוהגת בכיתות שהיא מלמדת. כשהתברר לה שיש בכיתתה שתי תלמידות הדוגלות בהשקפות כהנא, הציעה להן ללמוד ברצינות את עקרונות תורתו וליישמם כתרגיל בכיתה. פירושו של התרגיל היה שהיא, כמורה וכמנהיגה בלעדית בכיתתה, תיטול לה את הזכות לסלק תלמידים שאין היא מקבלת את תרבותם. „לא גיניתי בשום שלב לא את כהנא ולא את השקפותיו. רק ניסיתי להראות את התוצאות והאפשרויות של תפיסת העולם שלו", מדגישה אוקי. התוצאה היתה שהתלמידות החלו לפקפק בכהניזם.

אם אדם מכבד עמדה כלשהי, פירוש הדבר שהוא מוכן לפעול על פיה. לפיכך מורה הדוגל בדמוקראטיה חייב לפעול בדרכים דמוקראטיות בכיתתו ולא להסתפק בהוראה עיונית מופשטת ומנותקת מהמציאות. הדרכים שמציעה אוקי ליישום הדמוקראטיה בכיתה הן מגוונות. היא מציעה להביא להכרעת התלמידים את נושא הציונים, המבחנים, נוהלי הגשת העבודות והטיפול במאחרים. מנסיונה היא יודעת שההכרעה המתקבלת בכל תחום היא גם ההכרעה הפרקטית ביותר.

החיים בבית הספר מספקים כל הזמן הזדמנויות להוראת עקרונות הדמוקראטיה. הבעיה היא חוסר העירנות של המורים להזדמנויות אלה. לדוגמה: בהשתלמות קיץ שנערכה בירושלים על נושא הדמוקראטיה החליטו המשתתפים ללכת לטבול בבריכה. כשהגיעו לבריכה התברר כי הכניסה אליה מותרת לגברים בלבד. באותה פלא נשכחו כל העקרונות שנלמדו, המורים הגברים נכנסו לבריכה והמורות נשארו בחוץ. לאחר זמן, כדי ללמד את הגברים לקח, נסגרו המורות בחדר עם קבוצת תיירים הולנדים וכל המורים נשארו בחוץ. הדרך ללימוד עקרונות השוויון והסולידריות בין בני אדם נפרצה.

כך מלמדת ד"ר מרושק עקרונות: דרך התנסות יום־יומית ולא כחיוויים מופשטים הרחוקים מהתלמיד ומהמורה גם יחד. לדעתה לא ניתן להורות דמוקראטיה בלי שהמורה יתייחס אל התלמיד כאל בן אדם. חלק מהחינוך לדמוקראטיה הוא טיפול במעמד המורה בכיתתו. כשהיא מציעה להביא את רוב ההכרעות הנעשות בכיתה להחלטה משותפת של התלמידים והמורים, כוונתה להעמיד את המורה בעמדה של מנחה, של מדריך, ולא בעמדה ה„כמו אלוהית" שנוטלים לעצמם מורים במקצת בתי הספר.

ללימוד הדמוקראטיה יש ערך רק אם נוגעים בעקרונות. ד"ר אוקי מרושק מציעה שפע של משחקים פשוטים כדי לגרות דיונים בבעיות העקרוניות של הדמוקראטיה. למשל, כדי להוות את משמעות העמדה הכהניזמית היא מציעה תחרות בעיטה בכדורים לעבר קו מטרה. הראשון שמצליח הוא המנצח. הדיון שנערך אחרי התחרות הוא העיקר: מי ניצח? החזק, החכם, הסבלני, הזריז. האם יכול מישהו להיות בטוח בנצחונו לפני התחרות ומה ניתן להסיק מכך.

כל מושג בדמוקראטיה נוגע בתחום פוליטי אקטואלי. לדעת אוקי „החינוך לדמוקראטיה חייב להיות קשור קשר הדוק לאירועים הפוליטיים השוטפים. אם אין הוא מקנה כלים להתמודדות עם האירועים הללו הוא חסר משמעות". בספרה היא מממשת תפיסה זו וקושרת כל התנסות בעקרון דמוקראטי לבעיה פוליטית.

ספרה של ד"ר אוקי מרושק עושה את הלינקג' בין עקרונות דמוקראטיים, המציאות של הכיתה והמציאות הפוליטית. מבחינה זו הוא ראשון בסוגו ופורץ דרך. מומלץ להכלילו בכל ספריה של בית ספר המעוניין בהוראת הדמוקראטיה.

חוק / אמנון לורד

עברייני הבחירות

מישהו שכח לטפל במשרדי הממשלה המשתמשים בכסף העומד לרשותם לצורך תעמולת בחירות

חוק הבחירות – דרכי תעמולה חוקק בסוף שנות החמישים ובמשך השנים הוכנסו בו שינויים מעטים בלבד. החוק מטיל מגבלות שונות ומשונות על דרכי התעמולה לקראת בחירות ועיקר מטרתו היא לתת שוויון הזדמנויות לכל המתמודדים.

משטרת ישראל עסוקה גם באכיפת החוק האמור. שוטרים מעכבים מכוניות שעליהן מותקנים רמקולים או מודבקים שלטים, עוצרים מדפיסים על אי־ציון שמם על גבי סטיקר, מוליכים בני נוער לקציני מבחן על הדבקת שלטי תעמולה במקומות אסורים, חוקרים את אלה שהכינו שלטים ביותר משני צבעים וכדומה.

כל האמור חשוב לפולקלור וספק אם האנרגיה שמושקעת באכיפת החוק בעניינים כאלה אכן פרופורציונאלית לחומרת העבירות, אולם מי מטפל בהוראות סעיף 2א לחוק, העוסק באיסור השימוש בכספי גוף, הנתון לביקורת מבקר המדינה, לצרכי תעמולת בחירות? מי הוא שצריך לבדוק, אם לא עבר משרד הבינוי והשיכון עבירה כשהכריז על מתן משכנתאות מועדפות במקומות מסויימים, שלושה חודשים לפני הבחירות, כפי שעשה אותו משרד עצמו זמן קצר לפני הבחירות ב־1984, לעניין אנשים מסויימים, או מה פשר המבצע „רכוש את דירתך בחצי חינם" של עמידר – חברה ה„מסונפת" למשרד השיכון והבינוי? האם זה מותר או שמא העיתוי מקרי?

מן הראוי שדבריו של כבוד השופט דב לוין בע"פ 71/83 פלאטו שרון ואח' נגד מדינת ישראל יהיו לנגד עיני האחראים על אכיפת החוק בישראל: „חובה להקפיד על כך, שהבחירות תהיינה חופשיות וטהורות מכל רבב של כפיה, השפעה לא הגונה ושחיתות... חופש הבחירה משמעו לא רק החופש הפיסי להטיל לקלפי את פתק ההצבעה, אלא גם, ובעיקר, החופש הגמור לעבור בבדידות את תהליך ההצבעה מהבחינה הנפשית והשכלית. לכן, כל מעשה שיש בו כדי לצמצם או לבטל... את חירות חשיבתו של הבוחר... על־פי שיקול דעתו העצמי, אם משום טובת הנאה ששיבשה חירות זו ואם משום כפיית דעתם של אחרים, פוגע בעקרון הבסיסי של טוהר הבחירה ואי תלותה... גישה שונה או מקילה בנושא זה, השלמה עם מעשים מעין אלה והיגררות אחריהם, יביאו בהכרח לשיבוש התהליך הדמוקראטי ולסילוף דמותו, שכן, התוצאה הבלתי נמנעת תהיה, כי בעל המאה יהיה גם בעל הדעה וכפועל יוצא מכך גם בעל השררה... אין לך עיוות חמור יותר מזה של עקרון השיטה הדמוקראטית בחברה נאורה".

על כולם עולה שר התחבורה. לפני כמחצית השנה שלח השר קורפו מכתב אישי לכל נהג בישראל. אולי זה לא היה שייך לבחירות, אבל כחמישה שבועות לפני הבחירות מפרסם משרד התחבורה מודעות על גבי עמודים שלמים בעתונות, הקובעות ש„הדרך הנכונה להגיע היא אוטובוס", ובראש העמוד מתנוססת תמונתו של כבוד השר. בעניין דומה אמר נשיא בית־המשפט העליון דהיום, מאיר שמגר, בעת שדן בחוברת „דברים חיים בחיפה", במסגרת תר"ם 7/83 נאות נ. עיריית חיפה: „לעניין ההכרעה באופיה ובמהותה של החוברת, אין כל אפשרות להתעלם מן המועד והקשר. כן יש ליתן משקל רב להקשר של הדברים ולנוסחם. המסקנה העולה בכלול הנתונים, היינו משם החוברת, נוסחה ותוכנה, היא, כי היא מהווה תעמולת בחירות כפשוטה..."

אם נותר עוד ספק בנדון, להלן הנחיות היועץ המשפטי לממשלה בנובמבר 1987, שהופצו לקראת אירועי שנת ה־40. כבר אז מצא היועץ לנכון להזהיר, כי האיסור „חל גם על פרסום המתיימר לסכם ולתאר את פעולות המשרד, אם יש בו, מבחינת העיתוי, התוכן והנוסח, משום תעמולת בחירות לפני שמתמודד במערכת הבחירות לכנסת". האין כבוד היועץ המשפטי לממשלה סבור, כי תמונת השר, המתנוססת בראש מודעת משרד התחבורה, נוסח המודעה ותוכנה, עשויים להוליך למסקנה, שמודעות אלו (שכמותן לא היו בעבר) הינן תעמולת בחירות?

רשות השידור / דניאל בן־סימון

בלי רמה

כיצד נבחרו נציגי הליכוד המכהנים בוועד המנהל של רשות השידור. הרושם הוא שהליכוד הפך את הוועד המנהל למעין מקלט לאנשים חסרי כישורים

לפני כמה חודשים הוחלט לפתוח את ישיבות הוועד המנהל של רשות השידור בפני נציגי התקשורת. מאז ומתמיד נודעה רשות השידור ביכולת המדהימה שלה לייצר תככים ולהטיל רפש לכל הכיוונים. פתיחת הישיבות לנציגי התקשורת נועדה לנטרל את בעלי היצר הרע שבקרב חברי הוועד המנהל, ולמנוע מכל מיני חברים לבחוש, להדליף, לרכל ולעשות הון פוליטי באמצעות עיתונאים המסקרים את רשות השידור.

ישבתי בכמה ישיבות והאזנתי בדריכות לכל הנאמר ב„פיקוד העליון" הזה שאמור להתוות את הדרך ולהוביל את הרשות דרך המים הסוערים של הפוליטיקה הישראלית. אינך יכול שלא לחוש יאוש לנוכח המתרחש בפורום הזה. אינך יכול שלא לחוש יאוש לנוכח הרמה של האנשים שנשלחים לזירה הזאת. אינך יכול שלא לחוש יאוש לנוכח העומקים שאליה ירדה הפוליטיזציה והמפלגתיות הישראלית.

עם כל הרצון להישאר אובייקטיבי, איני יכול שלא לתהות על הדרך שבה נבחרו נציגי הליכוד המכהנים בוועד המנהל של רשות השידור. הרושם שנוצר הוא שהמפלגות, והליכוד בראשן, הפכו את הוועד המנהל למעין מקלט לאנשים חסרי כל כישורים בתחומים שהם נשלחים אליהם. אני מבין שהליכוד שהה הרבה שנים במדבר הפוליטי וחש מקופח, אך מדוע אין הוא בוחר את הנציגים שהוא משגר לזירה הציבורית. איני יכול להשתחרר מהרושם שהליכוד מנמיך את קומתו של המינהל הציבורי לגבהים שלא ידע כמותם בעבר.

קחו את שלמה קור לדוגמה. איזו מפלגה המתהדרת בעצמה היתה ממנה את האיש הזה לתפקיד כלשהו? שלא לדבר על כך שהאיש הזה הופקד על תחום רגיש שדורש ידע והבנה מינימלית בתקשורת ובעיתונאות. מדי שבוע משתלח האיש הזה על כתבים ועורכים ודורש לפטר ולהשעות ולהקפיא ולנזוף ומה לא. כל הכתבים והעורכים חשודים בעיניו כאויבי ישראל. השבוע תקף קור את יגאל גורן על שהעז לראיין את נמרוד נוביק, יועצו המדיני של פרס. „זה היה תשדיר שירות של המערך", הוא זעק. הוא פנה אל כל העתונים ומסר להם, כי הוא עומד לדרוש את פיטוריו של גורן. גורן כמובן לא פוטר, אך ההתקפה משולחת הרסן של קור עשתה את שלה ודחקה את גורן לפינה. אין כמעט עתונאי בטלוויזיה שלא עבר תחת הגיליוטינה של קור. הרבה נכתב על תמהונותו ועל תלישותו מן המציאות, אבל עד כה לא נמצאה תרופה למכה הזאת.

נציג הליכוד השני הוא אמנון מנדה. שלא כמו הפנסיונר קור, הוא איש צעיר יחסית, אבל הראש הוא אותו ראש. גם הוא דורש לפטר כתבים ועורכים מדי שבוע. השבוע הוא דרש לפטר, או לפחות להשעות, את גיל סדן. מדוע? משום שביום שישי ראיין סדן חיילים ממשמר הגבול הפועלים בעזה ושאל אותם שאלות שמנדה הגדיר אותן כקריאה למרד וכהסתה נגד המדינה. לא פחות ולא יותר. ועל כך הוא צריך להיענש בהתאם. כתבי הטלוויזיה מוצאים את עצמם מותקפים מדי שבוע בפורום המגוחך הזה, שדומה יותר ויותר לקרקס, ללא כל אפשרות להשיב. הם נאלצים לקרוא על הדרישה הנשנית והחוזרת לפטר אותם בלי שהם רשאים להגיב. במצב כזה היה מצופה מהמנכ"ל אורי פורת להגן עליהם, אבל הוא מפקיר אותם לחסדי חבריו מהליכוד.

ומה עושים חברי המערך בוועד המנהל? הם נאלצים להגן על העובדים ולשמש להם לפה. וכך הישיבות הופכות לזירת איגרוף בין נציגי הליכוד לבין נציגי המערך כשאהרן הראל מנסה לעשות שלום בית. ניתן היה לצפות שחברי הוועד המנהל ירונו ויעסקו במדיניות המקרו של הרשות, אבל הם לא פוסקים מלדון ברפיק חלבי, בחיים יבין וביגאל גורן. אלה הפכו להצדקה העיקרית לקיומם. הם לבטח מספרים לחבריהם במפלגה: „אה, איך שרפקתי את השמאלני הזה, ואיך שרפקתי את השמאלני ההוא". אין ספק שקור נהנה מזה במיוחד. לעת בלותו היתה לו עדנה מכיוון בלתי צפוי. ועל כך אנחנו צריכים להודות מקרב לב לרוני מילוא ולחבריו שממנים את האנשים האלה ובכך מעשירים את חיינו האומללים כל כך, ותורמים תרומה מכרעת למשקל הסגולי של החיים הציבוריים בישראל. שיבושם להם.

אלג'יריה / „אקונומיסט" ל„דבר"

בחזרה אל הדכדוך והחשדנות

24 מיליון תושבים, שתי בריכות־שחיה ושבעה בתי־קולנוע. יש סיבות רבות למרידות, אבל הרושם הוא שההתפרעויות הפעם לא היו מאורגנות

קחו את הקפאון הכלכלי של מדינה מזרח־אירופית, ערבבו אותו עם ההכנסות המצומקות של מפיקת נפט ועם שיעור גידול אוכלוסיה אפריקאי, בחשו פנימה רעב והרי לכם אלג'יריה. העידוד היחיד שיכולה מדינה זו ללקט מעיי המפולת ברחובות בתום הפרעות־הדמים הוא, שכמה דברים מפחידים לא קרו. הרושם הוא שההתפרעויות לא היו מאורגנות, שפונדאמנטליסטים איסלאמיים לא נטלו את הפיקוד עליהן, ושסמכותה של המפלגה השלטת לא התמוטטה כליל. אבל כל אלה עלולים לקרות בפעם הבאה, אם הממשלה לא תתקן הרבה דברים מהר.

ההתפרעויות התחילו באלג'יר ב־5 באוקטובר והתפשטו לאורך חוף הים התיכון, שם חיים רוב תושבי המדינה – מערבה לאוראן, ומזרחה עד אנאבה. כפי הנראה נהרגו בין 300 ל־500 איש (הממשלה מודה ב־200). המהומה נפסקה ב־10 באוקטובר, לאחר שהנשיא שאדלי בן־ג'דיד הופיע בטלוויזיה והציע רפורמות לא מוגדרות.

העיר אלג'יר חזרה אל דכדוכה וחשדנותה הרגילים. האיפוק ששב והשתרר באותם מקומות בעיר שבהם היו המתפרעים קולניים ביותר העיד, כי רשת המרגלים של הממשלה, שנתפסה רגע קט בלתי מוכנה, חזרה לפעולה. העדות העיקרית להתרחשות לא רגילה היתה חנויות מצויידות היטב ותורים קצרים: הממשלה המבוהלת שחררה מלאים של מזון, בתקווה שבטן מלאה תחזיק את האנשים בבית.

הפגנות פזורות של סטודנטים, של פונדאמנטליסטים מוסלמים ושל לקוחות זועמים, רועמות זה שנים באלג'יריה, בלי לטלטל ברצינות את הממשלה. התפרצות הדמים של תחילת חודש זה שונה מאלה גם בגודל המהומות וגם בחומרת התגובה של הממשלה. רוב ההרוגים נורו במכונות־ירייה בידי חיילים ושוטרים בשדרותיה ובסמטאותיה של הבירה. לדברי הטלוויזיה הצרפתית, נערים בגיל העשרה עונו בבית־ספר לשוטרים באלג'יר. הכשלון הכלכלי הביא הן את הממשלה והן את האנשים לידי קיצוניות.

האוכלוסיה, הגדלה עכשיו ב־3.3 אחוזים בשנה, הוכפלה עד כ־24 מיליון בפחות מ־25 שנים. מחצית האלג'ירים בגיל 20־24 מובטלים. כל שנה נוספים לשוק העבודה 170,000 גברים צעירים. באלג'יר, שחיים בה שני מיליון צעירים, יש שתי בריכות שחיה ושבעה בתי־קולנוע.

בשנות ה־70 כיסתה גאות הנפט על הבעיה (והחריפה אותה). הממשלה קנתה תעסוקה על־ידי הקמת מנגנון שירות ממשלתי ובניית תעשיות ממלכתיות. מטבע מסולף, אשר ערכו הרשמי נע בין שלוש לחמש פעמים ממחירו בשוק השחור, שמר על יבוא זול ועל חקלאות בלתי משתלמת: לכן אלג'יריה קונה כ־60 אחוז ממזונה מחוץ־לארץ. הדינר החזק גם החניק את צמיחת סחורות היצוא, שאינן נפט, ואת התיירות, שבה מצליחה יפה מארוקו השכנה.

מדיניות זו הביאה לכך שנפט וגאז הם עדיין 98 אחוז מן היצוא של אלג'יריה. כאשר צנחו מחירי האנרגיה, צנחו גם הכנסות החוץ של אלג'יריה – מ־13 מיליארד דולר ב־1985 לשמונה מיליארד דולר הצפויים השנה. מזה אלג'יריה משלמת חמישה מיליארד דולר בשנה כריבית על 22 מיליארד דולר שהיא חייבת לזרים. מתוך גאווה לאומית סירבה הממשלה עד כה להקל את הנטל הזה על־ידי שינוי מועדי החזרת החוב, ובמקום זאת היא קיצצה ביבוא. התעשיה דועכת והחנויות ריקות.

נעשה נסיון לתקן את הדברים. לפני ארבע שנים התחילה הממשלה לצמצם בהוצאות על שיכונים ציבוריים ועל השקעות בתעשיה. היא התחילה לטלטל את החברות הענקיות שבבעלות המדינה על־ידי שחרור מחירים והקלת פיטורי עובדים. מסילות הברזל הממלכתיות הודיעו על השעיית 6,000 מתוך 21,000 פועלים – פעולה שבעבר אי־אפשר היה להעלותה על הדעת. עכשיו ניתן עידוד להשקעות פרטיות. הסחר עם ארצות חוץ נעשה קצת קל יותר. השנה פוחת הדינר ב־22 אחוז, אבל פעולות כאלה מכאיבות לפני שהן מתחילות לרפא.

הכלכלה תקועה עם תקנות מרובות, המעכבות את פעולת הסקטור הפרטי. כאשר נפתח הגבול בקיץ שעבר, הופיעו קבלנים מרוקאים כדי לבדוק אפשרות לעסקים. הם הוקסמו מן הפוטנציאל ונחרדו מן ההגבלות. קמח חיטה גם ל„קוסקוס", המאכל הלאומי, יכול לשמש דוגמה: איש עסקים בחן את הרעיון החדשני למכור את הקמח לא בשקים של 50 ק"ג אלא של חמישה ק"ג. זה היה רעיון מצויין לקונים עירוניים, אלא שתעשיית השקים של אלג'יריה אינה יכולה לספק כלי־קיבול כל־כך פשוטים.

הרפורמות המוגבלות, ששאדלי כבר הנהיג, נתקלו בהתנגדות בתוך מפלגת השלטון, „חזית השחרור הלאומית" (פל"ן). יחד עם הנשיא נמצאים יועצו הצבאי הקרוב, קולונל לארבי בלחיר, ושר הפנים, אל האדי כדירי, איש בטחון קשוח לשעבר שנהפך למחדש. מתנגדיהם השמרנים, בהנהגתו של מוחמד שריף מסאדיה, סגן מנהיג פל"ן, ספקניים הן ביחס לרפורמה הכלכלית והן ביחס לליבראליזציה הפוליטית ששאדלי התיר.

בבית, השמרנים רוצים לקיים את אחיזתה של מפלגת השלטון. בחוץ־לארץ, הם מבקרים את שאדלי על זניחת לוחמי הגרילה של הפוליסאריו במערב סהרה לטובת הסדר עם המלך חסן ממארוקו. שום נשיא אלג'ירי לא צריך היה, לדעתם, להישמע כה להוט כפי שנשמע שאדלי הקיץ בעניין ועידת שלום בין־לאומית למזרח התיכון.

הצבא איננו תומך בשום צד בויכוח זה, משום שהצבא והמפלגה משולבים באופן כל־כך יסודי. כחמישית מן הצירים לקונגרס המפלגה הם אנשי צבא, ופיטורים, העלאות בדרגה ומינויים למשרות שגרירים שהיו באחרונה מעידים כי הגנראלים מפולגים באותה מידה כמו הפל"ן.

אבל למתפרעים אין מנהיג. משהו הקורא לעצמו „התנועה למען חידוש אלג'יריה" עשה כמה קריאות טלפוניות. במקומות אחרים בצפון־אפריקה גרמו פונדאמנטליסטים מוסלמים עצבנות לממשלות, ולכן זרים ציפו שצרותיה של אלג'יריה יקבלו גוון איסלאמי. באחד הדיסקוטקים נופצו שמשות, כמה בקבוקי יין רוסקו לרסיסים, אחד המולות נשא ונתן בעניין הפסקת אש מקומית. פרט לאלה נראה שלא היה סימן למשהו כגון „תנועת המגמה האיסלאמית" שעזרה להפיל את נשיא טוניסיה בורגיבה בחודש נובמבר שעבר.

נראה שאין איום על הפל"ן; אבל יש בתוכו נשיאים חלופיים. במועד מאוחר יותר השנה, עומד קונגרס של המפלגה, בהנחיית הפוליטביורו, לבחור את המועמד לנשיאות ל־1989. אם שאדלי יחזיק מעמד לאחר משאל־העם שלו, יתכן שהמפלגה תפטר אותו באדיבות. מי שיקבל את המשרה אחריו יצטרך או להחליט, אם לנקוט פיקוח מפלגתי הדוק יותר, או לתת לאנשים המתוסכלים של אלג'יריה את מרווח הפעולה הדרוש כדי שלא יוסיפו לעשותם בסופו של דבר.

ספרים / ראובן עשור

חוזרים לגרמניה

עשרות אלפי ספרים בגרמנית, שהביאו אתם ה„יקים" בשנות עליית הנאצים, חוזרים עתה לארץ מוצאם. סוחרי ספרים משומשים בחו"ל גילו את המטמון

בשנים האחרונות, בתהליך הגירה שקט, חוזרים עשרות־אלפי ספרים לגרמניה. את הספרים האלה הביאו לארץ בשנות השלושים, כחלק מרכושם המצומצם, עשרות־אלפי יהודים שהספיקו לצאת את גרמניה בעוד מועד. הם לא רצו להיפרד מספריהם האהובים, שחלקם עבר אליהם מדורות קודמים וחלקם רכשו, בכסף מלא, במשך שנים. הספרים הללו היו מפלט רוחני לרבים, שלא השכילו ללמוד את השפה העברית. בשנות השלושים והארבעים ולאחריהן היו בערים הגדולות חנויות ספרים שבהן אפשר היה לרכוש ספרים בגרמנית או להשאילם. אך החל בשנות השבעים הצטמצם ציבור קוראי הגרמנית והתעוררה השאלה מה יהיה על עשרות־אלפי הספרים האלה.

פתרון־מה נמצא בהעברת ספריות לאוניברסיטאות, לספריות של קיבוצים ולספריות ציבוריות, אולם במהרה התברר, כי צרכיהן מסופקים במלואם וכי פחות ופחות מוסדות השכלה מעוניינים בספרים בשפה זו. שמעתי מספרנית בקיבוץ, שנחשב בזמנו ל„יקי", שכאשר אוניברסיטה מסויימת הציעה לספריית הקיבוץ במתנה ספרים בגרמנית, שהיא עצמה קיבלה כמתנת ירושה, נאלצה לענות בשלילה, משום שלא נותרו כמעט קוראי גרמנית במקום.

אלפי ספרים בגרמנית מצאו את מקומם בפחי האשפה או נמכרו, במקרה הטוב, לפי משקל, כמוך נייר.

בשנות השבעים נפוצה בחו"ל הידיעה שיש בישראל ספרים משומשים רבים וטובים בגרמנית. הידיעה הגיעה לאוזני הסוחרים בספרים משומשים בגרמניה ובארצות אחרות, הדוברות גרמנית. לארץ החלו להגיע קונים מקצועיים מאירופה. הם רכשו חלק מהספרים, כדי למכרם ללקוחות בארצותיהם.

שנות עליית הנאצים היו שנות הפריחה של ה„ספרות הגולה". ספריהם של סופרים גרמנים, שחלקים שלמים מהם נאסרו לפרסום בגרמניה ועל־כן לא היו ידועים לקוראים, הוצאו אז בהולנד, בשווייץ, בצ'כוסלובקיה, בצרפת ובארה"ב. רק בשנות השבעים החלו להדפיס בגרמניה חלק מאותם ספרים, בהם כתביהם של סופרים ידועים, כמו ארנולד וסטפאן צוויג, יעקב

(המשך בעמוד 8)

אנשים • אנשים • אנשים • אנשים

מבנה הכניסה לכותל, ותרומתם של ג'קלין (מימין, מוחה דמעה) ונתן גולדמן מניו יורק נחנך אתמול בירושלים. הטקס נערך במעמד סגן ראש הממשלה, דוד לוי וראש עיריית ירושלים טדי קולק (משמאל). המבנה הוקם באמצעות החברה לשיקום ופיתוח הרובע היהודי כשהיוזמה והתרומה – מקרן ירושלים.

יצחק הררי

הזמנה רשמית

יו"ר הנהלת הסוכנות שמחה דיניץ קיבל הזמנה רשמית ממשלת בריה"המועצות לבקר בה יחד עם משלחת הקונגרס היהודי העולמי. דיניץ יגיע למוסקווה במטוסו הפרטי של נשיא הקונגרס היהודי העולמי, אדגר ברונפמן, יחד עם מנדל קפלן, יו"ר חבר הנאמנים של הסוכנות ומורים אברים, יו"ר ועידת הנשיאים. המשלחת תחנוך את בית התרבות היהודי במוסקווה, שבהכנתו שקד הקונגרס היהודי העולמי. ביקור זה הינו שלב חדש בהפשרת היחסים בין בריה"המועצות לעם היהודי ולמדינת ישראל.

יקיר צור

צוות נפרד

במסיבה חגיגית נפרדו אתמול חברי צוות שוק ההון מיו"ר הצוות, עוזי אמוראי. צוות שוק ההון הינו גוף משותף לאוצר ולבנק ישראל. בארבע השנים האחרונות עמד בראשו אמוראי, הפורש עתה מתפקידו ועובר לנהל את החברה שתטפל במכירת מניות הבנקים. למסיבה הוזמן גם חבר צוות בדימוס המכהן כיום כמנכ"ל האוצר, ויקטור מדינה. נציגו הבכיר של בנק ישראל בצוות, מרדכי פרנקל לא חסך שבחים מהיו"ר הפורש ועמד על פתיחותו הרבה, שסייעה לשיתוף הפעולה בין שני הגופים.

אמנון אמיר

מה יעשה בוש

ממשלתו של ג'ורג' בוש, שייכנס לתפקידו ב־20 בינואר 1989 וביחוד שר החוץ המיועד ג'ימס בייקר, עד לפני זמן קצר שר האוצר בממשל רייגן, יקדישו בתחילת כהונתם תשומת־לב רבה לאזור המפרץ. הם יפעלו לקיום יחסים טובים עם עיראק ויחד עם זאת יחתרו לחידוש היחסים עם איראן: דעת־הקהל האמריקאית מוכנה כיום לחידוש קשרים אלה. זוהי דעתו של ד"ר פרדריק אקסלגארד, מומחה אמריקאי בתחום לימודי המזרח התיכון מהמכון ללימודים אסטרטגים בוואשינגטון המבקר עתה בארץ במסגרת מסע בארצות האזור. אקסלגארד משער כי הממשל הרפובליקאי החדש יהיה מוכן לנקיטת עמדה פעילה יותר למניעת הקפאון הנוכחי בסכסוך הישראלי־ערבי, אך אינו מצפה לתכתיבים או ללחצים אולטימטיביים. מאמצים אלה אין פירושם זניחת קמפ־דייוויד, שהממשל מוסיף לייחס לו חשיבות מרובה.

ש. שלמה

פנים אל מול פנים

"אני מבטיח לכם שבבחירות להסתדרות לא יהיו תשדירים בטלוויזיה". בפגישה עם ועדי עובדים בחיפה הביע מזכיר ההסתדרות ישראל קיסר את התנגדותו לשימוש בתשדירי תעמולה בכל מערכת בחירות: "כל דקת שידור עולה 6000 דולר. יגידו אולי שאני פרימיטיבי; או שיגידו" אמר והוסיף: "מי שירצה לזכות בקולות השכירים בבחירות להסתדרות יצטרך לעמוד מולם פנים אל פנים".

יוסף מיכלסקי

בקול רם

האמן הבריטי דיוויד הוקני במסיבת עתונאים לרגל תערוכה רטרוספקטיבית של יצירותיו בטייט גלרי בלונדון: 100 ציורים, 30 צילומים, 10 רישומים ואוסף נבחר של הדפסים מ־25 שנות מאמץ.

שימור החומר

לפני שעזב עזר ויצמן (בתמונה עם רעייתו ראומה) את מלון שרתון־פלאזה בירושלים, שם בילה חופשה מלכותית לאחר שלקה בליבו, הוענקה לו עוגת מטוס ממרציפן – ויצמן ביקש לשמור אותה לחגיגת הנצחון בבחירות.

צילום: רחמים ישראלי

מעל ומתחת

הפתיחות בהונגריה חלה לא רק על החיים, אלא גם על המתים. המפלגה הקומוניסטית מוכנה עתה להתיר את הוצאת גופותיהם של אימרה נג', פאל מאלטר, מיקלוש גמיש, ויוזף סילאג'י וקבורתן מחדש בבתי קברות אזרחיים. הארבעה הוצאו להורג ב־1958 על חלקם בהתנגדות לכיבוש הסובייטי המחודש בנובמבר 1956. על השינוי הזה מסר בארץ האידיאולוג הראשי של המפלגה

ש"ין

בית המשפט גזר על סיארון קולינס, (משמאל) כנראה הילד הצעיר ביותר שהואשם ברצח בזמנים המודרנים, מאסר עולם וטיפול על רצח הילדה שרון יוסף ב 22 בפברואר. סיארון היה אז בן 12 ושרונה בת שנתיים. שרונה, בתם של הישראלית אורה יוסף והאמריקאי יוסף נרצחה בחניקה ועל גופה היו סימני התעללות מינית, היא נעלמה ממסיבת יום ההולדת של אחותה דניאלה, במרכז השכונתי בבורהמווד, צפון לונדון. שכנים ראו אותה יוצאת עם ילד. אחרי חיפושים נמצאה הגופה ליד פסי הרכבת, והתברר כי סיארון, בן למשפחה הרוסה שברח אותו יום מהמוסד בו שהה, דחף את ראשה לתוך האדמה עד שנחנקה. אורה יוסף אמרה, לאחר המשפט, כי קוותה כל הזמן שיתברר כי היתה זו תאונה וכי האמת כואבת יותר.

דליה שרון, לונדון

מכתבים • מכתבים • מכתבים • מכתבים

משבר "כור" והמשק הלאומי

אנשי כספים, כלכלנים וסופרים כלכליים מציגים את מצבן של חברות, ובמיוחד חברות תעשייתיות במשבר, לפי מדדי התוצאות הפיננסיות: הפסדים, הצבר רכוש וחובות. כך גם מוצגות "התוצאות העסקיות" של המשק הלאומי: פער במאזן התשלומים, החובות הלאומיים.

לדעתי, יותר חשוב מהצגת התוצאות (לעיתים – ניתוח לאחר המוות) הוא לחדור לגורמים הבסיסיים שגרמו לתוצאות אלה, ולנתחן כדי להפיק לקחים ולבצע תיקוני הבראה.

חיוניותם של מפעלים יצרניים מוכתבת על־ידי כושר התחרות של מוצריהם בשוק הבי"ל וכושר זה בנוי על איכות המוצרים, חדשנותם, הטכנולוגיה בה הם מיוצרים, פידיון ועלות העבודה, כושר השיווק והניהול. אם אלה בפיגור (או חסרים) – התוצאות העסקיות הרעות בלתי־נמנעות. לא רק סופרים כלכליים מתעלמים מגורמי בסיס אלה, או אינם מבינים אותם: גם כמה מהמנהלים הכלליים ויו"ר הדירקטוריונים של חברות וקונצרנים תעשייתיים, כולל כמה ממנהלי "כור" (בעבר), רואים את החברות רק דרך טורי המאזנים ואפשרויות התמרון הצפונות בהם.

גם בשנים שהיו אמצעים מרווחים ו/או סיבסוד – לא נעשה די לחידוש סלי המוצרים, לקידום טכנולוגי ולהעלאת הפידיון. כספים גדולים הושקעו ברכישת חברות מפגרות ובעסקות פיננסיות "מתוחכמות" – והתוצאות היום על שולחן הניתוחים של המפרקים.

"התאים יוצרי החיים" במשק הלאומי הם היחידות היצרניות, ואם אלה אינן מצליחות לפרנס את כל האוכלוסיה, לספק את צרכיה, בגבוריה ושיגיונותיה – המשק הלאומי בפשיטת רגל.

אברהם פלד
רמת השרון

שמיר ופרס ויחסם לגימלאים

שמיר מזניח ומתעלם בעקביות מבעיותיהם החמורות של כ־430.000 גימלאים וכשם שלא הקדיש להם אף מלה במערכת הבחירות, ולא עשה דבר לשיפור מצבם בשנות כהונתו כראש ממשלה, לא הזכירם ב"עימות" הטלוויזיוני, כאשר השיב לשאלה שנגעה לתנאים [illegible].

כך נהג גם פרס שלא קיים את הבטחותיו לגימלאי ישראל באיגרתו האישית ששיגר אליהם, ערב הבחירות הקודמות. גם הוא נמנע מלהזכירם, אף כי זאת היתה אולי הזדמנות נאותה להתנצל על אי־קיום הבטחותיו. מתבקשת השאלה, מה טעם בסיסמה, המושמעת על־ידך בגאווה ובדבקות: "הבטחנו קיימנו". לגבי 430.000 גימלאים אין סיסמה זו ישימה, כלל ועיקר! הכל שהמנחה המצויין לא שאל שאלה סימבולית את שניהם, איך הם מרגישים כאנשים שעברו כבר את גיל הפנסיה, כאשר ידוע להם שעם פרישתם – במוקדם או במאוחר – יהיו להם ולעמיתיהם המיוחסים תנאי פרישה מוגזמים וגרושי פריבילגיות (זכויות יתר), כאילו הם חיים על פלנטה אחרת, ואילו הרוב המכריע של הגימלאים והקשישים שהיו שותפיהם להקמת המדינה נאלצים להסתפק בגימלה עלובה.

שלמה דיאמן
ירושלים

תזכורת מימים עברו

האם יש עוד מי שזוכר שעם קום המדינה ועיצוב מוסדותיה, היו שני חברי כנסת שסירבו לקבל משכורת, הם שלמה לביא ועזרה מימון. הם טענו, שחברי הכנסת הם שליחי העם והם

שלמה לביא

חייבים לפעול בהתנדבות. זה התאים, כמובן, לרוח התקופה ובוודאי הסתכלו עליהם כתמהונים.

מאז זרמו הרבה מים בירדן ובמדינת ישראל של היום, לא מתביישים האחוזים בהגה להעלות לבכירים את משכורתם שהיא בלאו הכי די גדולה, בהשוואה לפועלי הייצור, בעשרים אחוז וזאת בתנאים שמדינת ישראל נמצאת היום. (בינתיים נמסר על החלטת הכנסת שחה"כים יקבלו כמו שאר השכירים – המערכת).

הפער בין חלקי האוכלוסיה הולך וגדל, העשירים מתעשרים והעניים נעשים יותר עניים. המשטר הכלכלי של הליכוד מעודד את האנשים שעושים כסף מכסף, מבלי לייצר שום דבר הנמכר בשוק. אנשים רבים מדי, והרבה צעירים ביניהם, עוסקים בתיווך מבלי לייצר דבר. אנו הולכים והופכים לעם גלותי, וזאת במדינת ישראל. אני מציע לחברי המערך בכנסת להוראות אומץ־לב בגרון, ואת עשרים האחוזים שיקבלו ליצור מהם קרן לשיפור הכבישים הגורמים כל כך הרבה תאונות דרכים, או לפתור את שאלת הביוב והתברואה במקומות שצריך. אני מקווה שהמערך ייצא נשכר מזה בימינו אלה.

יצחק דונגי
מושב חרות

החמיצו הקמת מדינה פלשתינאית!

אכן, פקעה זכות הקמת מדינה פלשתינאית מכמה בחינות: ההגיונית, המוסרית, החוקית והמשפטית, כיוון שבנובמבר 1947, כאשר חולקה ארץ־ישראל על־פי החלטת האו"ם לא הכירו "הפלשתינאים" בחלוקה לשתי מדינות – ערבית ויהודית. הערבים הפלשתינאים וכן מדינות ערב הכריזו מלחמה נגד החלטת האו"ם, מדינות ערב פלשו בכוחות מזויינים לישראל, אסרו עלינו מלחמה – במטרה להכחידנו ולהשמידנו מעל הארץ הזאת. הארץ הזאת נגאלה תמורתה ברם הקורבנות הרבים שנפלו במלחמות שנכפו עלינו.

כיום, אחרי כשלונותיהם להשמיד ולהרוס את מדינת ישראל, רוצים הם להקים מדינה פלשתינאית. איזו עזות־מצח, איזו חוצפה יש לפלשתינאים לבוא כיום, לאחר כל נסיונותיהם הפסולים לעקור אותנו ממולדתנו, לתבוע ולדרוש הקמת מדינה פלשתינאית, על סמך החלטת האו"ם משנת 1947, שדחו אותה על הסף. שומה עלינו להכשיל כל ניסיון שהוא העשוי לעזור הקמת מדינה פלשתינאית.

שאול פנחסי
תל־אביב

פעולה בלתי הומנית

כולנו ראינו בטלוויזיה את פיצוץ הבתים בשכם. את אותו נער נפחד שניצב על חורבות ביתו בו נולד. הוא את התמונה הזו לא ישכח לנצח. זה ילווה אותו כל חייו וגם השנאה למבצע. גם האוכלוסיה שבשטחים לא תשכח את הפעולות הבלתי־הומניות בפיצוץ בתים כענישה קולקטיבית.

מה אשמת אותה משפחה שאחד מבניה מחבל או פושע? האם אנו הורסים בתיהן של משפחות הרוצחים היהודים? יתירה מזאת, האם זה עוזר? הרי מאות בתים כבר נהרסו ועדיין אין פתרון לכל ההתקוממות הזו. העונש הברוטלי לא משנה במאומה, רק מביא תיסכול, שנאה, נקמה מצד הנדכאים.

חיים חצורי
אילת השחר

הכל כדאי למען השלום

הכל מתנפלים על פרס שהוא מוכן לויתורים למען הדתיים. לדעתי כל האמצעים כשרים עכשיו, הפרס כפי שאמר, דוגל בעמדתו של בן־גוריון, שהוא תלמידו, אשר היה מוכן לוותר לתלמידי הישיבה על שירות צבאי. אין לגנות את פרס על שהוא מוכן להמשיך וללכת בדרכו של בן־גוריון. הליכוד במשך שלטונו כמעט הצליח להרוס את המדינה. עלינו להציל את מה שנותר. אפשר להציע לתלמידי הישיבות המשוחררים מן הצבא לתת שירות לאומי למדינה.

הליכוד מנפנף בסיסמה שבגין הוא שהביא את השלום עם מצרים. אך הליכוד לא עושה דבר כדי לשמר את השלום הזה וכדי להמשיך בתהליך השלום. על כן זה לא הזמן לאנינות־הנפש כאשר נלחמים על עצם נפשה של המדינה. תנו לפרס לפעול בדרכו, גם אם האמצעים שהוא נוקט הם לא בדיוק לטעמנו. אין ברירה. הכל כדאי למען השלום.

מלכה מינצברג
בית־אבות אמעל

לא לבוא לטאבה

הנני מציע לכל הישראלים – לפני שטאבה המתוקנת יעברו לידי המצרים – להימנע מלבקר שם. לא לבוא לטאבה. יש אילת ויש מקומות אחרים, ויש [illegible]

שמואל לולב
קיבוץ אפיקים

לפני 60 שנה | דבר | לפני 40 שנה

יוקומוקום

הקומקום הוזמן ע"י התיאטרון המצרי "מוחמד עלי" להצגות באלכסנדריה ובקהיר. מנהל הקומקום ירצה בהזדמנות זו בקלוב העברי בקהיר, על מצב האמנות בא"י.

נשף הבימה בברלין

בנשף שסודר בברלין למלאת 10 שנים ל"הבימה" אמר ארנולד צוייג, כי מקומה הטבעי של "הבימה" הוא בא"י, בתוך העם הזקוק לתיאטרון זה.

לפני 40 שנה
סוכלו נסיונות להתקדם לעבר רמת־רחל

נסיון המצרים להתקדם מבר אליאס בדרום העיר לעבר רמת־רחל, סוכל ע"י כוחותינו. משוריין אחד של האויב עלה באש ומשוריינים אחרים נסוגו.

הפצועים זקוקים לדם

רבבות יהודים ולא יהודים בארצות הברית שלחו תרומות דם לישראל, המגיע בצורת פלסמה במצב מיובש.

משלוחי הפלסמה עורר בציבור אשליה שתרומות הדם מיותרות.

חוזרים
(המשך מעמ' 7)

האמרמן, ליאון פויכטוואנגר וכמובן, תומאס מאן, שחלקים מספריו הודפסו עוד קודם לכן וחלקים נגנזו בימי הנאצים.

מטבע הדברים אין סוחרי הספרים משלמים מחירים גבוהים, אלא אם כן מדובר בספר מסויים או בהוצאה מיוחדת. אחד הסופרים המבוקשים ביותר הוא קארל קראוס: בעד שכתבי "פאקל" ("הלפיד") מוכנים לשלם מחירים גבוהים. לעומת זאת, יש ספרים שאין להם ביקוש, מפני שחל עליהם חוק התיישנות: אנציקלופדיות, מילונים, ספרות מקצועית טכנית או רפואית ועוד.

אין, כמובן, נתונים מדוייקים על מספר הספרים שחזרו בדרך זו לארץ־מוצאם, אך אין ספק שמדובר בעשרות אלפים.

המועצה הדתית חבניה
אזור עמק הירדן
כ"ח י"ב חשון תשמ"ט 23.10.88
ת.ש.מ"ט/8018
פרסום נשואין

1. כהנוביץ' משה בן יהושע (רווק) דגניה א',
ארבל שני בת רן (רווקה) משמר כרים.
2. וייס שמעון בן חיים (רווק) קבוץ אפיקים,
אסולין ליאורה בת הנרי (רווקה) אלביר – נצרת עילית.
3. הלברט פימה בן גמליאל (גרוש) בריה"מ – קבוץ מסדה,
גרשנוב אורן זהבה בת משה רוכברג (גרושה) מסדה.
4. שרון יעקב בן זול וייתן (גרוש) טניס – מנוחמיה,
בריזמן שרה בת שמואל קליין (גרושה) אפיקים.
5. זמבינבליט יואל בן אנריקה (רווק) ארגנטינה – אפיקים,
ברזון פרסיס בת דוד (רווקה) יהוד.
6. מור אייל בן אלכסנדר (רווק) מסדה,
מירל בת נורמן ספקטור (רווקה) תל־אביב.
7. פרץ שלום בן יעקב (רווק) מרוקו – חיפה,
ביען יפעת בת בנימין (רווקה) אפיקים.
8. ברזוזין אמיתי בן שאול (רווק) בית זרע,
רוזנשטייך אפרת בת אברהם (רווקה) גבעתיים.
9. בלומם אריאל בן צבי (רווק) ארגנטינה – אפיקים,
מסקוי יעל בת אברהם אבינו (גיורת) אנגליה – אפיקים.
10. גור אליעזר בן גנעליב (רווק) קבוץ יגור,
בוראריה צאריה בת דוד (אלמנה) קבוץ כנרת.
11. פיליפ ותגברג בן מקס (רווק) ארה"ב – תל־אביב,
רדנסקי אמונה בת צבי (רווקה) קבוץ אפיקים.

בבית המשפט השלום בתל־אביב־יפו
ת.א. 30285/88
התובע: אלי אורליך – ע"י ב"כ עו"ד [illegible]
– נגד –
הנתבעים: 1. [illegible]
2. [illegible]
הזמנה לדין [illegible]
[illegible]
25.10.88

[illegible]

קרא מחר ב ידיעות אחרונות

• אדם בורך על ישראל קיסר • עמוס קינן על הבוהמה הירושלמית • עמית דייכר על הרקוזן המלכי שערק • [illegible] • [illegible] • אסתר עופרים • ירמי עמיר עם עפרה [illegible]

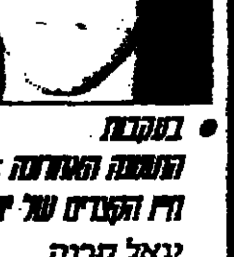

• בעקבות המהומה האחרונה: [illegible] יגאל סרנה

מדוריהם של חיים חפר, עמוס קינן, בועז עברון, דידי מנוסי, סילבי קשת ונחום ירדב

בנוסף לתרבות, ספרות ואמנות: [illegible]

• הקלפי: מי יחסום את מי — ישעיהו בן־פורת
• שמיר ופרס: סוף המירוץ — בינה ברזל, אורלי אזולאי
• פרק נוסף מהספר החדש על אסד: ריב האחים על השלטון — פטריק סיל
• הקול הערבי [illegible] — עוזי מחניימי
• שנה למהפכת בול־ספורט — סבר פלוצקר
• [illegible]: טובה שריג, אחרי רצח בעלה והאונס הנורא בניו־יורק ראיון — צדוק יחזקאלי

מכרזים

משרד הבטחון
חטיבת המכירות

ניתנת בזאת הודעה לציבור על מכירת מוצרים. כל פריט מהווה סעיף נפרד לכל אחד מהמכרזים במפורט במפרט.
המציע רשאי להגיש הצעתו לגבי סעיף אחד או יותר.
תנאי התשלום: 60% בהמחאה בנקאית 40% הנותרים בערבות בנקאית שמומן פרעונה שלושה חודשים מיום פתיחת המכרז.
מכירת טפסי המכרז תחל ביום שני 31/10/88 בחטיבת המכירות, רח' האלוף א. מנדלר 12/א' הקריה תל־אביב.
שעות הקבלה: בימים א' – ה' בשעות 08.30–12.30, בימים א' ו־ג' גם בשעות 14.00–15.00.

מכרז מספר: 221/88/11
קולרי שמן, צמיגים שונים, חומר לשימור צמיגים, צרהקים וחצוצות, אביזרים שונים למכשירי קשר, חלפי שרמן, חלפי בלמים, חלפי מנועים, חלפי ליילנד, חלפי מלגזות.
ימי סיור: 9, 10, 13, 20 בנובמבר 1988, כמפורט בטופסי המכרז. יש להרשם עד יום לפני הסיור.
מועד אחרון להגשת הצעות ב־21/11/88 עד שעה 10.00 למכרזים.

מכרז מספר: 222/88/11
נעלים מסוגים שונים, מטלת חלקי מלפון, ציוד משקי ובללי של בתי חולים, מערכת לביוב מנהרה, מכונות שטפל משומשות, קרון מבנה.
ימי סיור 6, 7, 8, 9 בנובמבר 1988, כמפורט בטופס המכרז.
מועד אחרון להגשת הצעות ב־14/11/88 עד שעה 10.00 למכרזים.

מכרז מספר: 223/88/11
ביסקוויט – הכמות צרפתי לאחר ניפוי בוביתניה של כ־50 ק"ג. כמות כ־18 טון.
תאריך סיור: 7 בנובמבר 1988, יש להרשם במשרדנו עד 3.11.88 בשעה 12.00.
מועד אחרון להגשת הצעות ב־14/11/88 עד שעה 10.00 למכרזים.

מכרז מספר: 224/88/11
רכב גרירה וחילוץ, נ.נ, צמית, מרקמודים, אוטובוסים, טנדרים, רכב־מסחרי, משאיות, נורד תומך, נגרר נתמך, גרור משא, ענודרים.
ניתן לקבלת טפסי מכרז בימי הסיור במגרש הרכב מול הסוכנות–צריפין.
ימי סיור 2, 3 בנובמבר 1988, בשעות 08.00–11.30.
מועד אחרון להגשת הצעות ב־07/11/88 עד שעה 10.00 למכרזים.

מודעון

מוקד מידע טלפוני
של קופת חולים הכללית המוסר אינפורמציה של מרפאות קופת חולים של ההסתדרות, בתי חולים, עזרה ראשונה, מרפאות הפתוחות בשבת ובחג וכן אינפורמציה על הגורמים הרפואיים בישראל:
טלפון 03־433300
בימים א' עד ה'
מ־8.00 בבוקר עד 20.00 בערב ביום ו' ובערבי חג
מ־8.00 בבוקר עד 15.00 אחה"צ
מרפאות שיניים לעזרה ראשונה
אזור תל־אביב
רחוב בר כוכבא 49 – טלפון 03־284649
בימים א' עד ה' מ־21.00 עד 23.00
בימים ו' וערבי חג מ־18.00 עד 24.00
שבתות וחגים – מ־15.00 עד 21.00
אזור חיפה
רחוב הנבון 26 קומה ג' – 04־523566 כל יום כולל ערבי חג, שבת, שבתות וחגים מ־20.00 עד 23.00

אזור ירושלים
בערבי שבת וחג, בשבתות וחגים רופא תורן הנותן טיפול חירום לסובלי שיניים בהדסה עין כרם במגדל המיון – 02־446220
ער"ן עזרה ראשונה נפשית
בתל־אביב – 03־5461111
קו לילדים ונוער – 03–261113
ירושלים – 02–227171
חיפה – 04–672222
נתניה – 053–335316
כרמיאל (גליל) – 04–988410
כפר־סבא – 052–913999
באר־שבע – 057–418111
קו פתוח – אוזן קשבת לילדים ובני נוער
בתל־אביב 03־221680 (24 שעות)
נעמת – ייעוץ בבעיות אלימות במשפחה
בימים א' עד ה' מ־9.00 עד 16.00 – 03־235922
קו פתוח לקשישים 02־690685
האגודה להגנת האזרח בישראל – סניף תל־אביב – שדרות רוטשילד 108 בימים א' – ה' מ־8 עד 16.00 – טל: 5619463

אלמקס
משחת השיניים יעילה פי 3 במניעת עששת

תורנות בתי מרקחת

תל־אביב
ארלוזורוב – ארלוזורוב 76 – 230746
קופ"ח כללית – אסטורים 7 – 232383

ירושלים
דר' בלה – המלך דוד 6 – 224856

חיפה
יבנה – אבן סינא 7 – 672288

פתח־תקוה
רסל – השטילר 89 – 911406

בני־ברק – רמת־גן
ירושלים – ירושלים 62 בני־ברק – 788515
רמת־גן – ביאליק 51 רמת־גן – 721514
בת־ים
מור – הגיבה רייק 20 בת־ים – 585360
רחובות
ב"ק – הרצל 155 – 452154

אלמקס

דבר של היום הוא דבר חדש

רשמי מסע / דוד מושיוב

13,000 מיטות

הונגריה היא גן עדן לתיירים. להונגרים קשה יותר. הבגדים יקרים, דירה היא בגדר חלום ויש טענות נגד מס הכנסה. נשמע מוכר?

ברכבת מזאגרב לבודפשט פגשנו בזוג הונגרים בגיל העמידה. הם סיימו לטייל באיטליה ובאוסטריה ועתה הם חוזרים למולדתם. לדבריהם חל שינוי ניכר בהונגריה. יש מפעלים פרטיים רבים, יש השקעות מארצות המערב ויש חנויות ומסעדות בבעלות פרטית. החנויות בבודפשט מלאות כל טוב, תוצרת מקומית וגם יבוא מחו"ל.

על אף הגופש הכלכלי יש בקרה מרכזית על רמת המשכורות שמקבלים העובדים מטעם הממשלה, ומפעלים ובעלי עסקים אינם יכולים לשלם לעובדיהם מעל לרמה מחוייבת. המשכורת הממוצעת בהונגריה היא 7,000 פורינט בחודש (150 דולר). יש כאלה המקבלים יותר. עובדי הרכבת, למשל, מקבלים 10,000 עד 12,000 פורינטים בחודש.

השער הרשמי בהונגריה הוא 52 פורינט לדולר, אבל שער זה יכול להטעות. האוכל בהונגריה זול. קילו לחם, למשל, עולה 10 פורינט, וקילו בשר עולה 150 פורינט. הביגוד, לעומת זאת, די יקר. מכונית פרטית קטנה מסוג „פיאט 650" עולה קרוב ל־100,000 פורינט. ובכל זאת יש הונגרים רבים העובדים בכמה עבודות ורוכשים מכוניות.

בודפשט הומה מתיירים. בשנת 1987 באו להונגריה 17 מיליון תיירים – חלקם הגדול מגרמניה המערבית, אוסטריה, איטליה, ארצות סקנדינביה ומארה"ב. גם הישראלים גילו את הונגריה והם באים אליה במספרים גדלים והולכים. מקצת הישראלים משלבים טיול בטיפול רפואי. שתי צעירות ישראליות סיפרו לי, כי באו לבודפשט לטיפול בשיניהן. כל אחת מהן זקוקה לשמונה עד עשרה גשרים. הטיפול הרפואי, כולל נסיעה להונגריה, שהייה של שלושה שבועות בקירוב ורכישת מתנות לבני המשפחה, יעלה לכל אחת מהן 2,000 דולר בקירוב. אילו היו השתיים מטפלות בשיניהן בארץ, היה הדבר עולה להן 10,000 שקל לפחות.

בבודפשט יש כ־13,000 מיטות לתיירים – מקצתן במלונות ומקצתן בחדרים המושכרים לתיירים בדירות פרטיות. ההונגרים צופים כי בשנה הבאה יגדל מספר התיירים שיבואו לארצם. בסוף חודש אוקטובר יתקיים בבודפשט הקונגרס השנתי ה־58 של סוכני הנסיעות האמריקאים, וההונגרים מקווים כי הקונגרס יביא לעליה בשיעור של 20 עד 30 אחוז במספר התיירים שיבואו להונגריה.

אחת הבעיות הקשות שתושבי בודפשט מתמודדים אתן היא בעיית הדיור. צעירים מתקשים לקנות דירה, משום מחירה של דירה בת 60־70 מ"ר הוא 120,000 פורינט בקירוב. הם אינם יכולים לשכור דירה ממועצת העיר משום שכדי לקבל בקדימות דיור צריכים להיות נשואים והורים לילדים.

ההונגרים כועסים גם על מס ההכנסה המנוכה משכרם. לפני שנתיים־שלוש הם לא שילמו כלל מס הכנסה, ואילו כיום גובה הממשלה מס הכנסה בשיעור של 25 עד 35 אחוז מהשכר. סיפר לי עתונאי הונגרי יהודי, אשר שכרו מהעבודה העתונאית הוא 22,000 פורינט בחודש ברוטו, כי שכרו נטו הוא 14,000 פורינט. הווה אומר, קרוב לשליש מס הכנסה.

מידע

טרור

● 45 אחוז מבני־האדם שנהרגו השנה בפעולות טרור היו פאקיסטנים.

● 40 אחוז מהאירים שמתו מאז 1969 בפעולות טרור נהרגו בפעולות של הצבא האירי הרפובליקאי.

מתוך האינדקס של הארפרים

מירוץ נגד הקרח שני הלווייתנים הלכודים זה שבועיים מול חופי בארו, אלסקה, שינו שלשום את מסלול שחייתם והחלו להתקדם לכיוון היבשה. בינתיים נמשכים המאמצים הקדחתניים להציל את השניים. בתמונה: טרקטור שובר־קרח שהגיע לאיזור בארו, ומקווים כי יסייע לצוותים המנסים להציל את הלווייתנים (צילום אי.פי).

גניבת כלי רכב / נתן רועי

הצעות יש

פעולתה של ועדה אחת מתעכבת, המלצותיה של ועדה אחרת אינן מיושמות ותשדיר ההסברה הוקרן חמש פעמים בלבד

בשנת 1986 ערכה המשטרה סקר שמטרתו היתה להעריך כיצד תופסים אזרחי ישראל את נושא מיגון הרכב. מהסקר עלה ש־36 אחוז מהנשאלים חושבים שאמצעי המיגון אינם יעילים, וזאת אף שהוכח כי אמצעים אלה מקטינים את הסיכוי שכלי הרכב ייגנב.

כך או כך, בארץ פותחו אמצעי מיגון רבים שנועדו הן למניעת השימוש ברכב לאחר הפריצה לתוכו (מנעולי הגה, מנעולי גיר, אמצעים למניעת הצתת רכב ולזרימת הדלק, מנעולי גלגלים וכו') והן למניעת עצם הכניסה לרכב (מנעולי דלת מתוחכמים ומערכות אזעקה הפועלות כאשר מנדנדים או נוגעים ברכב).

באחרונה החליטו איגוד חברות הביטוח, משרד המשטרה, משטרת ישראל, איגוד השמאים והמועצה לצרכנות כי יש צורך בדירוג אמצעים אלה ובמתן המלצות לציבור לגבי יעילותם היחסית. לצורך כך הוקמה ועדה משותפת שתפקידה היה להמליץ על מדרג בדיקות שייעשו במכון התקנים ולפרסם את תוצאות הבדיקות בחוברת של המועצה לצרכנות. פעילות זו מתעכבת זמן רב.

נציגי משרד המשטרה, משטרת ישראל ואיגוד חברות הביטוח הכינו מסמך עבור איגוד חברות הביטוח ובו המליצו לחייב התקנת אמצעי מיגון בהתאם לערך המכונית ומידת „גניבותה". הסדר זה היה אמור להביא לכך שבעלי רכב שאינם מתקינים את המינימום הנדרש לא יקבלו כיסוי בביטוח, ואילו מי שמתקינים את כל האמצעים הדרושים יקבלו הנחות בפרמיות הביטוח (בדומה לנעשה לגבי ביטוח דירות ובתים). עד כה לא יושמה המלצה זו.

לפני כמה שנים נבדקו תקני הרכב המיובאים לאירופה ולארה"ב. התברר שהתקן הישראלי נמוך מזה הנהוג בארצות המפותחות. כמו כן נמצא כי כמה חברות (אופל, ווקסהול, פורד) מייצאות רכב לארה"ב כשהוא מצויד במנעולים ולעתים אף באזעקות לרכב. הוצע אז לפעול לשינוי התקן הישראלי, אך בשיחות שקויימו עם משרד התחבורה ועם יבואני הרכב לא הושגה התקדמות בנושא.

באחרונה מסתמנת מגמה אצל סוכני הרכב להציע התקנת אמצעי מיגון בעת רכישת הרכב. עלות רכישת אמצעי מיגון בעת קניית הרכב נעשית שולית למדי בהתחשב בעלות הגבוהה של הרכב עצמו. כמו כן אין הדבר מצריך טרחה נוספת מצד הקונה, כי ההתקנה נעשית על ידי המוכר או היצרן עצמו.

אחת הדרכים למניעת גניבה היא סימון חלקי רכב. לפני כמה שנים נכנסו לשוק חברות שהציעו סימון לחלקי הרכב (שמשות, גלגלים) ולאביזרי רכב (מגבים, מכשירי הקלטה וכו'). סימון זה אמור להרתיע עבריינים מגניבת חלקים לצורך מסחר בהם.

משטרת ישראל, בעזרת מתנדבי המשמר האזרחי (משא"ז), עורכת מדי פעם מבצעים לסימון חלקי רכב בשכונות שונות בארץ. מבצעים אלה הינם ספוראדיים ונעשים בדרך כלל ביוזמת שוטר שכונה או בסיס משמר אזרחי כלשהו. אין מידע לגבי היקף הסימון שנעשה עד כה. והאמצעים לסימון שבשימוש המשטרה הינם פרימיטיביים ביותר ואינם מאפשרים חריטה טובה על רוב חלקי הרכב.

המצב הקשה בתחום גניבות הרכב אילץ את המשטרה ואת חברות הביטוח להשקיע בתשדירי הסברה בטלוויזיה. לפני שנים אחדות הפיקו המשטרה ואיגוד חברות הביטוח תשדיר שירות בנושא מיגון הרכב. התשדיר שודר כמה פעמים, אך בגלל המחיר הגבוה לשידור היתה ההקרנה מוגבלת. לפני חודשים אחדים הפיקו איגוד חברות הביטוח, משרד המשטרה ומשטרת ישראל תשדיר חדש בנושא. מחוסר תקציב הוקרן התשדיר חמש פעמים בלבד.

משרד המשטרה, בשיתוף עם משטרת ישראל, הכין באחרונה אומדן של השקעות משטרות העולם בנושא גניבת רכב, וזאת כדי לשכנע את חברי המועצה הציבורית לצמצום העבריינות כי יש צורך בהשקעה של ממש כדי להדביר את גניבות הרכב המסיביות. בבריטניה, למשל, על פי הסקר שנערך שם בשנת 1987, נגנבו קרוב ל־400 אלף כלי רכב והיו כ־660 אלף גניבות מרכב. ההערכה של המשטרה היא שהמשאבים המושקעים בטיפול בתופעה מסתכמים בלמעלה מ־10 מיליון סטרלינג בשנה – שווה ערך ל־800 אלף שעות עבודה בשנה. בשנת 1986 הוקמה בבריטניה ועדה מקצועית שטיפלה בנושא והמליצה על כמה פעולות: גיבוש תקן מיגון מחייב לרכב המיובא לבריטניה ומיוצר בה, דירוג ביטוח על פי מיגון, הכללת נושא המיגון בחוברות הרכב של היצרנים וסימון חלקי רכב על ידי יצרני רכב בריטים בזמן הייצור. יש לציין שבשנת 1987 חלה ירידה של 5 אחוזים בגניבות הרכב בבריטניה.

ומה נעשה בחו"ל כדי להילחם בגניבות כלי רכב? השנה הובא לידיעת המשטרה קיומם של פיתוחים שונים שנעשו בארה"ב ונוסו בכמה משטרות. אחד הפיתוחים הוא משדר מיוחד המותקן במקום מוסתר ברכב. כאשר הרכב נגנב, מופעל המשדר ובאמצעות גלאי המותקן במסוק, ברכב סיור, או במחסום ניתן לאתר את הרכב הגנוב.

משרד המשטרה ומשטרת ישראל מנהלים מעקב אחר המתרחש בחו"ל, וכל זאת כדי לנסות להתמודד עם בעיה קשה שזמן כה רב התעלמו ממנה או טיפלו בה בכפפות של משי.

(רשימה שניה ואחרונה בסדרה)

ידיד „פוטוקינה" / שמואל תגר

כשהמצלמות חושבות

מצלמות „חכמות" ו„חושבות" כבר עושות בשבילך את כל „העבודה המלוכלכת". אתה יכול רק להתמקד בנושא ולהשאיר להן את ההחלטות

„פוטוקינה", היריד־לצילום הגדול ביותר בעולם, המתקיים אחת לשנתיים, התקיים באמצע החודש, זו הפעם ה־20, בעיר הגרמנית קלן. השנה השתתפו בו 1364 חברות מ־39 ארצות והוא השתרע על שטח של מאות דונמים, בתוך הקומפלקס האדיר לתערוכות שהוקם לפני שנים בקלן. בעשרת ימי היריד ביקרו בו יותר מ־700,000 איש.

ב„פוטוקינה" מציגים כל שנתיים הישגים בתעשיית הצילום, הסרטים, הווידיאו, התקשורת והטלוויזיה. השנה עמדה התערוכה בסימן המצלמות ה„חכמות", שצורתן צורת בועה, מכשירי הווידיאו המיטלטלים הקטנים, סרטי צילום מסוג חדיש וכימיקלים יוצאי־דופן. במקביל הוצגה במוזיאון החדש שבעיר תערוכת ענק של הישגי הצילום ב־30 השנים האחרונות בגרמניה.

בנושא הצילום צויינו שני חידושים עיקריים, האחד – התפתחות עידן הצילום האוטומטי. המצלמות, כמו „סמוראי" של ישיקה, „ג'ניסט" של צ'ינון, „פרימה" של קנון וכדומה, הן בעלות שמונה עד עשרה ביצועים אוטומטיים. זה שלוש שנים יכול קונה לרכוש במחיר שאינו גבוה במיוחד מצלמה עם פיקוח אוטומטי לצילום, לפיקוח על החדות, לגלגול הסרט בזמן הצילום ובסיומו, לפיקוח מבזק לצילומי לילה, בהתאם לסוג הסרט, ועוד תוספות שונות. באחרונה פותחו מצלמות אלה, המכונות „ביצוע חופשי", פיתוח נוסף – העדשה שלהם הורחבה וכ־35 מ"מ סרט אפשר להגיע עד עדשות של 70־80 מ"מ, יחד עם „זום" אוטומטי, המאפשר שליטה על מרחק האובייקט וקירובו לצלם. השנה הוצגו מצלמות אלה עם „זום" של 35־135 מ"מ.

החידוש השני בתחום הצילום הוא המצלמות ה„חושבות". השנה הוצגה ההתקדמות במצלמות רפלקס, בעלות מאגר נתונים ואפשרויות חישוב, ממש כשל מחשב משוכלל. מצלמות אלה, שאינן אלא רובוטים לצילום, מסוגלות לעבד נתונים ולקבל החלטות בכל הקשור לצילום. הן מפקחות על עדשות ה„זום", מנתחות נתונים על תנאי התאורה והצמצם, על מעגלי כיוון החדות של התמונה, על מבנה הפילם ורגישותו.

המצלמה המודרנית ביותר בסוג זה היא „מינולטה 7000", עם סימון האות הלועזית I, שמשמעה אינטליגנציה. מצלמה זו, נוסף על ניתוח הנתונים והחומר המצוי בה, מסוגלת לקבל החלטות לגבי מקום הימצאו של האובייקט־בתנועה בתוך שניות ספורות, ולנתח נתונים של ערפל ותנועת עננים. במצלמה יש מקום מיוחד לכרטיסי מחשב (צ'יפ קארדס), שכל אחד מהם נושא נתונים על מצבים מסויימים. אפשר להכניסם למצלמה לפני השימוש; הצלם יכול להתרכז בנושא בלבד ולהשאיר למצלמה את כל העבודה „המלוכלכת".

מומחי צילום רבים טוענים כנגד מצלמות בסוג זה, כי הן הופכות את הצלם לטכנאי ושוללות מהמקצוע את החותם האישי של הצלם. לפי קצב ההתפתחות הנוכחי, הם אומרים, יוכלו המצלמות בדור הבא גם לקבוע איזה אובייקט לצלם ומה כדאי להראות בתמונה. כך יחסלו להלוטין את הצורך בצלם.

תשומת־לב עוררו מצלמות ההסרטה לווידיאו, שהחדישות שבהן משקלן פחות מ־1000 גרם וצורתן מאוד נוחה לשימוש. גם איכות הפילם שמשתמשים בו חובבים השתפרה לאין ערוך, והחובב יכול כיום להגיע לתוצאות כמקצועיות גם בעזרת ציוד פשוט. עוד הישג שהודגם בתערוכה – בשיטה מאוד פשוטה יכול הצלם לעצור את הסרט ולקבוע איזו תמונה הוא רוצה להגדיל ולהפוך אותה לתצלום רגיל.

בתערוכה הוצג מכשיר הווידיאו המיטלטל החדש, שעוד לא יצא לשוק; חברת „פנסוניק" בנתה מכשיר הנראה כטייפ קאסטות – בעל מסך טלוויזיה, המכשיר התלוי על הכתף כוון בסוללות רגילות ומגיש לצופה תכניות טלוויזיה, סרטים וכל נושא המקופל בקאסטות הרגילות.

מישראל הגיעו לתערוכה כ־300 צלמים מקצועיים וחובבים. גם שתי חברות מישראל היו בין המציגים ביריד – אחת המתמחה באלבומי־צילום מיוחדים והאחרת במצלמות וידיאו מקצועיות ובמערכות הקרנה. ראויה לציון השתתפות החברות מברה"מ, שלראשונה הציגו מבחר של כ־12 מצלמות חדשות בצד דורגלים, סרטי צילום חדישים ומשקפות. כן השתתפו חברות מפולניה, מרומניה ומיוגוסלאוויה.

יפאן / „אקונומיסט" ל„דבר"

דמוקראטיה בערבון מוגבל

החברה והכלכלה ביפאן הסתגלו לעולם המודרני, אך המערכת הפוליטית נשארה פיאודלית. מנהיגיה עסוקים ברדיפה אחרי כסף וכוח. למזלה של יפאן יש לה ביורוקראטים מוכשרים המנהלים את המדינה

הדמוקראטיה החד־מפלגתית של הליבראל־דמוקרטים הפכה את יפאן, שנשברה במלחמה, למעצמת־על כלכלית. הרגשת השוויון והרווחה הכלכלית השוררת בארץ זו, הרגשה שכמוה אפשר למצוא רק בסקאנדינאוויה, הביאה ליפאן 40 שנות שלום ויציבות. מדוע דרוש לה שינוי עכשיו? התשובה היא, שהכלכלה היפאנית נמצאת עכשיו בתהליך של שינוי מבני, השונה ביסודו מזה שהתחולל בשעה שיפאן שיקמה את תעשייתה והפכה למעצמת יצוא. עשרה של יפאן מאלץ אותה להשתלב, כלכלית ודיפלומאטית, ביתר הארצות. זה אתגר עצום למפלגה הליבראל־דמוקראטית (לד"פ), שעד כה התבססה הצלחתה על הבטחת היציבות.

מאז 1945, להוציא תקופה קצרה של שלטון „פרוגרסיבי" תחת פוליטיקאים שמאליים ב־1947/48, מושלים ביפאן שמרנים. אפילו שערוריית השוחד של לוקהייד בשנות ה־70 לא הפילה את הממשלה. הליבראל־דמוקראטים גילו כושר הסתגלות להלכי־הרוח המשתנים ביפאן. הם הפכו בעיות בוערות, כגון חינוך ובלימת הזיהום התעשייתי, לבעיות שלהם, ואחר־כך זקפו לזכותם את השיפורים שחלו בתחומים אלה.

במחלוקת העזה סביב הרפורמה בשיטת המס, האופוזיציה היא המתנגדת לשינויים שיקטינו את מיסי העובדים ויאפשרו למדינה לתת הטבות סעד רבות יותר בעתיד. דווקא לד"פ, הפועלת למען רפורמה במיסוי, נראית כמפלגת שינוי.

סיבה אחת לפראדוקס זה היא שביפאן, שמרנים הם אלה שאינם שמאלנים. וכמפלגה לא־שמאלנית, יש לה ללד"פ בסיס רחב, המשתרע מליבראלים של שוק חופשי עד ביורוקראטים צנטראליסטיים, ולאומנים קיצוניים עד מה שנחשב ביפאן לאינטרנציונליסטים. ומכיוון שהפוליטיקה עוסקת בעיקר בחלוקת כוח והשפעה, יכולים כולם לדור בכפיפה אחת במפלגה המאפשרת להם להשתמש בכוחם.

בלד"פ אין חברות המונית כמו במפלגות שמרניות באירופה. הנאמנות המפלגתית מתבטאת רק בבחירות הארציות, ואין לה משמעות רבה במחוזות הבחירה מרובי־המועמדים, שם נלחמים ביניהם לא פעם מועמדים בעלי דעות דומות. הארגון הפוליטי המקומי הוא באחריותו של המועמד היחיד ושל הסיעה התומכת בו. כדי לזכות בקולותיהם של אנשי המחוז שלו, עליו לשמור על זרם ההטבות מן הממשלה המרכזית – כספי סעד, רשיונות לעסקים, כבישים חדשים, משרות, מקומות באוניברסיטה וכו'. החברה היפאנית מבוססת על התחייבות וחובה. כאשר פוליטיקאי משיג רשיון עסק לבוחר שלו, על־ידי החלפת כמה מלים עם הפקיד הנכון, הבוחר חש התחייבות להחזיר את הטובה – למשל, על־ידי תרומה למסעות גיוס הכספים של הפוליטיקאי. לפעמים התרומה באה קודם.

פוליטיקה היא עסק יקר ביפאן. המדינה נותנת לכל חבר פארלמנט חדר חופשי משכר ומשלמת בעד שתי מזכירות. בעד כל ההוצאות האחרות, לרבות ההוצאות הניכרות הדרושות כדי להיבחר פעם ראשונה ואחר־כך להיבחר מחדש, צריכים הפוליטיקאים עצמם לשלם. את גיוס הכספים לכך עושים הארגונים הפוליטיים או הסיעות התוך־מפלגתיות של הפוליטיקאים. אותם פוליטיקאים העומדים בראש סולם מגייסי הכספים הם, בדרך כלל, מנהיגי סיעות.

נשיא לד"פ (המשמש גם ראש ממשלה כאשר המפלגה בשלטון, כלומר תמיד) נבחר ברוב פשוט על־ידי חברי המפלגה בפארלמנט. המועמד שנבחר מכהן לכל היותר שתי תקופות של שנתיים (לנאקאסונה נדרשה עכשיו הארכה מיוחדת כדי לכהן שנה חמישית כנשיא). פירוש הדבר, שראשות הממשלה ביפאן מתחלפת בקביעות, ובדרך כלל ללא קשר לתוצאות הבחירות הכלליות. הסיכוי של התמודדויות קבועות למשרת ראש ממשלה, הנתונה לחסדי הפוליטיקאים, והצורך לקיים התמודדויות אלה תוך שמירה על שלמות המפלגה, מחייבים מיסוד כלשהו. הסיעות מספקות מיסוד כזה.

משרת ראש הממשלה כשלעצמה אינה מעניקה עצמה רבה, בגלל כוחה המגביל של הביורוקרטיה, אבל היא נותנת בידי ראש הממשלה סמכות למנות אנשים למשרות בקבינט, והוא עושה זאת לפי כוחם הסיעתי או מידת השפעתם בוועדות המפלגתיות. מינויים אלה חיוניים ליכולתם של הפוליטיקאים לגייס כספים. קיומן של הסיעות בתוך לד"פ עוזר לקיים את הדינמיקה בתוך המפלגה, וזו דוגמה לכשרונו של היפאני להיות תחרותי ומשתף פעולה בעת ובעונה אחת.

הסיעות קיימות כדי לתפוס את ראשות הממשלה. הבדלים בפילוסופיה פוליטית באים במקום שני. ההבדלים בין הסיעות הם באינטרסים המיוחדים של כל אחת מהן. המבנה של לד"פ מקל על המפלגה ליישב ניגודי אינטרסים. זה דומה לחברה כלכלית גדולה: פוליטיקאים זוטרים נכנסים למטה ועולים בסולם הבכירות. כל בחירה־מחדש נחשבת לשלב נוסף בסולם.

ההסמכה הבלתי כתובה למשרה ממשלתית היא תשע בחירות־מחדש כחבר פארלמנט.

הדרכים אל השלב התחתון של הסולם הפוליטי שחוקות וידועות: מימשל מקומי; ביורוקראטיה; עתונאות; קרובי משפחה בפוליטיקה; ובדרך כלל, צירוף של כל אלה. הדרך מכאן ועד לתפקידים הממשלתיים והמפלגתיים הבכירים ביותר, שפסגתם היא נשיאות המפלגה וראשות הממשלה, עשויה להימשך 20 שנה. קאריירה כזאת עוזרת לשמור על הסטאטוס־קוו. עוזרת לכך גם דרכם של היפאנים להעדיף קבלת החלטות בקונסנסוס ולא בעימות. כל אימת שמוצגת שאלה לדיון, צריך לקנות את המעורבים או לתת להם כה הרבה, שלא יהיה כדאי להם להתנגד. זו שיטה מצויינת להאטת קצב השינוי או לבלימתו המוחלטת: היא פחות מצויינת כשצריך להנהיג רפורמה.

רבים רואים ברפורמה במס מבחן לנכונותה של לד"פ להתאים עצמה לזמנים המשתנים. אם הכוונה היא להגדיל את הפנסיות ואת מימון הטיפול הרפואי באוכלוסיה מזדקנת, תיאלץ הממשלה לסגור פרצות מס אצל כמה מתומכיה המסורתיים של המפלגה, כגון החקלאים והעוסקים העצמאיים וכן להרחיב את בסיס המס.

הצורך בשיטת מיסוי חדשה הוא אחד הסימנים לשינויים המתחוללים במדינה. יפאן הכפרית־שמרנית הולכת ונעשית יפאן עירונית־שמרנית. רוב הבוחרים הם יושבי ערים, הרוצים מזון ודיור זולים יותר. היענות לרצונותיהם תרגיז כמה מתומכי המפתח של המפלגה: איכרים, בעלי אחוזות ובעלי רכוש. הפוליטיקאים הליבראל־דמוקראטים אינם נוטים לעשות זאת, לאחר שבמשך שנים הם טיפחו מצביעים מן הכפר ועודדו תרומות כספיות מבעלי רכוש.

רק בהדרגה בונים עצמם הליבראל־דמוקרטים כמפלגה עירונית יותר. בחלוקה הקיימת של מחוזות הבחירה, עדיין קול כפרי שווה יותר מקול עירוני. התמיכה הכספית המאסיבית של האיכרים, הנהנים מאהדתם של 200 חברי פארלמנט מסיעת לד"פ והמהרהרים בקול בכינון מפלגה פוליטית כשלהם, מרמזת, כי לד"פ לא תיחפז לשנות את חלוקת המחוזות. עם זאת, המפלגה משתדלת להרחיב את בסיסה בערים, אבל היא מתקשה למצוא מועמדים שימשכו את ליבם של מצביעים צעירים.

בשעה שהחברה והכלכלה של יפאן הסתגלו לעולם המודרני, המערכת הפוליטית שלה נשארה פיאודלית. מפלגת השלטון הליבראל־דמוקראטית קיימת, כדי לחלק עושר, פטרונות ושליטה, ומנהיגי הסיעות בתוכה ניחנו בכמה תכונות של ראשי הכנופיות השושלתיות העתיקות. למזלה, יש לה ליפאן ביורוקראטים מוכשרים. בשעה שארגוניהם הפוליטיים עסוקים ברדיפה אחרי כסף, שלטון והשפעה ובמאבקים בין־סיעתיים, הביורוקראטים מנהלים את המדינה.

פינה חמה ללב"י

הקרן למען בטחון ישראל

בתי כנסת למען לב"י

קרן לב"י מודה מקרב לב למתפללי בתי־הכנסת אשר תרמו לאחרונה למען בטחון ישראל.

★ ביהכ"נ שערי שמים, לוד, 250 ש"ח.
★ ביהכ"נ הילטון, ת"א, 100 ש"ח.
★ ביהכ"נ ברית שלום, קרית גת, 115 ש"ח.
★ ביהכ"נ בית דוד, ת"א, 100 ש"ח.
★ ביהכ"נ נצח ישראל, חיפה, 300 ש"ח.
★ ביהכ"נ רבי שמעון, נהריה, 250 ש"ח.
★ ביהכ"נ תפארת ישראל, אור־יהודה, 150 ש"ח.
★ ביהכ"נ סוכת לויתן, אשקלון, 200 ש"ח.

היום יותר מתמיד־ תן לבך ללב"י

קרן לב"י: רח' ד' (ארניא) 17, הקריה, תל-אביב 64734

מעריב-עכשיו

קרא במעריב יום ו':

מעריב מעניק לך חידושים העונים לדרישות שלך

חוק התכנון והבניה תשכ"ה 1965
הועדה המקומית לתכנון ולבניה תל־אביב־יפו
הודעה לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה 1965

אמד – חברה לפיתוח נכסי דלא ניידי בע"מ

הודעה בדבר אסיפה כללית שלא מן המנין

ניתנת בזה הודעה על קיום אסיפה כללית שלא מן המנין של בעלי המניות בחברה ביום 18.11.88 בשעה 13:00 במרכז הקאופרציה רח' הארבעה 24, תל־אביב.

בסדר יומה של האסיפה:
1. בחירת יו"ר לאסיפה.
2. קבלת החלטה מיוחדת בדבר תיקון תקנה 42 לתקנות החברה.
3. אישור ואישרור פעולות.
4. אישור מאזן.
5. מינוי רואה חשבון.

בעל מניות רשאי להצביע בין בעצמו או ע"י בא־כוחו בכפוף לתקנות החברה.

אם כעבור חצי שעה מהמועד הנ"ל לא יהיה מנין חוקי, תדחה האסיפה לשבוע ימים באותו מקום ובאותה שעה ואז־יחשבו הנוכחים למנין חוקי ובתנאי שבא־כוח של בעל־מניית ההנהלה מסוג א' – נוכח.

„אמד" – חברה לפיתוח נכסי דלא ניידי בע"מ.

مكنز من الاجيال

נווה לאמהות ולטף

מעון לפעוטות שישמש גם אמהות העובדות במשמרות

כתבה וצילמה: בלהה דבורי

קהל רב השתתף אתמול בפתיחה החגיגית של מעון לילדים, אותו הקימה תנועת „נעמת" אחרי חבלי לידה קשים: מעון נווה־טף. תפיסה חדשנית מונחת בבסיסו של המעון הטרי: הוא יפעל בשתי משמרות, משבע בבוקר ועד שבע בערב, בסך הכל שתים עשרה שעות ביום, והוא ערוך לקלוט ילדים מגיל שלושה חודשים. המעון שוכן ברחוב עין דור בתל־אביב, מול בית־החולים ליולדות „הקריה", בבניין משופץ שהותאם לתכליתו החדשה, ובעורפו חצר גדולה עם מתקני משחקים לילדים. מנהלת המעון, רָאלה פרומי מציינת, כי בעתיד ניתן יהיה לקלוט בו עד מאה וששים ילדים. ראלה: „התכנית העתידה של המקום היא, שילד ייכנס לכאן בגיל שלושה חודשים ויסיים כאן את גן החובה. כיום יש במקום ארבע כיתות של תינוקות, שתי כיתות של גמולים (גילאי 15 חודש) ופעוטון (עד גיל שנתיים וחצי)".

עדה רבנן, מזכירת נעמת תל אביב אומרת: „מטרת רגם חדש זה, שעל־פי תכונתו נפתח המעון, הינה לסייע לנם לאשה שעובדת בשעות שאינן שיגרתיות כמו אחות, רופאה, עתונאית, שוטרת, ועובדת משמרות אחרות, לבסס עצמה במקום עבודתה תוך שלוות נפש העוצה בעצם הדיעה שילדה נמצא במסגרת אחת".

מסלול שהות הילדים במעון הינו גמיש, לדברי ראלה. תוך הודעה של יום אחד מראש יכולה אם להשאיר את ילדה שעות נוספות בגן, מעבר לתכנית הרגילה שאליה נרשם הילד. כאן גם לקחו בחשבון את הערכות מגזרים מסויימים במשק לשבוע עבודה בן חמישה ימים, שתחייב תוספת של שעת עבודה ליום. אמהות שילדיהן נמצאים ב„נווה־טף" יהיו מהמעטות שלא תיפגענה בשל כך ותוכלנה להמשיך במקום עבודתן בלא הפסד שעות הנורר אחריו, כמובן, הפסד שכר.

בינתיים, לדברי ראלה, קטנה היענות הנרשמים למשמרת השניה במעון. לדעתה, הדבר נובע מחוסר מודעות, וזו תתפתח עם שיוודע ברבים כי קיימת אפשרות כזו, אך אין ספק כי הצורך קיים.

סיור במעון המטופח מגלה חדרים צבעוניים ומרווחים לקבוצות ילדים בנות שמונה ילדים לכל מטפלת. ניתן לקוות כי אכן, מעון זה, במתכונתו הייחודית המאפשרת לאמהות להתמצות בנקל לבניית השתלבות במעגל העבודה גם כאשר שעות העבודה אינן שיגרתיות, ישמש כראשון לבאים אחריו ברחבי הארץ.

פעוטות ומטפלות במעון „נווה טף" שנפתח אתמול בתל־אביב

בעליונים ובלבנים

מימין: כובעים שנראו בתצוגת פראט־א־פורטה („הקונפקציה") השבוע בפאריס. הימני – כובע של היפאני ג'ין אבה; השמאלי של ז'אן לואי שרר. משמאל: שוטר ודוגמנית עם סוס לבן.

גברים לא בוכים - למה?

השוואת מימצאים מעניינת מסדנאות אסרטיביות לגברים - לעומת נשים

מאת נורית חליף

אם נתבקש לאפיין את הגבר הישראלי, נעמיד כמעט בוודאות בראש הסולם, תכונות כמו אגרסיביות, דוגריות ושחצנות. נתאר אותו קרוב לודאי כמצ'ואיסט, כמחוספס. לא נגדיר אותו משפחתי, רגשני, אחראי. זהו המילכוד הסטריאוטיפי. בעיה מורכבת ואמיתית שפתאום נוגעים בה, מדברים עליה, פתאום ברור לכולנו (ואיך לא הבנו על זה קודם?) שהגבר הישראלי מתחבט בבעיות האופייניות לבני מינו ממש כשם שאשה מתחבטת בבעיות האופייניות לבנות מינה. כאו ילדותו אמרו לו „תהיה גבר", ו„גבר לא בוכה". על כן בבגרותו הוא אינו מרשה לעצמו לבכות או אפילו לבטא את רגשותיו והמחיר שהוא משלם, אכן מחיר יקר פי שלושה יותר התאבדויות הרבה יותר מחלות פסיכוסומטיות (כאבי ראש, אולקוס, כאבי גב, התמכרות לאלכוהול, לסמים) בקרב הגברים מאשר הנשים. כשקשה להם, גם כשכואב קשה, הם אינם מבקשים עזרה, אינם פונים לרופא, אינם מודים לא לגופם, לא לנפשם. שיעור התמותה מפתולוגיות לב, כלי דם ושחמת הכבד, גבוה בקרב הגברים פי שניים מאשר בקרב הנשים. רק לאחרונה, מעט מעט, נפרצת חומת הקשיחות, עולה בדיעת הגבר לעצם קיומן של בעיות הרגישות כיפיה.

לאה גורי העוסקת בייעוץ חינוכי ומשפחתי, מיכירה במנחת סדנאות אסרטיביות לנשים, לפני שנה ערכה, לראשונה בארץ, סדנת אסרטיביות לגברים. באו הנחתה כ־120 גברים, לעומת מאות רבות של נשים. עוד מוקדם להסיק מסקנות, אבל אפשר לעקוב סימנים ולהשוות בין הסדנאות לאסרטיביות לנשים ולגברים.

כמה מימצאים מעניינים במיוחד:

אסרטיביות פירושה: החלטיות ביחוה. כלומר, ליכוד ועשייה לסיפור הדימוי העצמי הקניית מיומנויות להתנהגויות ישירה והחלטית בחיי היום יום. גברים, מסתבר, זקוקים לכך לא פחות מנשים, בעיקר בפני שהתברה עדיין איננה מפגינה סובלנות או אפילו הבנה בכל הנוגע לרגשנותו של הגבר. אפשר רק לשער מה תהיינה התגובות כלפי גבר שיפרוץ בבכי במשרדו על שאיבד ליקוח השוב. או איך תתייחס החברה לגבר המלקף בחיבה עובדים בסקרהו, גברים (או הנשים, לענייו זה...) או מודה בפחדיו בגין אחריות חדשה שהוטלה עליו במסגרת תפקידו בעבודתו אין בכוונת הסדנאות לאסרטיביות לשנות סדרי עולם בהיקף זה. אבל את תדמית הגבר הגיבור הכל־יכול צריך לנפץ, להבהיר שכל גבר רשאי להתרגש לפתח־לבבית ורשאי להפש לעצמו עזרה, שהדי התנגדותו הפנימית של הגבר, לבקש עזרה, תגעת קשה ביחסיו עם אשתו וילדיו, הוריו וקרוביו חבריו, כאשר הוא במקום להיעזר, להתפתר הלשנת הרגלים, מעדיף לסבול, להסתגר ואולי להתמוטט ובמקרים קיצוניים אף שולח יד בנפשו, מביא אסון על עצמו ועל משפחתו.

הסדנא לאסרטיביות שואפת לספר את היכולת לעמוד על שלך בבלי לפגוע בזכויות הזולת. את היכולת להיות החלטי. את היכולת לשנות דפוסי מחשבה והרגלים שהונחלו על ידי החינוך והסביבה.

לאה גורי: „לאחר שהנחיתי עשרות רבות של סדנאות לנשים, הגעתי למסקנה שלא רק נשים נמצאות במלכודת, גם לגברים [illegible] עצב העובדה שגברים מתבטאים מעט, מרבים ופורצים את בעיותיהם האישיות בפני קבוצה, זו כבר בחינת שינוי משמעותי ביותר, זו הפרה בתולדות שלאחרית באה ההבנה שטוב לו לאדם לדבר וטוב לו לשתף את הזולת. הקירבה בהיו רגש ובפתיחות על חולשות וקשיים. עירוות לגבר לסלוח לעצמו על שהוא נמצא פתאום חלש. לבעיה הוא מתמצא כאשר הוא נוכח לדעת שלא רק הוא מתקשה לנהל את חייו".

באשר עיקרים [illegible] בתיים [illegible] שהתגלו שגברים מפיקים מן הסדנה איננה בשאלה האינה שונה מהתועלת שנשים מפיקות ממנה. מסתמן, שלגברים יש דימוי עצמי גבוה יותר לעומת נשים ביכולתם לבקש בעקיפין, בעמידה במצבי לחץ, ביכולתם להיות תקיפים, בראייתם את הקשרותם על בנות הזוג, ביכולתם לומר לא מבלי להרגיש אשם. הגברים אף רואים עצמם כבעלי בטחון עצמי יותר גבוה. לנשים יש דימוי עצמי גבוה יותר בתחומים של יצירת קשר עם נשים, יצירת קשר עם ילדים ובמודעות לקשר שבין גוף ונפש.

בהשוואה שנעשתה בין גברים לנשים לגבי השינויים שחלו בהם בעקבות הסדנה, אפשר להסיק שהשינוי אצל נשים חזק יותר והוא מתבטא בעיקר בתחום היכולת לומר לא, או לסרב לבקשה מוגזמת, ביכולת לומר לבן־הזוג „אני אוהבת את מה שאתה עושה" וביכולתה לספר על עצמה דברים טובים. מסקנה אחרת: גברים הם הרבה פחות אסרטיביים כאשר מדובר בהחלפת סחורה פגומה בחנות, הם מהססים לדרוש במלצר לתקן מצב במסעדה, הם מתקשים לתת מחמאה או להביע גילויי חיבה, ומתקשים יותר מנשים להתחיל שיחה עם אדם זר. גברים מצטיידים אסרטיביים בנושא של יכולת לסרב לבקשה מוגזמת של חבר.

אצל גברים חל שינוי גדול יותר מאשר אצל הנשים, לגבי היכולת להיות פתוח בעסק. זהו המימצא הטוב הקובע שיש תהליך של למידה התנהגותית ושל ריסון האגרסיביות. אצל נשים חל שינוי גדול יותר בעקבות הסדנה לגבי היכולת להציב ולתכנן סדר עדיפויות בחיים.

* * * *

לאה גורי, תושבת כפר־סבא, עוסקת בהנחיית סדנאות לאסרטיביות בשנת 1980. בשנת 84 ניסתה לפתוח קבוצה מעורבת של נשים וגברים, אבל הגברים לא באו. בשנת 85' שוב ניסתה, הגיעה סדנה רק לגברים. בהודעה שפירסמה בעתונות נאמר: אם אתה רוצה לסבול אל הדימוי האישי שלך על־ידי למידת תקשורת אסרטיבית עם הזולת, במיוחד בשעה של כעס, ביקורת ועימות... אם ברצונך לרכוש מכניקות בתהליך קבלת החלטות וניהול זמן... אם ברצונך לספר דרכי התמודדות במצבי לחץ, הרפיה ותיסכול... אם ברצונך לדעת יותר על גורמי מחיקה אצל גברים אבות בתעצאה מהדימוי סטריאוטיפי נוקשה... אז זכו באו. את הלקט הייתה צריכה להיות לסדנה ישראה ביותר בקיץ, הם באו מקיבוצים וממקצועות שונים, גם מבעלות השכלה שונים, אבל כולם הציגו דימוי עצמי שונה לגברי מזה שיצייניתו אותר כך בתום הסדנה, בשאלון להערכה עצמית שמילאו בראשית הסדנה הם ויתנו לעצמם להגיע לציון 10 בנושאים רבים כמו: לכשל. ביכולת להיות פתוח אגרסיביים, בעמיתיהם דימוי עצמי הזוכי, ביצירת קשר בקלות עם נשים, בבירור סדר העדיפויות ובמטרות בחיים, בפיתוח יתר כלותיה עצמית, בהעמקת הקשר עם הבנים ועוד ועוד. בהמשך הסדנה הבינו כמה בלתי ריאלית היא היתה זו לציון גבוה ונתגלו הפערים בין הציפייה למציאות את התקשורת עם בת הזוג הם ציינו בירוק כלל כטובה לפני והמשך הקודם למדו עד כמה שגו. הגברים, קובעת לאה, הם אמנם בעלי יכולת טובה יותר להתמודדות במצבי לחץ, הם פחות היסטריים, אבל, כאשר מדובר באסון, באירוע קיימי במשפחה או בעבודה, אז הם פחות חזקים מנשים. נשים יוצאות מהר יותר במצבי לחץ קשים, גברים מידרדרים מהר יותר, „נתקעים" עם מה שיש להם בבטן. הגברים אינם מתבטאים, הם נשברים. נכנסים לדיכאון עמוק, לדיכאון, כשפתוחים מחלות פסיכוסומטיות, רבים יותר מתאבדים. איש צבא שרגיל לקשיחות ונזיק, או שלא העלה בדרגה. עשוי להישבר עד כדי מצב של חולי. הבדל ברור בין גברים לנשים הוא אכן בשאלה של פתיחות לגבי גניחות. גברים שבאמת נפגעים בתוצאה מכשלון, בורחים מעצמם ומסביבתם. פקוד הורסים את עצמם. גברים רבים מקלקלים לעצמם קריירה ואת החיים בכלל, בגלל האגרסיביות שלהם. אחת ממטרותיה של הסדנה היא לעודד בקרב הגברים, כמו גם בקרב הנשים, את האומץ להיות בלתי מושלם. את האומץ להכיר במגבלותיו וללמוד מהם. גברים רבים, מסתבר, להבדיל מהתדמית הסטריאוטיפית המקובלת, כלל אינם בטוחים בקשר שלהם עם נשים, הם מאוד מתקשים להגדיר. לגברים יש קושי רב בהתחלת תקשורת עם נשים שבמשרדי העבודה, הם סובלים מאי הבנתם של צורכי הנפש וצרכי הגוף.

„יש גברים שאינם צריכים לפתוח את הפה, די כשהם מאירים בכסף, נוטים כבכבוב, בתנועות אגרסיביות ובביטויים של החיה והזדה וכמובן, גברים לא בוכים. נשים נוטות לקיחות קודמות בסדנאות, הן מתפרקות בבהלות. הגברים אינם בוכים. הם גם לא אוהבים לעשות תרגילי הרפייה. רק בבאמצע אני מצליחה לשכנע אותם בחשיבות תרגילי ההרפייה הכלולים בסדנאות. הרפייה פרושה לשכוח הכל, להוריד את הכתפיים, להשתחרר, „להניח" את הלסת, לשמוט ידיים ורגליים, להראות אולי קצת רפיון. לנשים בכלל אין בעיה עם זה, עושות הרפייה בלב שלם ובהנאה ואחר כך אוספות את עצמן ושוב נראות בסדר. הגברים מתקשים לפרק לעצמם אפילו את רגעי איבוד השליטה העצמית במצב של פעולה בתוך קבוצה ובאחדותו של הזר. אבל בערבים, כשמסתיימים מגיעים, אז גם הם בדיוק כמו הנשים, עומדים עד זמן רב בחוץ, מדברים ומקשקשים. פתאום גם הם יכולים לבכות את זמנם בפטפוטים".

לגברים ניתנת הבאת לגיטימציה לבחור לעצמם סדרי עדיפויות בחיים. הבנים קודם ללמוד או לפתוח עסק, רעד זאת, אחר כך יתבקש בנישואי אשה ומשפחה. הנשים גדולות לתוך הלבה קיימת: בעל וילדים תחילה, אומרים להן שזה הטוב וקודם לכל. עסקים ואחריות ארוכה, בשיהיה לך זמן. מתי? לא ברור. זו ההתלבטות הגדולה. זהו אחד הנושאים היותר מכבדים על נושאי הסדנה פרובלמטיים לגבי גברים. לאה גורי: „חוקרים באה"ב מעידים על כך שסדנאות לאסרטיביות ולבחירה עצמית, גורמות לא פעם להתמוגגות ופיצולים במשפחות. אני, כבר כשעברתי על האמצעי שלי, החלטתי לא לעודד הקצנה. כיפור ההתנהגות וההחלטיות, אבל לא על חשבון היחסים עם בן בת הזוג. כדי להגיע לשינוי צריך לעבוד קשה. קל יותר לקבוע אשה שהיא חזקה חכמה ולנורה הקצינה, קשה יותר ללמד את הבנת המענה, הפישור והשיחות".

לקחו את הזרם, להגיע להקיפות ולהחלטיות, לא להקצנות.

ילדים רוצים גט מההורים

מאת הדס מגן

„בגיל ההתבגרות קיים תהליך של 'גירוש' בין הורים לילדים", כך אמר פרופ' אבנר זיו בכינוס בנושא: „המשפחה על סף המאה ה־21 – גישות חדשות בפסיכולוגיה", שקיימה השבוע „האוניברסיטה הפתוחה" ב„בית הסופר". אצל המתבגר, אמר זיו, חלים שלושה שינויים: שינוי פיזיולוגי, שינוי בתפקוד אברי המין ושינוי בצורת החשיבה. הסברים מתחמקים לא יספקו את המתבגרים הצעירים. כל קביעה תדרוש ניתוק כמצה ומסכבת. זהו הגיל שבו חושבים שיודעים הכל על הכל. להורים זו תקופה קשה, אך יש להתבגרות גם צדדים חיוביים, אומר זיו. „זהו הגיל הנפלא ביותר מבחינה אינטלקטואלית". המתבגרים עוסקים בשאלות הפילוסופיות והנשגבות ביותר. למתבגרים יש אמונה טוטאלית לגבי ההתבגרות שלהם והם בנסים ללמוד מלידתם. „אנחנו (המבוגרים) נעולים מדי על הגישה שהילדים מתעניינים רק בעצמם ואנחנו רק בהם".

לדעת זיו, העימות בין הילדים להורים הוא חיובי. „כי היה מעניין מאוד שכל הזמן כסכיתו הילדים כתפסים את הורכות. מתבגר שאין לו עימות מרגיש כמו מתאגרף שמתאמן ונותן מכות לקיר מגומי. צריך להראות לילדים שלנו יש רעות משלנו תימוקים. הרבה יותר נוח להסכים עם הילד מאשר להתווכח איתו, אבל השוב לעמוד על דעתנו". אחריו דיבר על הורות, גרילה התפתחות של ילדים, הפסיכולוג רמי בר גיורא, מנהל התחנה לילד ונוער על שם איל"ן בירושלים וסיים ד"ר אלי זומר מהמרכז לחקר לחץ פסיכולוגי באוניברסיטת חיפה, שהירצה על אליבות מינית במשפחה.

לקראת שנת הלימודים הגדשה מרחיבים באוניברסיטה הפתוחה את המסלול ללימודי משפחה. המסגרת, שנפתחה לפני עשר שנים כוללת היום שתי מולקות – כ"ס להורים ומגמה להתקשרות. מרכזת המסלול היא יהודית שטרן רוזן.

איזי לונג מבליין ולהיפך

לפני שזה נגמר

מנגו...

ג'מבו מנגו...

מנגו „קיט": גדול יותר, ירוק יותר ועכשיו יותר!

גדול יותר, מפני שמבון ולקני הגדיל אותו; ירוק יותר, מפני שזה הצבע שלו כשהוא בשל; ועכשיו יותר, מפני שעכשיו העונה.

מגדלים אותו בהתיישבות העובדת (אלא מה), זו סכבר לא צריך אותו, אתם יודעים.

ומוכרים אותו, לא כזול, ב 8־5 ש"ח לק"ג, אבל – זה שווה כל אגורה וכל גרם.

אז בבקשה, ללכוש סינר (או להתפשט ולהיכנס למקלחת) ולאכול מנגו.

לפני שזה נגמר...

לא חייבים להתחתן...

למה מתחתן הגבר?

מפני שהממשלה לא יכולה להיות אשכה בכל הדברים...

ולמה מתחתנת האשה?

כדי שיהיה מי שירים את הכביסה שנפלה על הגגון; כדי שיהיה מי שיוכל להוריד חפצים

מסקומות גבוהים; כדי שיהיה מי שיעזור לנקות במקומות שקשה להגיע אליהם.

עכשיו, תארו לעצמכם שהמציאו מכשיר שעושה את כל הדברים האלה ואין שום צורך להתחתן איתו!

מה שצריך, זה לקנות את ה„תופסיקל" – מוט פלסטיק באורך 1.20 מטר, שכאשר לוחצים לו במקום הנבון (ממש כמו לבעל) יוצאות מקצהו השני שתי זרועות מתכת המשמשות להרמת חפצים.

את הפטנט המציא מר אריה סגב ומי שרוצה עוד פרטים עליו, כמו מחיר וכו', שיכתוב אליו לרחו' האירוסים 39/12 נס ציונה.

כי לנו הוא לא מסר כמה זה עולה ואיפה קונים את זה.

תימוקיו, כנראה, איתו.

הוצפנו במכתב

המדור „מבליין ולהיפך" שמה לפתוח תת־מדור שייקרא „הוצפנו במכתב", ושיסמה לפרסם תגובות של קוראים, כמו המכתב שהוא מפרסם היום.

כותבת לנו אבירה סליס מגדרה (הקיצורים, ההשמטות והתוספות באחריות המדור בלבד – א.ל.)

„לפני שנה הופיע על המדפים, „סיפליקול", מוצר מופלא (האריזה מצורפת – ראה תמונה)... מלח מוריד כתמים... אני יכולה להעיד מנסיון שאכן הוא מוריד כתמים... אפילו כאלה שנחשבו למתנגלים קבע על בגדי ילדים...

„לפני כמה חודשים נעלם המוצר מהמדפים... צלצלתי למשווק... הנ"ל הסביר לי, שרשת השופרסל החליטה... לא ליבא עוד את המוצר... ורשת הקראוס מסרבת לרכוש אותו ללא תשלום נוסף מצד המשווק (?? א.ל.), תשלום שהולך לכיסו של העניין של הרשת (קראוס – שמעתם? א.ל.)

„האם תוכל לעשות משהו... כדי לעזור לכל אותם כתמים עקשניים לזרום לרשת הביוב" סוף מכתב.

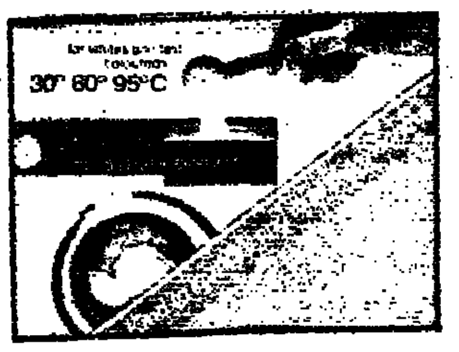

עשיתי.

נראה.

ותודה לך, אבירה, גם על הנ.ב. (ואתם אל תתערבו, זה עניין פרטי ביני לבין כותבת המכתב).

הוא ממשיך לעבוד בשבילך

(מעבד המזון – המשך)

כבר אמרו לי: „עוד יחשבו שאת סוכנת שלהם, של יצרני אחד ממעבדי המזון האלה, אם ישפטו אותך לפי ההתמכרות".

לא, גבירותי ורבותי, חברות וחברים, אני פשוט מאוהבת במכשיר שלי, גם ביעילותו, אבל אני מודה, בעיקר באפשרויות המשחק והשעשוע שהוא מעניק אם מישהו אוהב להשתעשע בדברים שכאלה, ואני אוהבת. גם חברתי שוש, שגם היא קיבוצניקית וגם היא משתמשת בו רק לדברים שבין הארוחות העיקריות – שכן אלה מגשות לנו בחדר האוכל החדש והיפה שלנו ולארוחות מנוחה־ערב של מוצאי שבת, שהפכה ברוב הקיבוצים מזה שנים לארוחה המשפחתית של השבוע, ושכה מוצא פורקן יצר העשיה בתחום הבישול והאפיה, והביא לתסכול לא קטן.

קח, למשל, את מקרה הגויאבות שהיה לי לפני כשבוע. אישי שיהיה עשה סיבוב בחנות גדולה של פירות חזר משם עם כל סוב + מיכל פלסטיק מלא גויאבות צהבהבות וטעימות. אלא מה, מיד צפה בעיית הריח. פתרתי את המקרר ומיד ניחושתי: הוא הביא גויאבות. הוצאתי אותן משם ואז כל מי שנכנס לביתנו ניחש: יש לכם גויאבות? הרי ידוע שהעולם מתחלק בין שחורים ולבנים, מעשנים ולא מעשנים, דתיים וחילוניים ובין אוהבי גויאבות לאלה ששונאים אותן. ובסעיף האחרון החלוקה היא מוחלטת וחד־משמעית.

כשנשארו רק שלוש כאלה החלטתי שיש לעשות מעשה מרחיק לכת, כי כבר לא היה לי כוח לאכול אותן סתם כך, וכאן באה שוב לעזרתי „המעבד" וכושר ההמצאה שלי. אם אפשר לעשות גלידה ביתית מתות־שדה, מדוע אי־אפשר לעשות מגויאבות? וכך עשיתי. דבר גרר דבר ואם כבר התחלתי, המשכתי בעוגיות (כדי להשתמש בשני החלמונים שנשארו מהגלידה) ובמרק, שיהיה משהו לארוחת הערב.

אריאנה הרן הכהן על קצה הלשון

גלידת גויאבות

החומרים

3 גויאבות גדולות (כחצי קילו)

¾ כוס סוכר

2 חלבונים

מיץ מחצי לימון

1 כפית תמצית וניל

1 גביע שמנת חמוצה

אופן ההכנה

1. מרסקים את הגויאבות החתוכות לקוביות גדולות בלהב הפלדה.
2. מחליפים את להב הפלדה בלהב הפלסטיק (טוב להקצפה), מוסיפים סוכר, חלבונים, וניל ומיץ לימון ומפעילים ל־3–4 דקות עד שהתערובת מקציפה וממלאת את כל המיכל.
3. מוסיפים את השמנת ומפעילים לזמן קצר, רק עד שהשמנת נבלעת בתערובת.
4. מוציאים לכלי בעל מכסה ומכניסים לתא ההקפאה. כעבור שעתיים־שלוש יש לנו גלידה משגעת.

אם היא קופאת ומתקשה מאוד, כדאי להוציאה למקרר לכחצי שעה לפני ההגשה.

עוגיות עם דובדבן

החומרים

לבצק

2¼ כוסות קמח

¾ כוס סוכר

125 גר' חמאה, או מרגרינה בטעם חמאה

2 חלמונים

קורט מלח

לקישוט

דובדבנים מסוכרים או חתיכות של פירות מסוכרים אחרים.

1 ביצה טרופה עם מעט מים למריחה על פני העוגיות

אופן ההכנה

1. מכניסים למיכל המעבד שבתוכו מורכב להב הפלדה את החמאה חתוכה לקוביות, הסוכר והמלח. מפעילים לדקה כדי לערבב היטב את החומרים. מוסיפים את החלמונים והקמח ומפעילים לדקה נוספת עד להיווצרותו של כדור בצק.
2. מחלקים את הבצק לכדורים בגודל אגוז ומניחים כל כדור במרחק 2–3 ס"מ האחד מרעהו על תבנית משומנת. נועצים במרכזו של כל כדור דובדבן מסוכר, מורחים ביצה בעזרת מברשת ואופים בתנור בחום בינוני־גבוה (דרגה 6 מתוך 10) כ־20 דקות. יוצאות כ־30 עוגיות.

מרק אקספרס

החומרים

3 גזרים

3 גבעולי פטרוזיליה

1 גבעול סלרי או רבע שורש סלרי

1 בצל

6 תפוחי אדמה קטנים (או 3 בינוניים) מבושלים במים

30 גר' חמאה או 2 כפות שמנת חמוצה

½1 ליטר מים

מלח ופלפל לפי הטעם.

אופן ההכנה

1. קולפים ושוטפים את הירקות וחותכים אותם לחתיכות לא גדולות. מכניסים את הירקות למיכל המכשיר עם להב הפלדה.
2. מרתיחים את המים ומוסיפים להם מלח ופלפל.
3. מוסיפים כוס מים רותחים לירקות שבמיכל ומפעילים ל־2 דקות עד להיווצרות בחית עדינה.
4. מוציאים לכלי הגשה ומוסיפים את שאר המים הרותחים.
5. מוסיפים חמאה או שמנת ומגישים.

הערה: להרתיח אם אוהבים מרק חם חם.

תיקון טעות

המדור „ספרים עכשיו" שהתפרסם במדור זה ביום ב', 24 באוקטובר, נכתב על ידי ב. סמוד, ולא על ידי אבי טנא, כפי שפורסם.

מכבי ת"א: התאוששות של חולון – לא על חשבוננו

מאת משה כהן

שחקני הפועל חולון יאלצו, כנראה, להמתין להזדמנות אחרת כדי לקום מהקרשים. הערב מצפה להם בהיכל הספורט ביד־אליהו משימה גבוהה בדמותה של מכבי ת"א, שודאי לא תתחשב במצוקה החולונית.

במכבי מתייחסים, אמנם, ברצינות למשחק והמאמן צבי שרף הבהיר, כי אסור לזלזל בהפועל חולון, אולם יחסי הכוחות נוטים בבירור לצד המכבים. לא נראה לי, כי חניכיו של איוואן דאנקן מסוגלים להפתיע.

חולון נתונה בלחץ. מה כבר לא נאמר על כוכביה המאכזבים של הקבוצה. ההנהלה נתנה להם את כל התנאים, אולם השטרות טרם נפרעו. אין ספק, כי שחקנים כמו מקדונאלד, פיליפס, דלול, ויליאמס ואלימלך מסוגלים בערב מוצלח להוות יריב שקול למכבים, אבל הם סובלים מחוסר בטחון ומלחץ פסיכולוגי.

חולון תשחק בשאפתנות רבה, אבל תוצאת המשחק תלויה בעיקר במכבים. ניתן לומר, כי אם חולון תפסיד בהפרש נקודות סביר, הדבר יחשב הישג עבורה.

מילאן סיימה בביתה בתיקו עם הכוכב האדום בלגראד

אלופת איטליה מילאן סיימה בביתה בתיקו 1:1 עם הכוכב האדום בלגראד, במשחק הראשון של הסיבוב השני בגביע אירופה, למרות שהיו לה אפשרויות לרוב להבקיע שערים נוספים.

האיטלקים שהו כמעט בכל המחצית הראשונה במגרש של היוגוסלבים, אך לא הצליחו להבקיע. בדקה ה־47 אף הבקיע הקפטן של הכוכב האדום, דראגאן סטויקוביץ', לאחר שחלף ליד שני מגינים איטלקיים.

אולם דקה לאחר מכן הצליחה מילאן להשוות. החלוץ הבינלאומי מארקו ואן־באסטן מסר כדור לאנטוניו וירדיס, וזה הבקיע בקור רוח, ממרחק קצר.

כדורגלן השנה, ההולנדי רוד חוליט, שעדיין לא החלים לגמרי מפציעה בקרסול, הוכנס למשחק עשר דקות לאחר התחלת המחצית השניה, במקומו של וירדיס, אך לא הצליח להבקיע את ההגנה האיתנה של בלגרד. גלאזגו סלטיק מסקוטלנד נוצחה 1–0 על ידי ורדר ברמן ממערב גרמניה.

את השער היחיד הבקיע תומאס וולטר בדקה ה־58, לעיני 50 אלף צופים.

בגביע אופ"א ניצחה קלן את גלאזגו ריינג'רס 0–2, משעריהם של יאנסן בדקה ה־77 ואלופס בדקה ה־88, לעיני 42 אלף צופים.

ביירן מינכן ניצחה את דונאייסקה סטרדה מצ'כיה 1–3.

את השערים לביירן הבקיעו פליק (21), וגנאר (53) וסון (75).

לסטרדה הבקיע שאבאן בדקה ה־77, לעיני 11 אלף צופים.

באדינבורו סיימה קבוצת הארטס בתיקו 0–0 עם אוסטריה וינה.

בגביע מחזיקות הגביע ניצחה איינטרכט פרנקפורט את סאקאריאספור מטורקיה 1–3. דנדי יונייטד מסקוטלנד נוצחה 1–0 על ידי דינאמו בוקרשט.

קארדיף סיטי מוויילס נוצחה 2–1 ע"י אירהוס מדנמרק.

סטיאווה – ספארטק מוסקוה 0:3

קבוצת הכדורגל הרומנית סטיאווה בוקרשט, שזכתה ב־1986 בגביע אירופה לאלופות, הביסה במגרשה את ספארטאק מוסקוה 0:3 לעיני 35,000 צופים.

היה זה המשחק הראשון בשמינית גמר גביע אירופה לאלופות. הבינלאומי גאורגה האג'י כבש צמד בדקות 58 ו־70 מן הנקודה הלבנה ודן פטרסקו בדקה ה־33.

יובנטוס הביסה את אתלטיק בילבאו 1–5

יובנטוס מאיטליה הביסה בטורינו את אתלטיק בילבאו מספרד 1:5 במסגרת גביע אופ"א, לעיני 40,000 צופים.

מיכאל לאודרופ הבקיע שני שערים בדקות ה־3 וה־51, רוברטו גאליה הבקיע בדקה ה־23, מאסימו מאורו בדקה ה־40 ואלסאנדרו אלטובלי 6 דקות לאחר מכן.

את שער הכבוד לבילבאו הבקיע אורואלדה בדקה ה־35.

בגביע מחזיקות הגביע סיימה ברצלונה בתיקו 1–1 עם לאך פוזנאן מפולין.

בגביע: ירושלים עולה לגליל עליון

מאת משה כהן

המשחק בין קבוצות הפועל גליל־עליון והפועל ירושלים יעמוד הערב במוקד משחקי שמינית גמר גביע המדינה.

המשחקים המעניינים במסגרת שמינית הגמר כבר נערכו ובמרכזם עמד הפסדה המדהים של הפועל חולון להפועל חיפה. הערב לא יהיו כנראה הפתעות, שכן הבדלי הרמות בין הקבוצות המתמודדות חדים מדי כדי לשבש את התחזיות.

מחזיקת הגביע, קבוצת הפועל גליל־עליון, תנסה לגבור בביתה על הפועל ירושלים. שחקני הגליל טובים יותר ותוצאת המשחק תלויה בעיקר בהם.

בעיר היהלומים תארח אליצור נתניה את הפועל איתן גבת. חניכיו של יהושע רוזין לא יתקשו להבטיח את עלייתם לשלב הבא, שכן, מולם תשחק קבוצה חלשה וחסרת יומרות.

שלוש קבוצות לאומיות אחרות יהנו ממשחקים קלים מול קבוצות הליגה הארצית. מכבי ראשל"צ תתארח אצל הפועל גן שמואל, מכבי דרום ת"א תארח באולם גימנסיה הרצליה את מכבי ר"ג וגבעת שמואל תארח בנוה מונוסון את מכבי חיפה.

למשפחת זליגפלד וקבוץ גבעת־ברנר

אנו חברים, יוצאי הכשרת גוש לודז' כואבים ואבלים על

פאולה זליגפלד

שאיננה

חברים בקיבוץ דפנה

[illegible]

אימו ז"ל

ועד עובדי חברת החשמל לישראל מרחב הדרום

בצער וביגון אנו מודיעים על פטירת

קדיש רצין ז"ל

בן ר' יצחק

בט"ו במרחשון תשמ"ט 26.10.88. ההלויה התקיימה במשק תל יוסף.

אשתו: אלקה רצין

אחיו: שמחה רצין וב"ב

אחיו: שניאור רצין וב"ב

וכל בני המשפחה

נהג! תן טרמפ לחייל!

עשה את המינימום למען אלה העושים את המקסימום.

שוערה של טורקו הפינית נכנע לשערו של דראבקי מאוסטריה וינה בגביע אופ"א

הנבחרת בדרך הנכונה גברה על שעריים 0:3

מאת שמואל קליגר

נבחרת הכדורגל של ישראל כבר חורשת היטב בתלמים של מכון וינגייט: אמש לאור זרקורים במשחק הניצחון המרשים ביותר של הנבחרת עד כה (0:3) מול מכבי שעריים מהליגה הארצית כבר יכולנו לשאוב עידוד מיכולת הבחורים, שגילו לפרקים פנים חדשות של תלכיד המתחיל להתגבש.

אמנם, במחצית הראשונה הורקה המכונה משהו, אך בכל זאת הצליחה הנבחרת להבקיע שער אחד, שככל הנראה נתן את האות לשערים שבאו בעקבותיו. היה זה בדקה ה־35 כשניסן כהן המתומן החדש בעט בכדור שפגע במגן והתגלגל בדרך לשער. כמעט שער עצמי. 0:1.

לאחר ההפסקה זו היתה נבחרת שונה לחלוטין. הדורי שאפתנות וכושר גופני משופר השתלטו הבחורים על המגרש תוך ניצול היעדר תבונות אלה אצל היריב והבקיעו עוד 2 שערים נאים מתוך שפע של מצבים. השער היפה במשחק הובקע בדקה ה־50 כששמעון מנחם מסר למשה סיני וזה בעט לרשת. 0:2. שער לתפארת. בחלוף 3 דקות בעט אלי דריקס את השער השלישי לאחר שניצל כדור חוזר מהגנת שעריים.

מה שהרשים יותר מכל היה היכולת של הבחורים לגונן גמישות על השער ולמנוע מחלוצי היריב האפשרות לסכן את השער. נראה כי לנבחרת הנוכחית, פרט למשמעת עצמית גבוהה יש גם שחקנים בעלי יכולת הגנתית מעולה. נוסיף לכך הדגש מיוחד על קשרים בעלי מגמה הגנתית כדי שנבין את הסוד הגדול ואולי הדרך שעליה "הולך" הצוות המנחה: קודם כל לא לספוג שערים. אפשר ובכך ישלם גם הדגש במשחקים נגד האוסטרלים. קודם כל ההגנה מבחינה זו השתלבו היטב ניר קליגר, גם מתומן חדש ויהודה עמר המצטיין בכל תפקיד הגנתי בו הוא מתותקן. שלמה אילוז הפגין להיות דמות מפתח במרכז ההגנה. גם המתומן השני ניסן כהן הוכיח יכולת נאה.

לעומת זה נעדרו מהמשחק כמה שחקנים שנפצעו, חלקם במהלך האימונים המפרכים. ירון פרסלני מתח שריר בגבו, ניר אלון ויוסי ואנה גם בן פצועים ושמעגונ לא השתתף במשחק מפני שהוא סובל מנזילות. גם מרקו בלבול לא שותף במשחק מפני שהוא סובל מבעיות בשיניו. שימי מכלוף סובל אף הוא מפציעה. גם יפתח הלוי

המאמן יצחק שניאור ציין במסיבת העיתונאים שהתחשב מבחינה זו במשחקי הליגה בשבת ולכן לא שיתף אחרים מהשחקנים במשחק אמש.

הוא אמר, כי המוזמנים החדשים ענו על הציפיות וציין את המשחק המאורגן של ההגנה. לדעת המאמן הנבחרת מצליחה כבר לגלות 60 – 70 אחוז מהיכולת הנדרשת.

שניאור גילה, כי יש בדעת המאמנים להזקק לשירותי פסיכולוג כדי לענות על צרכים מסויימים בנבחרת.

דעתו על המשחק: "המשחק היה לא רע, מתובל במהלכי כדורגל נאים. הבחורים רצו".

בגלל יום הבחירות שיהיה בשבוע הבא תקיים הנבחרת ביום שלישי רק אימון אחד אחר הצהריים. באותו יום יצא המאמן שניאור לרומניה כדי לרגל אחרי נבחרת רומניה למחרת היום במשחק נגד יוון במסגרת קדם הגביע העולמי.

הנבחרת הופיעה בהרכב הבא: גינצבורג; שמעון מנחם, עמר, אילוז, קרה, קליגר, ניסן כהן, אלי כהן, סיני; לוין, יגאל מנחם. כן שותפו: אוסייאן, דריקס.

מיכאל לאודרופ מיובנטוס מבקיע את שער אתלטיקו בילבאו במסגרת גביע אופ"א

קוקריל התאושש מפציעתו הקשה והוביל סאותהמפטון לנצחון 3:1

גלן קוקריל, כדורגלנה של סאותהמפטון, שסבל משבר בלסתו מהמהלומה שספג בחודש שעבר מידי חלוצה של ארסנל, פול דייוויס שהושעה לתשעה משחקים, כבש שני שערים בלונדון בנצחון קבוצתו על טוטנהאם 3:1.

היה זה במשחק דחוי בליגה וקבוצתו של המנהל טרי ונבלס מצויה עתה במקום הלפני־אחרון, כשהיא מקדימה בהפרש שערים את ניוקאסל. טוטנהאם הצליחה העונה לזקוף לזכותה רק נצחון אחד בליגה.

ארסנל סיימה בלוטון בתיקו 1:1. כשאלן סמית היקנה יתרון לתותחנים בדקה ה־13 בבעיטה־יעף. האירי הבינלאומי קינגסלי בלק השווה בדקה ה־56.

בנצחון זה העלה את ארסנל למקום השלישי עם 14 נקודות והיא מקדימה בהפרש שערים את קובנטרי וסאותהמפטון. בראש צועדת נוריץ' עם 19 נקודות, לפני מילוול 16.

קבוצת נוריץ', שניצחה ביום רביעי את מנצ'סטר־יונייטד 2–1, מובילה עתה עם 6 נקודות לפני מילוול, בליגה האנגלית.

מנצ'סטר הבקיעה את השער הראשון מרגלי הבינלאומי מארק יוז, אולם בחמש הדקות האחרונות הבטיחה לעצמה את הנצחון, הודות לשערים של מייק פילאן ואנדי טאונסנד.

האלופה ליברפול נחלה הפסד נוסף (2–1) בנוטינגהאם פורסט, למרות שהבינלאומי איאן ראש הבקיע במשחק זה את שערו הראשון בעונה הנוכחית.

ניוקאסל ניצחה את מידלסברו 0–3.

נוריץ' מובילה עם 22 נקודות, אחריה מילוול 16, ארסנל, קובנטרי וסאותהמפטון 14, שפילד ונסדיי 13, ליברפול, מנצ'סטר־יונייטד, נוטינגהאם־פורסט ומידלסברו 12.

בליגה השניה נצחון חוץ לסטוק על בירמינגהאם 0:1 ופורטסמות על איפסוויץ' באותה תוצאה.

בין יתר התוצאות: קריסטאל־פאלאס–אוקספורד 0:1, האל–צ'לסי 0:3, סנדרלנד–בלקבורן 0:2, ווטפורד–בארנסלי 0:4.

קנדל דוחה הצעת ניוקאסל

מאמנה של אתלטיקו בילבאו, האנגלי הווארד קנדל, דחה אתמול הצעת ניוקאסל־יונייטד לקבל לידיו את ניהול המועדון האנגלי המצוי בתחתית הליגה הראשונה.

יו"ר ניוקאסל, גורדון מקקיג, שטס במיוחד לבילבאו ביום שני, חזר מאוכזב. מנהלה לשעבר של אברטון, אינו מתגעגע לשוב הביתה.

לניוקאסל עדיין אין מנהל מאז הודח הסקוטי ויל מקפאל מתפקידו לפני שבועיים.

מפיינורד לבריז' בהשאלה

חלוץ קבוצת פיינורד רוטרדאם, תום קרומבריינק בן ה־21, הושאל לקבוצה הבלגית סרקל בריז' עד תום העונה.

כמה קבוצות הולנדיות מעוניינות בחלוץ הצעיר.

מקנרו ניצח את לקונט

הטניסאי האמריקאי הוותיק ג'ון מקנרו, ניצח בסיבוב הראשון בטורניר העשיר (1.1 מיליון דולר) בברסי שליד פאריס את הצרפתי הנרי לקונט 1:6,5:7.

קהל הצופים נהנה ממשחקו של האמריקאי וכיבד אותו בתשואות, מול התנהגותו של הצרפתי שלא השלים עם הפסדו ומחה מדי פעם נגד הקוונים ואף השופט. אגב, שני הטניסאים הם איטרי יד ימין.

במשחקים נוספים, גבר הצרפתי אריק ווינוגראדסקי על הארגנטיני מרסלו חייטה 6:7,3:6,6:3. תום מאיוט מארה"ב מחזיק התואר המדורג שני, ניצח את הצרפתי טיירי שמפיון 1:6,4:6,7:5. האוסטרלי ג'ון פיצג'ראלד, הכניע את המדורג שביעי, גיירמו פרז־רולדאן מארגנטינה 2:6,1:6.

בסיבוב השני ניצח יעקב לאשק משוויץ את המדורג שישי, השוודי יונאס סוונסון 2:6.3:6,6:3 והצרפתי גי פורז'ה גבר על המדורג חמישי, תומאס מוסטר מאוסטריה 3:6,3:6.

ארתור גולד יו"ר הועד האולימפי הבריטי

היהודי סר ארתור גולד בן ה־71, נבחר ליו"ר הועד האולימפי הבריטי, ברוב קולות 15:18.

הבחירה נעשתה בכנס המסורתי של ההתאחדות האולימפית הבריטית. גולד יחליף את צ'ארלס פלמר, שהיה יו"ר מאז 1983.

שופט ספרדי לנערי ישראל והולנד

מאת שמואל קליגר

השופט הספרדי פרז סנטו ישפוט במשחק בין נבחרת הנערים של ישראל נגד נבחרת הולנד ב־9 בנובמבר, בהרצליה.

אתמול ניצחה נבחרת הנערים את נערי מכבי יפו 0:2.

3 משקולאים לתחרות בוולס

3 משקולאים ישתתפו בתחרות המסורתית "גביע הכמה", שתיערך בסוף השבוע בקרדיף, וולס.

המשקולאים הם ראובן הורינטוב, אילן מוסטסקי ואייל אבגלמן. המאמן הוא, אלי סרדם וראש המשלחת רחמים כרמי.

בתחרות ישתתפו 10 מדינות.

נצחון לבלום בסבב פרנקל

הפתעה גדולה נפלה אתמול בשמינית גמר סבב פרנקל בטניס, הנערך באשקלון, כשאיסטון מאנגליה גבר על המדורג שני, אלברטו פאריס מאיטליה, 4:6,4:6,6:4.

המדורג ראשון, גלעד בלום, גבר על מיכאל דניאל 0:2,3:6 (דניאל פרש בגלל פציעה). עמית נאור ניצח את חיים ציון 2:6,5:7, אורן מוטאווסול גבר על קוסובוצ'י מרומניה 2:6,3:6 ורביב ויידנפלד הכניע את קוצ'ינסקי מארה"ב 5:7,4:6.

בתחרות לזוגות ניצחו שלמה גליקשטיין ומרק ג'ייקבסון מארה"ב את מוטאווסול ואנגל משוודיה 2:6,6:4,1:6.

לרבע הגמר לנשים העפילו הישראליות אילנה ברגר, דליה קוריאט, יעל סגל ויעל שביט.

חוק התכנון והבניה, התשכ"ה – 1965

מרחב תכנון מקומי חיפה

הודעה בדבר אישור שינוי תכנית מתאר מקומית

נמסרת בזה הודעה, בהתאם לסעיף 117 לחוק התכנון והבניה, התשכ"ה – 1965 כי הועדה המחוזית לתכנון ולבניה, מחוז חיפה, החליטה לאשר, באישור שר הפנים, שינוי תכנית מתאר מקומית הנקרא:

"תכנית מס' חפ/981 ד' – חיבור רחוב הרמן עם רחוב 2064, במושבה הגרמנית", המהווה שינוי לתכניות הבאות:

חפ/229 ד' – רוחב מינימלי של רחוב לתנועת כלי רכב.

חפ/981 – המושבה הגרמנית – צפונית.

מקום התכנית: רחוב הרמן במושבה הגרמנית בחיפה.

הודעה על הפקדת שינוי התכנית פורסמה בילקוט הפרסומים מס' 3513, תשמ"ח, עמוד 555.

השינוי האמור, בצורה שבה הועדה המחוזית אישרה אותו, ביחד עם התשריט המצורף אליו, הופקד במשרדי הועדה המחוזית האמורה וכן במשרדי הועדה המקומית לתכנון ולבניה, חיפה, וכל המעוניין רשאי לעיין בו, ללא תשלום, בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל.

משה גלזר

יושב ראש הועדה המחוזית לתכנון ולבניה, מחוז חיפה

כ"ח בתשרי התשמ"ט

9 באוקטובר 1988

חוק התכנון והבניה, התשכ"ה – 1965

מרחב תכנון מקומי, חיפה

הודעה בדבר הכנת שינוי תכנית מתאר מקומית

נמסרת בזה הודעה, בהתאם לסעיף 77 לחוק התכנון והבניה, תשכ"ה – 1965, כי הועדה המחוזית לתכנון ולבניה, מחוז חיפה, החליטה, בישיבתה מס' 79 ביום 12 ביולי 1988, לאשר הכנת שינוי תכנית מתאר מקומית הנקרא "תכנית מס' חפ/1796 א' המושבה הגרמנית" שהוכנה על ידי הועדה המקומית לתכנון ולבניה, חיפה.

ואלה השטחים הכלולים בתכנית המוצעת:

גוש 10811, חלקות: 20־17, 34־22, 81־78, 83, 139, 144, 146, 151, 157־149, 156, 223, 225, 233, 262־260, 265, 284, 285, 387־382, 403, 405, 407.

חלקי חלקות: 283, 317.

גוש 10826, חלקות: 4־1, 6, 9, 12, 34, 44, 74, 127, 128.

חלקי חלקות: 16, 91, 92.

גוש 10827, חלקות: 5־1, 16־12, 19, 20, 109, 111, 112.

חלקי חלקות: 73, 75.

גוש 10828, חלקות: 1, 2, 11־5, 15־13, 17, 22־20, 25, 26, 33, 34, 72, 73, 87־79, 90, 91, 96, 97, 102, 106, 108, 109, 112.

חלקי חלקות: 88, 93.

גוש 10829 בשלמותו.

גוש 10830 בשלמותו.

גוש 10831, חלקות: 1, 2/1, 2/2, 3, 4, 9־6, 14־11, 30, 31, 33.

חלקי חלקות: 32, 40.

גוש 10832, חלקות: 2, 3, 73, 93, 103.

חלקי חלקות: 91.

גוש 10833, חלקות: 1, 36־33, 48־38, 54.

וחלקי חלקות: 45, 46.

גוש 10890, חלק מחלקה 1.

מטרות התכנית:

א. שמירה על אופי המבנן הבינוי הקיים.

ב. שמירה על פרטי הסביבה הקובעים את יחודה.

כגון: מבנים ופרטיהם, חזיתות, מסטאות, גדרות, צמחיה וכו'.

ג. מיקום ועיצוב הבניה החדשה בצורה שתתאים לסביבה הקיימת.

כן החליטה הועדה המחוזית, בהתאם לסעיף 78 לחוק, כי היתרי בניה, לגבי הקרקע שבתכנית, יוצאו לפי התנאים וההגבלות שנקבעו על ידי הועדה המקומית לתכנון ולבניה העיר חיפה בישיבתה מס' 27 מיום 4.2.1985.

תוקף הודעה זו לשנה אחת מיום פרסומה ברשומות.

משה גלזר

יושב ראש הועדה המחוזית לתכנון ולבניה, מחוז חיפה.

חתום על "דבר" היום ותהיה מעודכן בכל יום.

הלוח הכללי | ידיעות אחרונות | הלוח הנפוץ ביותר | דבר ראשון בבוקר

דירות למכירה

• בנוה"ם 3 ק'ד חדרים יפו, מיידי. (7603) 052-574654 03-5552548

ביקוש דירות

• דרושה דירה בסביבת רמת השרון? ת"א באזור חדשי (9697) 03-6416567

הצעות עבודה

[illegible]

מכוניות

[illegible]

רוצים לקנות

[illegible]

רהיטים

[illegible]

מקררים

[illegible]

הלוואות

[illegible]

טיולים

[illegible]

מזגני אויר

[illegible]

מי מצא?

[illegible]

ריפוי והרזיה

[illegible]

בתי אבות

[illegible]

שרותים

[illegible]

הכרויות

[illegible]

פוליש וניקיון

[illegible]

חוק הזדמנות שווה בתעסוקה, התשמ"א 1981

לפי חוק זה אסור למעביד לקבל אדם לעבודה מחמת מינו או מחמת היותו נשוי או הורה. אלא אם אופיו או מהותו של התפקיד מונעים קבלתו של בן אחד המינים לעבודה הנדונה. העבריינים צפויים לעונש על פי החוק.

ירושלים

[illegible]

ריפוי והרזיה

[illegible]

חניה

ריפוי והרזיה

[illegible]

יפאוטו בע"מ

היבואנים הבלעדיים בישראל של מכוניות

SUBARU

דרוש/ה

מנהל־חשבונות ראשי ומנהל כספים

בעל ידע ונסיון ממושך בניהול מערכות הנה"ח וכספים של חברה גדולה. דרוש ידע ונסיון בהפעלת מערכות מחשב.

עדיפות לבעל נסיון בענף הרכב.

מועמדים מתאימים יפנו לקביעת ראיון אישי אל מזכירות המנכ"ל, גב' סוניה, טל' 332770, 338861–03.

סודיות מובטחת

כוכבים ולילות

בעריכת זאב פרי

חדש על המסך

"אנה", "יום שני הסוער", "טרור ברחובות" ו"אקשן ג'קסון". מסוף השבוע בבתי הקולנוע.

סאלי קירקלנד היתה מועמדת לאוסקר על תפקידה ב"אנה" בו היא מגלמת שחקנית צ'כית מפורסמת בארצה הנאלצת לעזוב את צ'כיה ומתגוררת עתה בניו־יורק, שם אין היא זוכה אלא לתפקידי מוליפות(?). היא עדיין מאוהבת בבעלה לשעבר, במאי הקולנוע, שאף הוא חי בניו־יורק אך אינו רוצה בקשרים אתה משום שאינו רוצה להיזכר בעברו. בה מאוהב דניאל, הכותב שנה אחרי שנה את ספרו ובינתיים חי בעזרת הקצבתה של משפחתו. לביתה של אנה מגיעה צ'כית צעירה (פאולינה פורייזקובה, אחת מן הדוגמניות המצליחות ביותר כיום) ומטריזה(?) את אנה. השחקנית המבוגרת נוטלת אותה תחת חסותה והמשימה אינה קשה כלל. בזכות יופיה מצליחה הצעירה למצוא דרכה בעיר הגדולה בלי מאמץ מיוחד. היא פוגשת באנשים הנכונים [illegible] להצליח. יחד אתה עוזב את התוף המנוהר(?) גם דניאל. ביים את הסרט על שתי הנשים הצ'כיות במאי פולני, יורק בוגייביץ'.

★

"יום שני הסוער" הוקרן כבר במסגרת פסטיבל הסרטים הירושלמי בקיץ האחרון. עכשיו הוא יוצא להקרנה מסחרית. מותחן אפל המתרחש בצפון אנגליה בו מעורבים איש עסקים אמריקאי מפוקפק ובריטי, בעל מועדון ג'אז (הלא הוא הזמר סטינג), מלצרית אמריקאית המעורבת בחייו של איש העסקים (מלני גריפית) ומובטל צעיר המוצא עבודה כאיש נקיון במועדון הג'אז (שון בין(?)). הטובים נגד הרעים, אבל בסגנון אחר שיצר (כתיבה ובימוי) מייק פיגיס שזה לו סרטו המסחרי הראשון כבמאי.

"אנה"

"יום שני הסוער"

★

ב"טרור ברחובות" מככב צ'אק נוריס, הפעם כשוטר עם לב. וכדי להדגיש זאת יש לו חברה העומדת ללדת וחלומות וזוועה על ה"טרור" – רוצח נשים אלים שתפס שלוש שנים קודם לכן. ה"טרור", חיה בדמות אדם, ללא יכולת חשיבה, כפי שמגדיר זאת רופאו, מצליח לברוח מן המוסד בו הוא מאושפז וצ'אק נוריס יוצא בעקבותיו בפעם השנייה.

★

סרט פעולה נוסף הוא "אקשן ג'קסון". השוטר הוא הפעם קארל ויתרס ("רוקי") והוא נלחם באיש עסקים שחזותו המכובדת מסתירה את מעשיו האפלים.

ורדה צימרמן

תיאטרון מחפש נוער

מחלקה חינוכית בתיאטרון הקאמרי

בתיאטרון הקאמרי בתל אביב התכנסו שלשום רכזי חינוך, מורים ומנהלי בתי ספר תיכוניים, לשמוע ולראות מפרי עבודתה של המחלקה החינוכית בתיאטרון. מחלקה חדשה – למרות שהפעילות החינוכית של התיאטרון הקאמרי מתקיימת כבר חמש שנים – שהוקמה השנה והכוללת את אנשי המחלקה האמנותית ובראשם המנהל האמנותי אילן רונן.

הקאמרי, כמו כל תיאטרון אחר, מבקש לקרב את הנוער לתיאטרון. להגדיל את מספר הצופים וליצור עתודת קהל לשנים שיבואו. ועל כן הם מציעים מנוי מיוחד לנוער, רכישה מאורגנת של כרטיסים במחירים מוזלים וימי תיאטרון ארוכים. למורים מוצעות סדנאות ועכשיו גם ערכה מיוחדת הכוללת סרטי וידיאו וחוברות הדרכה. את הערכה אפשר לקנות במחיר של 25 ש"ח או להשאיל ולהחזיר.

בפני המורים שהתכנסו השבוע הוצגו סרטי הוידיאו שהכין הקאמרי בשיתוף עם אולפני הרצליה ובבימויו של דני הלמן. שתי קלטות. האחת מתייחסת ל"אמא קוראז'" והשנייה ל"בית ברנרדה אלבה". הפקה מקצועית לכל דבר. חומר ארכיוני משולב בקטעים מן ההצגות. ביוגרפיות של היוצרים, שיחות עם הבמאי, עם השחקנים וגם עם התפאורנים. בסרט על ברכט מדברים על הציבור, על הדלותוניות(?) וכיצד משיגים אותה. חומר רב המעודד לדיון על תיאטרון, על מציאות עכשווית. הכנה לקראת צפייה בהצגה באולם התיאטרון. כי עודד פלדמן, המנכ"ל, סבור שחלק מחינוכו של הנוער לתיאטרון כרוך בהגעה לאולם עצמו ולא בהצגה בפני תלמידים בבית הספר. להיכנס לאולם, יחד עם קהל אחר, ללמוד לכבד את העושים במלאכה ואת הצופים האחרים.

אגב, המודעות או המשיכה לתיאטרון תופסת כאן בשנים האחרונות תאוצה. לא רק חינוך הנוער לתיאטרון אלא גם קהל מבוגר. התיאטרון הקאמרי פותח השנה בשיתוף עם האוניברסיטה הפתוחה קורס לתיאטרון, בפעם הראשונה.

ורדה צימרמן

לוחות שנה "תרבותיים"

שני לוחות שנה מתארים ומציינים את הפעילות התרבותית והאמנותית בישראל בשנה הקרובה. ביוזמתו של גדעון שגיא, חבר הוועדה המרכזת בוועד הפועל של ההסתדרות, ראה אור לוח שנה יפהפה, הדפסות באיכות משובחת של ציורי אמנים ישראלים. את הלוח פותח ציורו של יגאל עזרי "בואיה הוועד הפועל". ציורים מרנינים יותר הם נוף [illegible] של פימה, ציור של יאיר גרבוז מתוך הסדרה פאריס־סיבריה, דיוקן של בני זילברמן, פריחה של אפרים ליפשיץ ונוף של דוד [illegible].

המועצה הציבורית לתרבות ולאמנות בראשותו של אבנר שלו הוציאה לראשונה את לוח אירועי התרבות במשך השנה הקרובה. על פי הלוח הזה, תהיה לנו שנה ברוכה בעיקר בתערוכות מופת בינקן "ממנה עד מאטיס" במוזיאון ישראל (אוקטובר), יחזקאל שטרייכמן במוזיאון ת"א, יחזקאל שמי במוזיאון ר"ג, נחום גוטמן במוזיאון ישראל, פיסול מחדרני במאה ה־20 במוזיאון ת"א, אדוארד מונק במוזיאון ת"א ועוד. אל הפסטיבלים הקבועים נוסף השנה גם פסטיבל לקולנוע יהודי־ישראלי בטבריה, בחודש אפריל.

מירי פז

שישה סרטים של ורנר שרטר בשלושת הסינמטקים

שלושת הסינמטקים עורכים, בשיתוף עם מכון גתה, רטרוספקטיבה לבמאי הגרמני ורנר שרטר [illegible]. במסגרת זו יוצגו שישה סרטים [illegible] שנעשו בין השנים 1969 ו־1982. שרטר, יליד 1945, התקבל ללימודי קולנוע וטלוויזיה במינכן, אך עזב את בית הספר לאחר מספר שבועות. הוא נחשב כיום לאחד מחשובי עושי הסרטים בגרמניה. עובד גם בתיאטרון ובאופרה. בעצם, מספרים, רצה להיות מפיק אופרות, אך עד כה הפיק שתיים בלבד, בתיאטרון, לעומת זאת, הפיק 12 מחזות וביים כ־30 סרטים ב־8, 16 ו־32 מ"מ, בכמה מן הראשונים בהם גם הופיע כשחקן. שרטר, מושפע ממלודרמות מוסיקליות, אופרות איטלקיות מן המאה ה־19 המוסיקה הרומנטית של צרפת וגרמניה מן התקופה הרומנטית, או מוסיקה פולקלוריסטית ופופולארית איטלקית. השפעות אלה מורגשות בסרטי ה־8 מ"מ הראשונים שלו. סרטיו "ביראטיה" ו"ארגילה" משכו אליו תשומת לב כיוצר קולנועי אוונגרדיסטי ואת פריצת הדרך האמנותית שלו עשה בסרטו "איקה קטאפה" (שיוקרן במסגרת הרטרוספקטיבה) ב"שבוע הבמאים" בקאן ב־1969.

זהו סרט בן תשעה חלקים שהרכבו [illegible] מוסיקה ותמונות בנוסח הדומה לזה של בונואל הצעיר, ללא עלילה במובן המקובל. הסינמטקים יקרינו סרט זה יחד עם חמישה נוספים: "מותה של מריה מליבראן", המוקדש כמעט למריה קאלאס, "פאלרמו או וולפסבורג", המספר במישור הבראשיתי(?) על מהגר צעיר העובר מפלרמו לעיר הגרמנית וולפסבורג, מתאהב בנערה גרמניה, מסתבך בתגרה עם שניים מחבריה, הורג אותם, ועומד למשפט. "החורה הכלליה"(?), סרט דוקומנטרי המתרחש בפסטיבל התיאטרון בננסי ומתרכז באמני האוונגרד שהופיעו שם כמו הרקדן היפאני קאזואו אונו, כמו פינה באוש, שלה מוקדש הסרט, "מועצת האהבה" ו"יום הארייטים"(?).

ורדה צימרמן

דני ליטני – תקליט חדש

אחרי "יתס תכי"(?) וחמש שנים בביאנס, חוזר דני ליטני למוסיקה. ליטני שוקד בימים אלו על הכנתו של תקליט חדש. את הלחנים יכתוב הוא והטקסטים יהיו של מאיר אריאל, דוד אבידן ושלום חנוך.

"נושאי המגבעת" ב"עד פופ"

בהקלטה של "עד פופ" שהתקיימה השבוע, הופיעו "נושאי המגבעת" להקלטת שיר וראיון קצר. בתום הראיון עם יוסב(?) קוסטנר ואבירי גלעד, סבר חיים מלובן, המפיק, שהתוצאה אינה יכולה להיחשב כראיון אלא יותר כדיבורים חסרי משמעות ולכן התעקש להקליט את הראיון שוב. הסוף היה זה שקוסטנר שיכנע אותו שזה מתאים לתדמית של הלהקה. בכל אופן, מלובן הבריז שהוא ידאג לכך שהלהקה לא תגיע ל"סיבה למסיבה".

הדס מגן

שירת הקרן של מאיר רימון

"תזהר אותי בקלות", הוא אמר לי בטלפון. "הרבה אנשים אומרים עלי שאני דומה לזובין מהטה". המדובר במאיר רימון, נגן קרן בפילהרמונית, השולח ידו מפעם בפעם בניצוח – תזמורת צה"ל, תזמורת הנוער של עיריית ת"א, תזמורת המשטרה.

לאחרונה הוציא רימון תקליט (ת"ק וקלטת), ובו שירים ישראליים, בעיקר משל נעמי שמר, משה וילנסקי(?), מרדכי זעירא ועוד. 12 שירים בהם הקרן מתפקדת כסולו, וברקע אפשר לשמוע את 70 חברי התזמורת, בניצוחו של ידיד עמוס. על רוב העיבודים אמונה שרה שהם (שגם על הפסנתר) ויש גם שיר אחד, "יש לי כינרת", בעיבודו של יצחק גרציאני.

"אנשים שישמעו את השירים, לא ידעו בכלל שזה קרן. התאמנו את הסולמות כך שהקרן תצלצל טוב", מספר רימון. מתוך כמאה שירים בחר את האהובים עליו ביותר, ביניהם: "על כל אלה", "יש לי כינרת", "אולי", "חורשת האקליפטוס", "היו לילות" ("שמעתי את אסתר עופרים שרה את השיר הזה והתאהבתי") ועוד. אולי, מהרהר רימון בקול, דרך נגינת הקרן בשירים שהרבה אנשים אוהבים ומכירים, תגיע המוסיקה הקלאסית אל קהל גדול יותר. מה המיוחד בקרן? "יש לה צליל של קול, יש בה נשמה". הצלילים שיופקו ממנה ישתלבו יפה עם כלי נשיפה מעץ ועם כלי נשיפה ממתכת. עם זאת, אומר רימון, הקרן היא כלי מסוכן, מפספס הרבה. מי שכתב את המספר הרב ביותר של יצירות לקרן, היה מוצארט, שעשה זאת כמחווה לחבר, שבנוסף להיותו מוכר גבינות, ניגן גם בקרן.

מאחורי רימון עבר של 12 תקליטים, משנת '80 – הספק לא רע. הוא מקפיד על פעילות מוסיקלית ענפה – מוסיקה קאמרית, ניצוח, כאמור, לימוד (חזר לא מזמן משנת שבתון באינדיאנה) ולאחרונה אף נבחר לסגן היו"ר של אגודת נגני הקרן בעולם.

הדס מגן

פרסומי ארץ ישראל

● חוברת "טבע וארץ" החדשה, המתחילה את הכרך הכ"א של כתב־עת זה, בהוצאת החברה להגנת הטבע, כוללת כמה מאמרים על היבטים שונים בחיי עופות הבר, מאמר על עץ הדום המצרי הנדיר (יש ממנו בטאבה), מאמר, של אודי דביר, על הלל בירגר, איש הטופוגראפיה שהלך לעולמו, ומאמר של אליעזר ויצטום על רצח שהיה בבית הכנסת החורבה בירושלים במאה הקודמת, על רקע המאבק עם המיסיון. במדור המכתבים ממשיכים מומי עמית ואלי הוזמר להתנצח בשאלת דרכי הפיתוח או השימור המלא של הירדן העליון, בין מבד עתרת לבין בקעת בית צידה. הופיעו גם גליונות חדשים של בטאוני הנוער הילדים של החברה, "סלעית" ו"פשוש".

● בגירסה האנגלית של "אריק", כתב־עת שמופיע בעברית ע"י רשות שמורות הטבע, יש מיקבץ מאמרים על הנגב, בכלל זה על פעולות השימור והבטחת איכות הסביבה בעת הנחת המסוע מסדום לצפע, וכן מאמר על חוקר חקלאות הנגב, יואל ד'מלאך מרביבים.

● כתב־עת חדש הוא זה של התנועה ליהדות מסורתית ובית המדרש הירושלמי ללימודי היהדות, ושמו "עת לעשות". עורכים אותו וכותבים בו מחברים מהשורה הראשונה, בענייני יהדות, הלכה (בעיניים לא אורתודוכסיות), כגון על השבת בירושלים, ועיונים שונים במקורות היהדות.

● בחוברת "עתמול" החדשה מופיע מאמרו של אליהו הכהן, על מקראות עבריות לילדים שהחלו להופיע לפני מאתיים שנה, מאמר של פרופ' מרדכי גיחון על המיתקפה האחרונה של הבריטים לכיבוש הארץ, לפני שבעים שנה, מאמר של רון צוייג על התעלמות האמריקאים מבקשות הבריטים למנוע את ההעפלה לאחר מלחמת העולם, מאמר של מיודענו אייזיק סודמי על מכון המחקר החקלאי וולקני, מסמך קורע־לב: דבריו של יצחק אנטק צוקרמן – "היום העצוב ביותר בחיי", על מה שחש ביום שיחרור הארשה.

צבי אילן

במעמד ראש עיריית חיפה אריה גוראל נפתחה בגלריה "בית הגפן" תערוכת ציוריו של הצייר יהודה דודלסון. דודלסון, שנפטר לפני חודשים אחדים, היה יו"ר ארגון הציירים והפסלים של חיפה והצפון.

שידורים

טלוויזיה

חינוכית

08.00 עד כאן, רצף דפי הטלטקסט.
08.05 שעת כושר.
08.15 מושגי יסוד ביהדות: וקשרתם לאות (תפילין) (כ).
08.40 בלי סודות (ב'–ה').
09.00 אנגלית (ט').
19.15 פרפר נחמד, מראות (כ).
10.30 תולדות היישוב: ארץ מולדת, בעיר ובעמק (כ).
11.00 אנגלית (ה').
11.20 ערבית מדוברת, אלהלם.
11.35 אנגלית (ח').
12.00 מדעי הטבע (על־יסודי) במצולות אוקיינוס האוויר.
12.25 אנגלית (ט').
13.00 תולדות ישראל, רמה"ל ג.
13.30 מוסיקה: צורות מוסיקליות, הפוגה.
14.00 עד כאן רצף דפי הטלטקסט.
14.05 מושגי יסוד ביהדות "וזאת התורה", על מקומו של ספר התורה בקהילות ישראל: כתיבתו, קריאתו, הידורו והשימור (כ).
14.25 קשר משפחתי (ש.ח. מיום ב', 24.10.88) (כ).
15.10 רחוב סומסום – מה עושים עם אשפה, ומה יותר יפה פסים או נקודות וחיים מספריים יפגין את אמנות המספריים.
15.40 שעת כושר.
15.55 מאחורי שנות לוועדת הבחירות המרכזית – מידע לציבור מטעם ועדת הבחירות המרכזית לכנסת ה־12.
16.00 אהראה – שידור ח'.
17.00 ערב חדש.

כללית

17.30 ריש' דף' – נושא התכנית הפעם: "אוכל".
18.00 פופוקי (פרק אחרון): "מתולת אחד באפריל". חבריו של אדר מחליטים "למעולל" אותו ומספרים לו כי לאחד מהם יש בבית שדון (דיבוב עברי).
18.25 הגיע זמן לשון – על המטרה: 100–20.
18.30 מפגש עם הרמטכ"ל דן שומרון.
18.32 למשפחה – 1. בפינת מלאכת היד תדגים רחל גינצבורג הכנת קישוט לחדר ילדים. תמונה סרוגה על חישוק. 2. עיצובה מראשי מורה לחינוך מפני בצרת, ובשעות הפנאי היא אוהבת לרקוד בעצמה. 3. בסדנה מיוחדת למשחקים הוצגו לפני נגנות ומתכנים אפשרויות משחק יצירתיות בכמה תחומים. 4. אמנות, מעט מהדוגמים וקווי העיצוב של החורף הזה (תרגום עברי).
18.55 מפגש – דיון שבועי בענייני היום.
19.15 שידורי תעמולת הבחירות בערבית.
19.30 חדשות (ערבית).
20.00 כותרות מבט.
20.02 מבט ספורט.
20.45 הגיע זמן לשון – בפינת הלשון השבועית הפעם: "על צניעות ואצילות".
20.50 סרט הדרכה של ועדת הבחירות המרכזית המסביר את הליכי הבחירות.
21.00 מבט לחדשות.
21.30 השידור שידור(?).
21.35 שידורי תעמולת ערב הבחירות לכנסת ה־12.
22.15 [illegible] – שם הפרק: "המקצוע השני העתיק" [illegible] עשוות, בהיותה אישה. פרולק(?) מגיב למעקב אחר התנועתו של מנהיג כנופיות מסוכן. ביובב, האורגנייזר התחבולה המתוחכמת בכיוס מובלת אחר כבוד אל גן החיות. גולדבלום מנסה להתפייס עם אשתו. בהתמת המשטרה כולם הגמים מגוחות האוהבה של מייס דובנורט כלבי פרולד.
23.00 כמעט נואשת לגמרי – סרט תעודה אמריקאי העוסק באמנות פרטי, שלא באמנות המיסטר. בקלפטרונית, המקום שמוזכר בו בסרט, נעשים שטנים אחדים מאמנותי תעשיית באמנון פרטי. והתרונות – זמן המגמת קצר. והמחירות – בין האם הטבעית לבין הזוגים המאמצים לא נחתם הסכם רשמי של ויתור. במקרה של הזוג המאמץ שסיפור מתגש בסרט, רוצה האם הטבעית שתינוקה יוחזר אליה לאחר שבועה חדשי איסור. ספק אם החוזים המאמצים יזכו במשפט המתנהל בעניינם. על פי חוק האימוץ הרשמי האם הטבעית אינה יכולה לטבוע שוב את תינוקה בתום שישה חדשים ממועד מסירתו (עברי־ערבי).
23.50 ויילד משתולל (פרק תשיעי): מקס, באבס, סטאף וחבורה רוב סוספים לחגוג את יום הולדתה של באבס. במהלכה מגלה מקס לסטאף כי תכנן עבודה מסע חינוכי לאיטליה. סטאף מספרת לו שהיא מתכוונת לנסוע לאיטליה עם רוב. רכובה על האופנוע שלו. מקס מעלב ופורש. סטאף כועסת ופורשת אף היא. באבס נותרת לבדה לחגוג את יום־הולדתה, עד שהיא מוצאת הזדמנות לפייס בין הנדודים (עברי־ערבי).
00.15 חדשות הלילה.

ערוץ 2

18.30 מה משדר הערב.
18.35 "עולם החי" – כלבי פרא. מבין כל החיות, זכה הכלב לחיבה מיוחדת והפך לידידו הטוב ביותר של האדם. למרבית הפלא, קיים דמיון רב בלבד בין הכלב לחיה מתורבתות וביותה לבין בן דודו, כלב הפרא. על הקשר בין הכלב לבין אבותיו ושוהלים הערב (ש.ח).
19.03 "בקצב מזרחי": לילה לינות, אם ובתה שהגיעו לארץ מטורקיה לפני כ־3 שנים. האם מלווה את בתה, המוכבת לינה, ילדה פלא בת 13. השתיים משלבות בתוכניתן גם שירים בעברית.
19.40 "בקרוב בערוץ 2".
20.00 "שורשים – התרבות הכושית" "דגש חזק". סקירת 200 שנה לאחור, אל המקורות ההיסטוריים של הכושים אשר "היגרו" מאפריקה לארה"ב. מקהילת האפרו־אמריקאים צמחו אמנים ידועי שם בכל התחומים אשר תרמו לאמנות האמריקאית – משוררים, מחזאים, ציירים, זמרים, רקדנים, וסופרים. בסרט סיפור חייו של המלחין ג'ורג' מוזס הורטון, מילדותו בצפון קרוליינה ועד לחיותו מלחין בעל שם. השיר "חופשי" אותו כתב, מסמל את מהות המאבק שניהלו הכושים בארה"ב. עוד בתוכנית על יצירתה של המשוררת פרנסיס הרפר אשר מחתה ביצירתה כנגד העבדות ובעד החופש. הריקודים הם חלק בלתי נפרד מחיי החיים הכושי וכמו שירי הנשמה הכושיים, מבטאים סבל, צער ושמחה. הסרט עוקב אחר התפתחות הריקוד מהצ'רלסטון ועד הריקודים הקצביים של ימינו. במאי: פרנק קמפ. (ללא תרגום לעברית).
21.05 "שירים של מיק ג'אגר, בוי ג'ורג', מייקל ויהודית רביץ.
21.30 "מה משדר מחר".
21.35 "לפתע מבהוקי" (פרק שמונה): "הקברן המעופף". בילי המשועמם יוצא לטפס באתר. לפתע הוא מבחין במסוק קל המחזיק נהיגות אונס, מבט מציחה עלבה יפתחה. השניים מתיידדים ובילי מצטרף לטיסה קצרה. הוא לוקח עמו, כמובן, את ארון הקבורה. לפתע נשמט הארון ונופל חישר לנהר...

המזרח התיכונית

13.30 חיים אחרים (סידרה); 14.00 מועדון 700; 14.30 התעמלות; 15.00 האזור הדמדומים(?) (סידרה); 15.30 תבית מתועלף (מצוירה); 16.00 שוכני השלפים (תוכנית לילדים); 16.30 סרט "הפיראטי עם יול ברינר"; 18.30 מרהאריס (סידרה קומית); 19.00 חדשות ערבית; 19.30 חדשות אנגלית; 20.00 סקרקרו וגברת קינג (בלש); 21.00 הדרך לגן עדן (דרמה); 22.00 "קצור הרשע" (סידרה ערבית); 23.00 מועדון 700; 23.30 חיים אחרים (סידרה).

ירדנית

15.30 סרטים מצוירים (עד 1); 18.00 אתגרים (סידרה דוקומנטרית בצרפתית); 18.35 אלף (עד 1); 19.00 חדשות בצרפתית; 19.30 חדשות בעברית; 20.30 הצגתו של ביל קוסבי; 21.10 היפה והחיה (סידרה אמריקאית); 22.00 חדשות באנגלית; 22.10 סרט עלילתי באורך מלא.

רדיו

קול המוסיקה

07.09 בהאנה גימוהו(?) – מוסיקה בלט קופלנד: רודאו; מיו: בריאת העולם (ע"ג ת"ק); פרוקופייב: אלה ולולי (ע"ג ת"ק).
09.00 צלילי אוסטריה – מיצירות: מוצרט, אייבלר, היידן, שוברט ויוהאן שטראוס.
10.00 קונצרט בוקר – רספיגי: מחולות ואריות עתיקות; פגניני: קונצ'רטו מס' 1 ברה מז'ור לכנור; דבוז'אק: "בחיק הטבע", בטהובן: הקונצ'רטו הרביעי לפסנתר אופוס 58; הוזן־חוליאנוס: שירי מסע; ליסט: ולס מפיסטו.
12.57 פינת השיר – משירי חצי לסקלי מתוך ספרו "חיבור וחיסור".
13.00 קלאסיקל.
14.06 מן השרטיה – רייכסה אנדרש; שוברט: "הטוחנת היפה", מס' 12–20.
15.00 מפגשים – שיחות, ראיונות, דיונים.
16.00 אנתולוגיה (שידור חי) אברהם לבנסל, ויולה / מילכה לקס פסנתר – הינדמית: סונטה בדו מז'ור (1939); זורמן: "שמבני השמשי" (1980/8); ברהמס: סונטה במי במול מז'ור, אופוס 120/2.
17.30 יום הולדת – ניקולו פגניני (נולד ב־27 אוקטובר 1782).
18.00 אנתולוגיה – משפחת באך.
19.00 רסיטל – עם הגלק ירירושה(?).
20.05 פריאנה מיסוק עברית(?).
20.30 מאולמי הקונצרטים בעולם – התז. הפילהרמונית מברלין – ס. רטל – מאהלר: סימפוניה מס' 6 בלה מינור.
22.00 צלילי הזמן – וילנלס של [illegible] ראשונות.
23.00 דור הזהב – אמנים גדולים בהקלטות היסטוריות, רביעיית בודפשט בשנות ה־30 [illegible]

רשת א'

15.30 האוניברסיטה המשודרת – [illegible]

רשת ב'

20.05 שדרים – ענייני פולקלור ועדות.
22.05 גיו זעד(?).
23.05 משוחקי לילה.

רשת ג'

18.06 קול־גב – שבועון פופ.
20.05 צליל מכוון.
21.05 מחול רוק.
23.05 הלילה הוא שירים.

גלי צה"ל

15.55 אל תיקח ללב – על מחלות לב ומניעתן.
18.05 שעה קלה על כלכלה.
18.45 חמש עשרה קטנות(?).

צה"ל 1

19.05 קוד משדר – ענייני צבא ובטחון (ש.ח).
21.30 אוניברסיטה משודרת – סמנטה בפרשנות המקרא ביהודה אגדה ושמשו של מקרא רש"י. מרצה: פרופ' עמוס פונקנשטיין.

צה"ל 2

19.05 ימים מוסיקה.
20.05 צעד והצג – תוכנית הכדורסל.
21.57 תרועות לחיילים.
22.57 המספקת עשר.
23.05 קול הלילה הזה.

קבלת מודעות 24 שעות ברחוב
מודעות
משפחתיות, תאונות
[illegible]
הלוח הכללי
24 שעות ביממה
[illegible] דיזנגוף
246363
239952

שידורים קבועים

קול המוסיקה

06.02 שעון מוסיקלי.
07.07 [illegible]
20.27 פינת השיר.
23.58 פרטים על התוכניות.

רשת א'

06.00 התעמלות בוקר.
06.16 החצר עיקוני(?).
06.30 סיכום המשנה והשמות(?).
06.50 דף מגרא יומי.
07.30 זמן בעיתון(?).
08.05 תמונות מחרגות(?).
09.00 סלרדיו.
10.05 מנגנו בוקר(?).
11.05 ירוק ירוק.
12.05 מערב לכי היום(?).
14.06 בראש צניש(?).
17.05 צבעי הקשת.
18.06 מנחת ערב.
19.20 פרקי היום הבוקר(?).
19.30 שידורים לעולם.

רשת ב'

06.00 שמע ישראל.
06.06 השכם בבוקר.
06.53 אור יומי.
06.57 רגע של עברית.
07.00 הבוקר הזה.
08.05 סעו לשלום.
09.05 ביקור בית.
10.05 כל צבעי הרשת.
11.50 פינת המודעה הקטנה.
12.05 אני ובב.
12.50 מה נשמע.
13.05 בחצי היום.
14.06 בת צהרים.
14.30 שירים ושערים(?).
16.05 הסגרת הארץ(?).
17.05 רגעי קסם.
17.31 [illegible]
17.35 קריאתו ספר(?).
18.45 היום במספרים.
19.00 השבוע הזה.
18.35 שירים עבריים.
21.00 מבט לחדשות.
22.58 רגע של עברית.
00.05 יומן חצות.

רשת ג'

06.05 בחורת לאוזר(?).
07.05 שיר בבוקר בבוקר.
09.05 מה, כבר השעה(?).
10.06 דברים טובים.
11.05 מלאכי הזקוק – על הקו.
12.05 אהבה יומיומית.
13.05 רק בינינו חבל(?).
14.06 לי ולך.
15.06 חדש, חדש ומחודש.
14.05 89 פם(?).
23.05 הלילה הוא שירים.

גלי צה"ל

05.45 פרקי אבות.
05.53 באותו מילולי – מסתר של אבשלום קור.
06.05 אוניברסיטה משודרת.
06.30 מקדים עין(?).
07.07 שבע אפס שבע.
08.00 בוקר טוב, ישראל.
09.05 על הבוקר.
10.05 שירים עבריים.
11.05 ממך לכבשי(?).
13.05 זך רז יומי(?).
14.05 מסע זמן מוסיקלי.
15.05 שירים לתם(?).
16.05 ארבע אחרי הצהריים.
16.54 באותו מילולי.
17.00 ערב טוב, ישראל.
19.00 מבזק ידיעות.
19.57 תרועות לחיילים.
21.00 מבט לחדשות.
22.05 על הדבש ועל העוקץ.
23.05 שירים הארבע וחזו שווזות(?).
00.05 צלילי לילה.
02.00 לא רחמנו לישון(?).
05.05 צלילי בוקר.

קולנוע

תל־אביב

אבנג'י: ניקן 5.30, 7.30, 5.00
גורדון: הקללות הבלתי נסבלת של הקיום 5.45, 9.15
בית לסין: לול 23.15
ביהודה: פרדייז – המקום השמור ביותר 5, 7.15, 9.30
גורדון: התגיגה של באבט 5, 7.50, 9.45
גת: בוקר טוב וייטנאם 5, 7.20, 9.45
דיזנגוף 1: קפה בגדד 9.50, 7.30, 5, 3, 1, 11
דיזנגוף 2: פקין בלוז 9.50, 7.30, 5, 3, 1, 11
דיזנגוף 3: כבר קטן שלי 9.50, 7.30, 5, 3, 1, 11
יפו: ביג 9.30, 7.10
[illegible]: מבוקש 9.30, 7.30 סקס 24.00
[illegible] 3 9.30, 7.15, 5
הסינמטק התל־אביבי 7.00 תקוה ותהילה 9.30 מסעות סאליבן
הקולנוע (בית ציוני אמריקה) [illegible] 9.30, 7.00, 4.15 24.00
חן 1: מת לחיות 9.50, 7.30, 5, 2.30
חן 2: פרנטיק 9.50, 7.30, 5
חן 3: לצייר באהבה 9.50, 7.30, 5.00
חן 4: בעל בהשאלה 9.50, 7.30, 5, 2, 11
חן 5: ללא מעצורים 9.50, 7.30, 5.00, 2.00, 11.00
לב 1: הדים הם נהר ארוך ורוגע 22, 20, 17, 14
לב 2: בגלל המלחמה ההיא 22, 20, 17, 16, 14
לב 3: אהבנו כל כך 19.45, 7.20 מלאכים בשמי ברלין 5.00, 2.00
לב 4: הנסיכה הקסומה 22.00, 20.00, 17.00, 14.00
לימור: צבעים 9.30, 7.15, 5
מגרבי: סגור
מוריאה: קיץ אצל סבא 9.30, 7.15, 4.30
מקסים: מצלמה בלי בושה 9.30, 7.30
פאר (לשעבר אלנבי): המעקלים 9.30, 7.30
פריז: לילדי איצ' 12, 2, 4, 7.15, 9.30; בלגל אותה 24.00
צפון: טאקר – האיש וחלומו 9.30, 7, 4.30
שחף: מרדף חצות 9.30, 7.00, 4.30
תמוז – רמת־אביב: עיניים שוורות 9.40
סודי ביותר 24.00
תכלת: הקומיסרית 9.45, 7.30, 5
תל־אביב: מגלה את אמריקה 9.30, 7.10, 5
תמר 1: מעריצה צמודה 9.40, 7.15, 5
תמר 2: צבעים 9.30, 7.00, 4.30
תמר 3: שם המשחק 9.30, 7.15, 5.00
סמדר: סגור
[illegible]: צל הפוחם 9.45, 7.30, 5

ירושלים

אימפריה 1: החגיגה של באבט 9.30, 7.15, 5
אימפריה 2: פקין בלוז 9.30, 7.15, 5
אימפריה 3: הפתיחה בקרוב
אימפריה 4: הפתיחה בקרוב
אריסון: מת לחיות 9, 6.45, 4.30
אורנע: פרנטיק 9.15, 7.00, 4.30
אור 1: מצלמה בלי בושה 9, 7, 4.30
אור 2: טומי 9.30, 7.30, 4.30
אור 3: הנסיכה הקסומה 9.30, 7.30, 4.30
אור 4: ללא מעצורים 9.30, 7.30, 4.30
אור 5: הקיסר האחרון 8.45, 5.45
בית אגרון: 5.00 לעולם אל תאמר לא 7.30 עשבי פרא
22.00 המשה בבמר
24.00 בעבור חצי דולרים
אדיסון: בוקר טוב וייטנאם 9.15, 7, 4.30
כפיר: מרדף חצות 9.00, 6.45, 4.30
מיטשל: קברה תרדה 9.30, 7.00
מוזה: מעריצה צמודה 9.15, 7.00
עדן: מגלה את אמריקה 9.00, 7.00, 4.30
רון: ביג 9, 7, 4.30
תיאטרון ירושלים: קפה בגדד 4.30
טאקר 9.30, 7.00

חיפה

אורה: טאקר – 4.30, 7.00, 9.15
אורלי: כבר קטן שלי 9.15, 7.00
אמפיתיאטרון: סגור
ארמון: סגור
חן: ביג 9.15, 7, 4.30
עצמון 1: מעריצה צמודה 9.15, 7.00
חלום של קיץ 23.30
עצמון 2: קפה בגדד 9.15, 7.00, 4.30
עצמון 3: מצלמה בלי בושה 9.15, 7, 4.30
פאר: ביג 9.15, 7.00, 4.30
קדראה: החגיגה של באבט 9.15, 7.00, 4.30
רב אור 1: פרנטיק 9.15, 6.45, 4.45
רב אור 2: שם המשחק 9.15, 6.45, 4.15
רב אור 3: ביג 9.15, 7.00, 4.30
רון: מרדף חצות 9.30, 7.00, 4.30
רב גת 1: בוקר טוב וייטנאם 9.15, 6.45, 4.15
רב גת 2: לה סניור כאהבה 9.15, 7.00, 4.30

קריות חיפה

[illegible]: ביג 9.15, 7
כבירים: ביק 9.15, 7.40
אורות: מרדף חצות 9.15, 6.45
בית העם: פרנטיק 9.15
הזהבה: הקלות הבלתי נסבלת של הקיום 9.15, 6.00
[illegible]: החבר של החברה שלי 9.15, 7

באר שבע, הרצליה, רמת השרון, חולון, בת ים, נתניה, לוד, רמלה, נהריה, עכו, כפר סבא, רעננה, אשדוד, אשקלון, פתח תקוה, ראשל"צ, רחובות, רמת גן, גבעתיים, קרית אונו, קרית שמונה, עפולה, חדרה: [illegible]